แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ภาวิณี จันทร์แดง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
พ.ศ. 2568

GUIDELINES FOR OPERATING INTERNAL QUALITY ASSURANCE OF SCHOOL TO IMPROVE QUALITY OF EDUCATION UNDER THE PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

PAWINEE JUNDANG

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR MASTER OF EDUCATION
IN EDUCATIONAL ADMINISTRATIVE INNOVATION
GRADUATE SCHOOL
VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY
UNDER THE ROYAL PATRONAGE
PATHUM THANI PROVINCE
2025

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ชื่อนักศึกษา	ภาวิณี จันทร์แดง
รหัสประจำตัว	65U54620202
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	นวัตกรรมการบริหารการศึกษา

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย วงศ์สิรสวัสดิ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อรสา จรูญธรรม)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.ฐิติพร พิชญกุล)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สุภัชฌาน์ ศรีเอี่ยม)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อรสา จรูญธรรม)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(อาจารย์ ดร.ผดุงชัย ภู่พัฒน์)

..... กรรมการและเลขานุการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย วงศ์สิรสวัสดิ์)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญวรัตน์ ปิ่นทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่..... เดือน.....พ.ศ. .....

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ภาวิณี จันทร์แดง. (2568). แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา. อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย วงศ์สิรสวัสดิ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อรสา จรูญธรรม

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบผสมวิธีนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และ 2) พัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในสถานศึกษา จำนวน 400 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง .60 - 1.00 และค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัคเท่ากับ .95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และระยะที่ 2 พัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา มี 3 ขั้นตอนย่อย คือ 2.1 ศึกษาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ 2.2 สร้างแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยการสังเคราะห์เอกสารข้อมูลระยะที่ 1 และข้อมูลขั้นตอนที่ 2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบบันทึกข้อมูล และขั้นตอนที่ 2.3 ตรวจสอบแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยการสนทนากลุ่ม กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักวิชาการ จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา พบว่า ดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ประกอบด้วย (1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($PNI_{modified}$ = .87) (2) การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ($PNI_{modified}$ = .87) (3) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($PNI_{modified}$ = .85) และ 2) ผลการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา พบว่า แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า แนวทาง QA6+ ซึ่งประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ จำนวน 71 แนวทาง โดย (1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จำนวน 10 แนวทาง (2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จำนวน 7 แนวทาง (3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จำนวน 17 แนวทาง (4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จำนวน 18 แนวทาง (5) การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา จำนวน 9 แนวทาง และ (6) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา จำนวน 10 แนวทาง และเมื่อพิจารณาด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ คือ แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ซึ่งเป็นนวัตกรรมในการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแบบ QA6+ ที่บูรณาการการบริหารคุณภาพด้วยวงจรการบริหารคุณภาพ PDCA ในภารกิจงานประกันคุณภาพให้เกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: งานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา, ยกระดับคุณภาพการศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

Pawinee Jundang. (2025). Guidelines for Operating Internal Quality Assurance of School to Improve Quality of Education Under The Primary Educational Service Area Office. Master of Education (Educational Administrative Innovation). Advisors: Assistant Professor Dr. Chanchai Wongsirasawat, Associate Professor Dr. Orasa Charoontham

ABSTRACT

This mixed-methods research aimed to 1) examine the essential needs for internal quality assurance in educational institutions; and 2) develop an operational framework for implementing internal quality assurance in educational institutions. The study was conducted in 2 phases: Phase 1: Examining the Essential Needs for Internal Quality Assurance. The sample group consisted of 400 teachers from educational institutions, selected through stratified random sampling. The research instrument was a questionnaire with an Index of Item-Objective Congruence (IOC) ranging from .60 to 1.00. Reliability was measured using Cronbach's alpha coefficient method, yielding a coefficient of .95. The data were analyzed using mean, standard deviation, and the Modified Priority Needs Index ($PNI_{modified}$). Phase 2: Developing an Operational Framework for Internal Quality Assurance. This phase focused on improving educational quality in primary educational service area offices and consisted of 3 sub-steps: Studying Internal Quality Assurance Operations was conducted through interviews with 3 school administrators using an interview guide. Developing the Internal Quality Assurance Framework was synthesized from Phase 1 findings and Step 2.1 data, using a data recording form and content analysis. Validating the Framework was conducted via focus group discussion with 9 participants, including school administrators, teachers, and academic experts. The research instrument was an evaluation form assessing appropriateness, feasibility, and usefulness. Data were analyzed using mean, standard deviation, and content analysis.

The findings revealed that 1) the analysis of essential needs for internal quality assurance revealed the top 3 prioritized needs: (1) establishing educational standards for schools ($PNI_{modified}$ = .87), (2) monitoring school improvement to meet educational standards ($PNI_{modified}$ = .87), and (3) developing a school educational management plan aimed at achieving quality according to educational standards ($PNI_{modified}$ = .85); and 2) the operational framework for internal quality assurance in primary educational service area offices, named QA6+, consists of 6 components with 71 guidelines: (1) establishing educational standards for schools (10 guidelines), (2) developing a school educational management plan aimed at achieving educational standards (7 guidelines), (3) implementing the school educational management plan (17 guidelines), (4) evaluating and auditing internal educational quality (18 guidelines), (5) monitoring school improvement to meet educational standards (9 guidelines), and (6) preparing the school's self-assessment report (10 guidelines). The evaluation of the framework's appropriateness, feasibility, and usefulness indicated that it was rated at the highest level.

The knowledge gained from this research includes an innovative internal quality assurance management approach for primary educational service area offices through the QA6+ model. The model incorporates PDCA (Plan-Do-Check-Act) quality management principles to ensure continuous quality improvement.

Keywords: Internal Quality Assurance, Educational Quality Enhancement, Primary Educational Service Area Office

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากการให้ความช่วยเหลือและการให้ความร่วมมือจากบุคคลหลายท่าน เป็นการยากยิ่งที่จะกล่าวถึงท่านทั้งหลายได้ครบถ้วน ณ โอกาสนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูงและซาบซึ้งในพระคุณตลอดจนความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย วงศ์สิรสวัสดิ์ ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อรสา จรูญธรรม กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาสละเวลาให้คำแนะนำให้คำปรึกษา ตลอดจนให้ความช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษาทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจ ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับเครื่องมือในการวิจัย ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถาม ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอย่างดียิ่ง ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษาทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์ รวมถึงผู้บังคับบัญชาเพื่อนร่วมงานทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจสำคัญอย่างยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

สุดท้ายนี้ต้องขอขอบคุณผู้เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยในครั้งนี้ทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำและคอยช่วยเหลือให้กำลังใจในการศึกษาจนจบหลักสูตร คุณค่าอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องสักการะคุณความดีบิดา - มารดา ครอบครัว คณาจารย์ผู้สอนในสาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่ได้ประสิทธิ์ประศาสน์และให้ความรู้กับผู้วิจัยจนเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานมาจนทุกวันนี้

ภาวิณี จันทร์แดง

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ..... ค

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ..... ง

กิตติกรรมประกาศ ..... จ

สารบัญ ..... ฉ

สารบัญตาราง ..... ฌ

สารบัญภาพ ..... ฏ

บทที่ 1 บทนำ 1

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1

1.2 คำถามการวิจัย 4

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย 4

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย 4

1.5 ขอบเขตการวิจัย 5

1.6 คำจำกัดความที่ใช้ในวิจัย 7

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 9

บทที่ 2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 10

2.1 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา 11

2.2 ระบบประกันคุณภาพการศึกษา 26

2.3 การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 42

2.4 การประกันคุณภาพภายนอก 49

2.5 ความสำเร็จของการขับเคลื่อนระบบประกันคุณภาพการศึกษาสู่การได้รับรางวัลสถานศึกษา IQA AWARD) 62

2.6 บริบทสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 71
2.7 นวัตกรรมการบริหารการศึกษา 84
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....89
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....94
3.1 ระยะที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา.....94
3.2 ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา.....98
3.3 การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 100
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอน ดังนี้.....100
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบข้อคำถามและวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ.....100
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....102
4.1 ระยะที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา.....102
4.2 ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา.....123
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 165
5.1 สรุปผลการวิจัย 165
5.2 อภิปรายผลการวิจัย 168
5.3 ข้อเสนอแนะ 170
บรรณานุกรม.....171
ภาคผนวก.....178
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการดำเนินการวิจัย 179
ภาคผนวก ข แบบประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา 199

ภาคผนวก ค เครื่องมือวิจัย.....209

ประวัติผู้วิจัย.....216

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 แสดงกรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอก 52
ตารางที่ 2 แสดงกรอบแนวทางการประเมินความโดดเด่นของสถานศึกษา 54
ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน (การศึกษาขั้นพื้นฐาน) พ.ศ. 2561 และกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สมศ. (3 มาตรฐาน 16 ตัวชี้วัด) 60
ตารางที่ 4 จำนวนสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (สพป.) จำแนกตามภูมิภาค 73
ตารางที่ 5 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างสุ่มจำแนกตามภูมิภาค 95
ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 400) 103
ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาภาพรวมและรายด้าน (n = 400) 105
ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา ภาพรวมและรายด้าน (n = 400) 106
ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ภาพรวมและรายด้าน (n = 400) 107
ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ภาพรวมและรายด้าน (n = 400) 109
ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ภาพรวมและรายด้าน (n = 400) 110
ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ภาพรวมและรายด้าน (n = 400) 112
ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ภาพรวมและรายด้าน (n = 400) 113
ตารางที่ 14 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 115

ตารางที่ 15 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 116
ตารางที่ 16 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา..... 117
ตารางที่ 17 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา..... 118
ตารางที่ 18 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 119
ตารางที่ 19 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 121
ตารางที่ 20 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา 122
ตารางที่ 21 ผลการสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโรงเรียนบ้านป่าหัดขอนป่าลาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่านเขต 2 (สถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับยอดเยี่ยม ปีการศึกษา 2566)..... 124
ตารางที่ 22 ผลการสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโรงเรียนบ้านเหล่าพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 (สถานศึกษาขนาดกลาง ระดับยอดเยี่ยม ปีการศึกษา 2566)..... 133
ตารางที่ 23 ผลการสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโรงเรียนอนุบาลบ้านนา (วัดช้าง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก (สถานศึกษาขนาดใหญ่ ระดับยอดเยี่ยม ปีการศึกษา 2566)..... 136
ตารางที่ 24 รายละเอียด (ร่าง) แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจากเอกสารสังเคราะห์ข้อมูลในระยะที่ 1 และข้อมูลในระยะที่ 2 ขั้นตอนที่ 1 จำนวน 68 ประเด็น 139
ตารางที่ 25 แสดงรายละเอียดของ (ร่าง) แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 147

ตารางที่ 26 ผลการตรวจสอบประเมิน (ร่าง) แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 149
ตารางที่ 27 รายละเอียดแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยการสนทนากลุ่มประเด็นมีการปรับปรุงเพิ่มเติม ดังนี้ 151
ตารางที่ 28 แสดงรายละเอียดของแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 160
ตารางที่ 29 จำนวนและค่าร้อยละ ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มจำนวน 9 คน จำแนกตาม ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน (n=9) 162
ตารางที่ 30 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ในภาพรวมและรายด้าน (n=9)..... 163

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย 5
ภาพที่ 2 แสดงองค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา 29
ภาพที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ของการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก 33
ภาพที่ 4 แสดงขั้นตอนการประเมินภายนอก 56
ภาพที่ 5 ความเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประกันคุณภาพภายนอก 62
ภาพที่ 6 (ร่าง) แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 138
ภาพที่ 7 แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 150

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY ในพระบรมราชูปถัมภ์

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560) ประกอบกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 กล่าวถึงหลักการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยแบ่งเป็นระบบการประกันคุณภาพภายใน และการประกันคุณภาพภายนอก การประกันคุณภาพภายในเป็นเรื่องของสถานศึกษาที่ต้องจัดทำโดยความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการดำเนินงานโดยหน่วยงานภายนอกที่เป็นอิสระและมีความเป็นกลางมีบทบาทหน้าที่ในการประเมินตามมาตรฐานของสถานศึกษาทั่วประเทศและดำเนินการทุก ๆ 5 ปีและตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ3 กำหนดให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้จัดให้มีการประเมินผล ติดตามและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (Internal Quality Assurance : IQA) จึงเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง นอกจากจะเป็นการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยตรงแล้ว ผลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษายังใช้เป็นหลักฐานเชื่อมโยงในการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกจากหน่วยงานภายนอกคือ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โดยมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่มีความครอบคลุมชัดเจน และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและสามารถสะท้อนคุณภาพของการบริหารจัดการศึกษาและการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อเป็นหลักประกันให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนเกิดความมั่นใจว่านักเรียนจะได้รับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานตันสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล การประเมินคุณภาพภายนอก (External Quality Assessment : EQA) เป็นการประเมินติดตามตรวจสอบกระตุ้นและจูงใจให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา มีความท้าทายและส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพสู่สากล และยังมีความเชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (Internal Quality Assurance : IQA) ในการร่วมรับผิดชอบ (Accountability) ต่อผลการจัดการศึกษาและใช้ยืนยันคุณภาพของระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเปิดโอกาสให้สร้างความโดดเด่นเฉพาะทาง

การนำระบบการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาจึงเป็นเรื่องที่สำคัญและเป็นสิ่งที่จะตอบสังคมได้ว่าสถานศึกษาแห่งนั้นมีผลการดำเนินการในการจัดการศึกษาเป็นอย่างไร และเพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สถานศึกษาจึงต้องให้ความสำคัญต่อเรื่องคุณภาพเป็นอันดับแรก การที่สถานศึกษาต้องให้ความเชื่อมั่นต่อสังคมว่าจะจัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้จะเป็นหลักประกันว่า ผู้รับบริการจะได้รับสิ่งที่ดีที่สุดตามมาตรฐานที่กำหนดซึ่งก็คือ การประกันคุณภาพและมีคุณภาพตามที่กำหนดไว้ กระบวนการพัฒนาคุณภาพต้องอาศัยระบบประกันคุณภาพเป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษานั้นเอง โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษานั้นมีปัจจัยที่หลากหลายภายใต้เครื่องมือที่ใช้ในการขับเคลื่อนที่ชัดเจนเหมาะสม ซึ่งคุณภาพการศึกษาสามารถสะท้อนผ่านการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษานั้น ๆ (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2563) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (Internal Quality Assurance : IQA) เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ประเมินผล ติดตามและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2563) นอกจากเป็นการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยตรงแล้วผลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษายังใช้เป็นหลักฐานเชื่อมโยงในการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก จากหน่วยงานภายนอกคือ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โดยใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่มีความครอบคลุม ชัดเจน สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสามารถสะท้อนคุณภาพของการบริหารจัดการศึกษาและการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยได้กำหนดกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (3 มาตรฐาน 16 ตัวชี้วัด) ประกอบด้วย มาตรฐานที่ 1 ผลลัพธ์ของการเรียนรู้มาตรฐานที่ 2 การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา และมาตรฐานที่ 3 การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ เพื่อเป็นหลักประกันให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนเกิดความมั่นใจว่านักเรียนจะได้รับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2567)

ดังนั้นระบบประกันคุณภาพจึงเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน ผู้สำเร็จการศึกษาจะมีความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด ดังนั้น สถานศึกษา หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาต้องร่วมมือกัน ตั้งแต่การวางแผนการดำเนินงานและการตรวจสอบผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ (นิลรัตน์ นวกิจไพฑูรย์, 2557) และสร้างความมั่นใจว่าผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง ไม่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะอยู่ที่ใดก็ตาม โดยการนำระบบประกันคุณภาพไปใช้สนับสนุนการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานมาตรฐานการศึกษาและประเมิน

คุณภาพ, 2555) โดยระดับการประกันคุณภาพการศึกษาสามารถประเมินตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีหน้าที่สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานการศึกษา ให้คำปรึกษา คำแนะนำต่าง ๆ ตรวจสอบวิเคราะห์และสังเคราะห์ SAR การรวบรวมจัดส่ง SAR ให้ สพฐ. รวมถึงนิเทศ ติดตาม เตรียมความพร้อม และพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานร่วมกับสถานศึกษา การประเมินคุณภาพสถานศึกษาเป็นการวิเคราะห์และเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของสถานศึกษาว่าอยู่ในคุณภาพระดับใด ซึ่งสำนักทดสอบทางการศึกษา (2561) ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 จำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่ 1) คุณภาพของผู้เรียน 2) กระบวนการบริหารและการจัดการ และ 3) กระบวนจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และกำหนดระดับคุณภาพไว้ 5 ระดับ ได้แก่ กำลังพัฒนา ปานกลาง ดี ดีเลิศ และยอดเยี่ยม จากการสำรวจข้อมูลรายงานการสังเคราะห์รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปีการศึกษา 2565 พบว่า ในภาพรวมทั้ง 3 มาตรฐาน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีเลิศ และสถานศึกษาที่มีระบบและกลไกการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาที่ดำเนินการจนเป็นวัฒนธรรมการทำงาน ส่งผลให้การจัดการศึกษามีผลสัมฤทธิ์ยอดเยี่ยมอย่างต่อเนื่อง ทำให้ได้รับการยอมรับจากสถานศึกษาอื่นในสังกัด ให้เป็นผู้นำด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และสามารถเป็นแบบอย่างเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของสถานศึกษาภายในสังกัดได้ โดยสถานศึกษาที่ได้รับรางวัล IQA AWARD ระดับยอดเยี่ยมด้านการประกันคุณภาพการศึกษาสามารถเผยแพร่ให้แก่สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาได้ร่วมเรียนรู้เพื่อเป็นช่องทางในการปรับใช้พัฒนา และตรวจสอบระบบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของตนเองให้เหมาะสมตามบริบทและสอดคล้องกับความต้องการจำเป็น ที่ใช้พื้นที่เป็นฐานอย่างมีประสิทธิภาพ และจากการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีข้อค้นพบจากผลการประเมินทั้ง 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การประเมินจากรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา (SAR) และระยะที่ 2 การตรวจเยี่ยมผ่านทางระบบวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจากผลการประเมินในระยะที่ 1 การประเมินจากรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา (SAR) ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ป.1-6) ในภาพรวมทั้ง 3 มาตรฐาน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี จะเห็นได้ว่าสถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ผลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษายังใช้เป็นหลักฐานเชื่อมโยงในการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกจากหน่วยงานภายนอกคือ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องดำเนินการยกระดับคุณภาพการศึกษาในแต่ละปีการศึกษา เพื่อทำให้คุณภาพการศึกษาที่บริหารจัดการในสถานศึกษามีผลสัมฤทธิ์มีผลลัพธ์ในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ซึ่งนวัตกรรมการบริหารการศึกษาที่ได้จากผลวิจัยสามารถนำไปขับเคลื่อนการประกัน

คุณภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้

1.2 คำถามการวิจัย

1.2.1 ความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เป็นอย่างไร

1.2.2 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ควรมีแนวทางอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

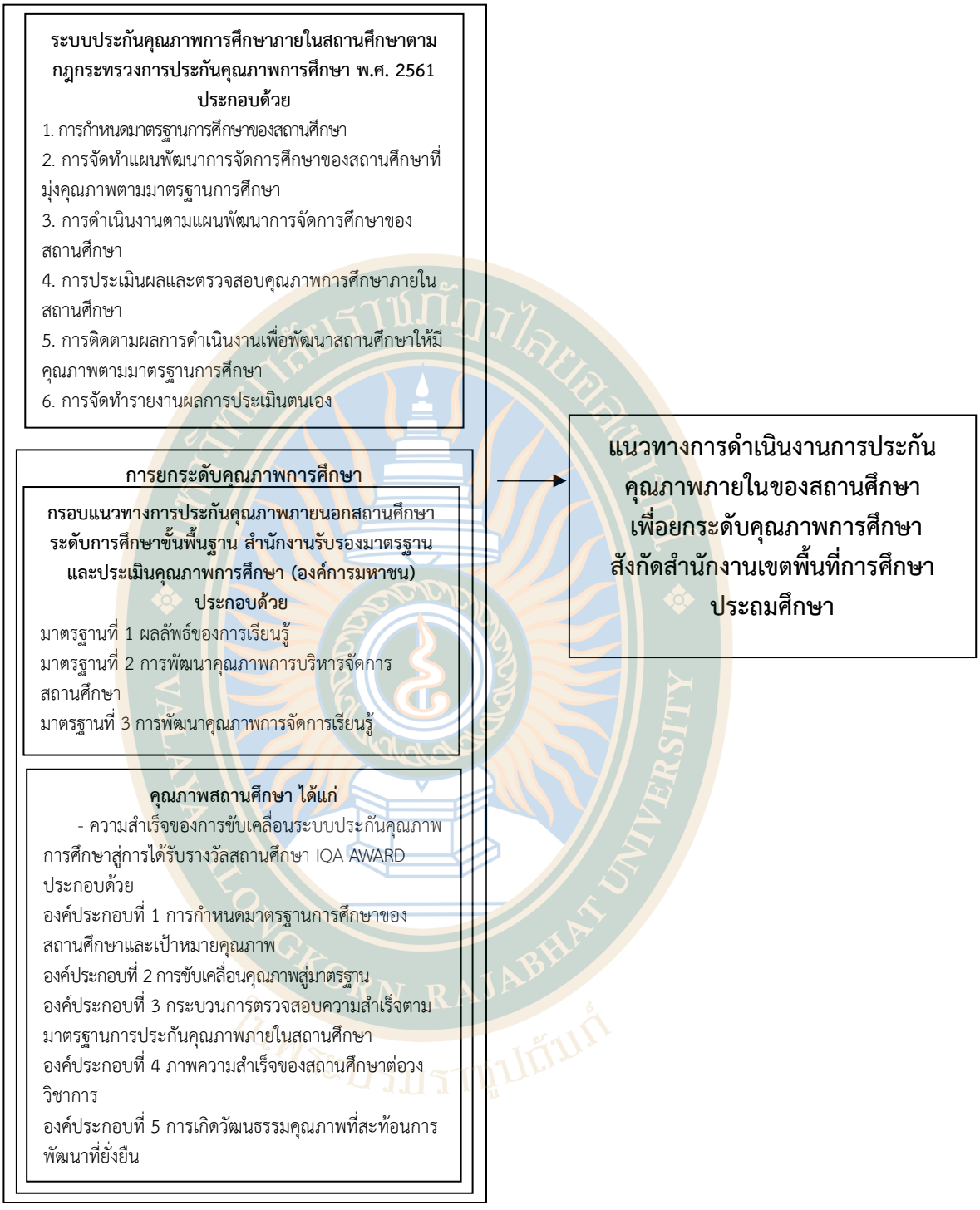
1.3.1 เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

1.3.2 เพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.4.1 ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561

1.4.2 ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดองค์ประกอบการยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา จากการสังเคราะห์แนวคิด และงานวิจัยของสถานศึกษาที่มีนวัตกรรมคุณภาพ ได้แก่ ความสำเร็จของการขับเคลื่อนระบบประกันคุณภาพการศึกษาสู่การได้รับรางวัลสถานศึกษา IQA AWARD จากสำนักทดสอบทางการศึกษา (2566) และการประเมินคุณภาพภายนอก (สมศ.) จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2567) แสดงดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.5 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยจำแนกตามขั้นตอนการวิจัย 2 ระยะ โดยแต่ละระยะมีรายละเอียด ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1.1 ประชากร ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 230,495 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566)

1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 400 คน ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการกำหนดตัวอย่าง กรณีทราบจำนวนประชากรของยามาเน (Yamane, 1973)

1.2 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มี 3 ขั้นตอนย่อย รายละเอียดดังนี้

2.1 การศึกษาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2.1.1 แหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสารการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในที่ได้รับรางวัลระดับดีเยี่ยม วิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 แห่ง ซึ่งมาจาก 3 ภูมิภาค โดยการเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ 1) โรงเรียนอนุบาลบ้านนา (วัดช้าง) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก 2) โรงเรียนบ้านเหล่าพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 และ 3) โรงเรียนบ้านป่าหัดขอนป่าลาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2

2.1.2 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน

2.2 สร้างแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2.2.1 แหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสารการสังเคราะห์ข้อมูลระยะที่ 1 และข้อมูลในระยะที่ 1 และข้อมูลในระยะที่ 2 ขั้นตอนที่ 1

2.2.2 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ร่างแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2.3 ตรวจสอบแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2.3.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 9 คน โดย โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2.3.2 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

1.6 คำจำกัดความที่ใช้ในวิจัย

1.6.1 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานตามกระบวนการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบ คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุม ตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่น ให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้น สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล ประกอบด้วย

1.6.1.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการการสร้างข้อกำหนดที่เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา จากการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการในการกำหนดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้เพื่อการประกันคุณภาพภายในแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง มีการวิเคราะห์สังเคราะห์จากมาตรฐานการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา บริบทสถานศึกษาตลอดจนความต้องการของโรงเรียนและชุมชน เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาเหมาะกับสภาพของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น มีการกำหนดและประกาศใช้ค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบร่วมกัน

1.6.1.2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยคณะกรรมการ จากการศึกษาการวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการจำเป็น ที่แสดงแผนงานโครงการ กิจกรรม วิธีการ งบประมาณ และผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน สอดรับกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาพร้อมทั้งวางกรอบเวลาการดำเนินงานอย่างน้อย 3 ปี เป็นกรอบทิศทางในการดำเนินงานสร้างความเข้าใจต่อผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและให้ความเห็นชอบก่อนการนำแผนพัฒนาการศึกษาสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด

1.6.1.3 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการการปฏิบัติงานของสถานศึกษา มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษา เสนอและผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา มีการกำหนดขั้นตอน วิธีการ งบประมาณ และทรัพยากรอย่างชัดเจนบุคลากรปฏิบัติหน้าที่เต็มความสามารถมีการสนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ มีการดำเนินการตามกรอบ ระยะเวลาตลอดจนการกำกับ ติดตาม สรุปผล รายงานผลการปฏิบัติงานตามโครงการหรือกิจกรรม และนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.6.1.4 การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินการประเมินและตรวจสอบของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจแก่บุคลากรในการประเมิน

คุณภาพภายในสถานศึกษากำหนดวัตถุประสงค์ กระบวนการ เกณฑ์การประเมิน แนวปฏิบัติในการรวบรวมข้อมูลอย่างชัดเจนปฏิบัติงาน และตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเป็นระยะ 1 ตามปฏิทินที่กำหนด รวบรวมข้อมูล หลักฐาน ร่องรอย จากการประเมินและตรวจสอบ รวมทั้งการทบทวนผลจากการประเมินและตรวงสอบคุณภาพภายใน และนำมาวิเคราะห์เพื่อวางแผนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.6.1.5 การติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา หมายถึง กระบวนการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามผล จากการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา จัดทำรายงานผลการติดตามนำเสนอต่อคณะผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบและใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้น

1.6.1.6 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการการสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์ สรุปผล และแปลผล จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณภาพตรงตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา เพื่อสรุปผลการดำเนินงานในภาพรวมของสถานศึกษา นำเสนอต่อคณะกรรมการบริหารโรงเรียน หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเผยแพร่ต่อสาธารณชนต่อเนื่องทุกปี

1.6.2 การยกระดับคุณภาพการศึกษา หมายถึง การปรับปรุงและพัฒนากระบวนการตามมาตรฐานของการศึกษาให้เป็นไปโดยการขับเคลื่อนระบบประกันคุณภาพการศึกษาสู่การได้รับรางวัลสถานศึกษา IQA AWARD จากสำนักทดสอบทางการศึกษา ประกอบด้วย 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและเป้าหมายคุณภาพ 2) การขับเคลื่อนคุณภาพสู่มาตรฐาน 3) กระบวนการตรวจสอบความสำเร็จตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 4) ภาพความสำเร็จของสถานศึกษาต่อวงวิชาการ และ 5) การเกิดวัฒนธรรมคุณภาพที่สะท้อนการพัฒนาที่ยั่งยืน และการประเมินคุณภาพภายนอก (สมศ.) จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ประกอบด้วย มาตรฐานที่ 1 ผลลัพธ์ของการเรียนรู้ มาตรฐานที่ 2 การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา มาตรฐานที่ 3 การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้

1.6.3 ความต้องการจำเป็น หมายถึง ความแตกต่างหรือช่องว่างระหว่างสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

1.6.4 แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา หมายถึง ข้อเสนอ วิธีการ และกลไกในการปฏิบัติที่จะนำไปสู่พัฒนาคุณภาพการศึกษาในแต่ละปีการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษา

1.6.5 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ดำรงตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบทางการบริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน

1.6.6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่เป็นศูนย์ของการบริหารและจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.7.2 สถานศึกษาสามารถนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากงานวิจัยไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนา และปรับปรุงการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.7.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาได้ข้อมูลสารสนเทศที่สามารถนำไปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดได้

บทที่ 2
เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

2.1.1 คุณภาพและการประกันคุณภาพ

2.1.2 ระบบคุณภาพและการบริหารคุณภาพ

2.1.3 การประกันคุณภาพการศึกษา

2.1.4 ความเป็นมาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา

2.2 ระบบประกันคุณภาพการศึกษา

2.2.1 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

2.2.2 การประเมินคุณภาพการศึกษา

2.2.3 มาตรฐานและตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษา

2.3 การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2.4 การประกันคุณภาพภายนอก

2.5 ความสำเร็จของการขับเคลื่อนระบบประกันคุณภาพการศึกษาสู่การได้รับรางวัลสถานศึกษา IQA AWARD

2.5.1 รูปแบบของการขับเคลื่อนระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจนนำไปสู่การได้รับรางวัลสถานศึกษา IQA AWARD

2.5.2 ภาพความสำเร็จที่เกิดขึ้นของสถานศึกษา จากการขับเคลื่อนระบบประกันคุณภาพการศึกษา

2.6 บริบทสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2.6.1 ข้อมูลพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2.6.2 นโยบายการจัดการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ

2.6.3 นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.7 นวัตกรรมการบริหารการศึกษา

2.7.1 ความหมายของนวัตกรรม

2.7.2 ประเภทของนวัตกรรมและนวัตกรรมทางการศึกษา

2.7.3 ความหมายของนวัตกรรมการบริหารการศึกษา

2.7.4 กระบวนการสร้างนวัตกรรมการบริหารการศึกษา

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.8.1 งานวิจัยในประเทศ

2.8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

2.1 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

2.1.1 คุณภาพและการประกันคุณภาพ

คุณภาพและการประกันคุณภาพเป็นสิ่งที่สังคมปัจจุบันให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นวงการทางธุรกิจและวงการทางการศึกษา จากการเห็นความสำคัญของการศึกษาในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ และปัญหาด้านคุณภาพการศึกษาดังนั้นประเทศต่าง ๆ จึงเน้นคุณภาพของการศึกษาและมีกระบวนการในการประกันคุณภาพการศึกษาเกิดขึ้นรวมถึงประเทศไทย ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ จึงควรเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของคุณภาพและการประกันคุณภาพเป็นเบื้องต้น ดังนี้

1) ความหมายของคุณภาพ

คุณภาพเป็นคำที่กลุ่มผู้ใช้บริการในทุกด้านคุ้นเคยและให้ความสำคัญ เป็นสิ่งที่ผู้ใช้บริการต้องการ คุณภาพจึงเป็นประเด็นที่ผู้ให้บริการต้องพิจารณาและพยายามทำให้เกิดขึ้น มีผู้ให้ความหมายของคำว่า คุณภาพไว้ในลักษณะต่าง ๆ อาทิ

ซัลลิส (Sallis, 1993) กล่าวถึง คุณภาพว่า หมายถึง ความสมบูรณ์แบบที่แสดงถึงความมีมาตรฐานสูงซึ่งประกอบด้วย ความรับผิดชอบ ประสิทธิผล ประสิทธิภาพและความเป็นเลิศ

กรีน (Green, 1994) กล่าวถึง ความหมายของคุณภาพไว้หลายนิยาม คือ คุณภาพหมายถึง ความยอดเยี่ยม (Distinctive) คุณภาพ หมายถึง ความเป็นเลิศ (Excellence) และคุณภาพหมายถึง การผ่านมาตรฐานที่กำหนด

โกเอทซ์ และเดวิส (Goetsch & Davis, 1994) ได้ให้ความหมายของคุณภาพไว้ว่า คุณภาพเป็นภาวะที่มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการผลิต การบริการ บุคคล กระบวนการและสิ่งแวดล้อม สิ่งเหล่านี้จะต้องเป็นไปตามความคาดหวังหรือเกินความคาดหวัง

จูรัน (Juran, 2000) กล่าวว่า คุณภาพเป็นการดำเนินการที่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (Fitness for Purpose) ซึ่งจูรันยังได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับความหมายของคุณภาพใน 2 ลักษณะ คือ

ลักษณะที่ 1 คุณภาพ หมายถึง ลักษณะของผลผลิตที่ตรงตามความต้องการของลูกค้า ซึ่งทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจ โดยคุณภาพเน้นไปที่ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น เป้าหมายสำคัญของการเพิ่มคุณภาพเพื่อทำให้เกิดความพึงพอใจสนองตอบต่อความหวังของลูกค้าให้มากขึ้น และมีผลทำให้รายได้หรือผลลัพธ์เพิ่มขึ้นในที่สุด

ลักษณะที่ 2 คุณภาพ หมายถึง ความอิสระจากความขาดแคลน ปลอดจากข้อผิดพลาดหรือความล้มเหลวที่เกิดขึ้นในการทำงานและความไม่พึงพอใจของลูกค้าต่อผลผลิตที่เกิดขึ้น ซึ่งความหมายนี้เน้นถึงค่าใช้จ่าย คุณภาพสูง ค่าใช้จ่ายน้อย”

ส่วนอีวาน และลินเซย์ (Evan & Lindsay, 2005) กล่าวว่า คุณภาพเป็นการดำเนินการให้ถูกต้องตั้งแต่ครั้งแรก (Doing it Right the First Time)

สำหรับนักวิชาการไทยที่ได้กล่าวถึงความหมายของคุณภาพไว้ อาทิ วิฑูรย์ สิมะโชคดี (2541) ได้รวบรวมความหมายของคุณภาพ ซึ่งประกอบด้วย 1) ความเหมาะสมกับการใช้งาน 2) การเป็นไปตามที่ต้องการหรือเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ 3) ความพึงพอใจของลูกค้า 4) คุณลักษณะต่าง ๆ ทั้งหมดของสินค้าหรือบริการซึ่งแสดงถึงความสามารถในการสนอง

ความต้องการที่กำหนดไว้ และ 5) ความสามารถในการลดความสูญเสียต่าง ๆ ขององค์การลงได้ ไม่ว่าจะเป็นการลดจำนวนของเสีย การลดงานที่ต้องแก้ไขหรือเพิ่มใหม่การลดปัญหาการร้องเรียนจากลูกค้า การสูญเสียต้นทุน ส่วนอุทุมพร จามรมาน (2542) ได้ให้ความหมายของคุณภาพว่าเป็นลักษณะความดี การกระทำสิ่งที่ถูกต้อง (Doing the Right Thing) ตรงกับความมุ่งหมาย (Fitting for Purpose) และบรรลุความสำเร็จหรือบรรลุเป้าหมาย (An Accomplish or Attainment) จากความหมายของคุณภาพ สามารถสรุปได้ว่า เกี่ยวกับความดีเลิศ การมีประสิทธิภาพ การได้มาตรฐานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยคำนึงถึงความต้องการหรือความพึงพอใจของผู้ใช้บริการทั้งยังต้องมีการพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

2) ความหมายของการประกันคุณภาพ เมื่อกล่าวถึงคุณภาพมักจะมีคำที่เกี่ยวข้องตามมา คือการประกันคุณภาพซึ่งการประกันคุณภาพเป็นสิ่งที่วงการอุตสาหกรรมได้ให้ความสำคัญมาเป็นเวลานาน เพื่อยืนยันถึงความเป็นเลิศหรือมาตรฐานของผลิตภัณฑ์

ฮาร์แมน (Harman, 1996) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพไว้ว่า เป็นการรับรองว่าจะดำเนินการตามเงื่อนไขหรือข้อกำหนด หรือรับรองว่าจะได้มาตรฐานตามที่ระบุทั้งนี้ การประกันคุณภาพจะเกี่ยวข้องกับกลไก (Mechanisms) และกระบวนการ (Processes) ต่าง ๆ ที่นำไปสู่การรักษาและปรับปรุงคุณภาพของผลลัพธ์เพื่อช่วยให้ผู้เกี่ยวข้อง (Stakeholders) มั่นใจในวิธีควบคุมคุณภาพและมั่นใจในมาตรฐานของผลผลิต การประกันคุณภาพเป็นการติดตามตรวจสอบและประเมินอย่างเป็นระบบในมุมมองต่าง ๆ ในการดำเนินการโครงการ การบริการหรือการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพ

เพอรี (Perry, 1993) กล่าวว่า การประกันคุณภาพมีความหมายรวมถึง การวางแผนการเตรียมกิจกรรมทั้งในกระบวนการและนอกกระบวนการของการดำเนินงานเพื่อสร้างความมั่นใจว่าผลผลิตที่ได้อยู่ในระดับคุณภาพตามความต้องการของลูกค้า

เมอร์กาทรอยด์ และมอร์แกน (Murgatroyd & Morgan, 1993) ได้กล่าวถึงความหมายของการประกันคุณภาพไว้ใน 3 ลักษณะ คือ

(1) การประกันคุณภาพ คือ การกำหนดคุณภาพโดยใช้กระบวนการตรวจสอบหรือการประเมินผลเพื่อตัดสินคุณภาพด้วยมาตรฐานวิธีการที่เหมาะสม

(2) การประกันคุณภาพเป็นการปฏิบัติตามพันธะสัญญา (Contract Conformance) เป็นการกำหนดตามมาตรฐานคุณภาพขณะทำสัญญา

(3) การประกันคุณภาพเป็นความสามารถในการสนองตอบตามความต้องการของลูกค้า (Customer Driven)

โจเซป และโจเซป (Joseph & Joseph, 1997) กล่าวว่า การประกันคุณภาพหมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ช่วยให้ผู้บริโภคได้รับสินค้าและการบริการที่มีคุณภาพตามระดับที่กำหนดซึ่งอาจรวมถึงเรื่องการตรวจสอบคุณภาพไว้ในการประกันคุณภาพด้วย ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่าการประกันคุณภาพเป็นกิจกรรมการบริหาร และกิจกรรมการควบคุมเพื่อให้ได้คุณภาพที่คงเส้นคงวาเน้นการแก้ปัญหาระยะยาว โดยการประกันคุณภาพให้ความสำคัญกับการป้องกัน และการตรวจสอบ

แฟทมา (Fatma, 2006) กล่าวว่า การประกันคุณภาพเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการคุณภาพและเป็นการวางแผนและการออกแบบระบบ การปฏิบัติงานเพื่อรับประกันความ

เชื่อมั่นให้ลูกค้าว่าองค์การได้ส่งมอบผลิตภัณฑ์และบริการที่ได้มาตรฐานสูง โดยองค์การจะใช้กระบวนการที่เป็นมาตรฐานเพื่อเป็นการประกันว่าผลลัพธ์จะได้ตามความต้องการและเป็นไปตามความคาดหวังของลูกค้า

จากความหมายของการประกันคุณภาพ สามารถสรุปได้ว่า เป็นการวางแผนและการปฏิบัติของหน่วยผลิตที่มุ่งจะผลิตสิ่งที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการของผู้ใช้ผลผลิต ซึ่งการดำเนินการประกันคุณภาพเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง เน้นการป้องกันและการตรวจสอบหลักการสำคัญในการนำไปสู่การประกันคุณภาพเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงคุณภาพเป็นหลักโดยเฉพาะการเน้นการปรับปรุงกระบวนการเพื่อจะนำไปสู่ความพึงพอใจของผู้รับบริการ

2.1.2 ระบบคุณภาพและการบริหารคุณภาพ

1) ระบบคุณภาพ

(1) ความหมายของระบบคุณภาพ

ในการประกันคุณภาพ สิ่งสำคัญที่หน่วยงานหรือองค์การต่าง ๆ ต้องแสดงให้กับผู้ใช้บริการได้รับรู้เพื่อเป็นการยืนยันและนำไปสู่การประกันคุณภาพ คือ ระบบคุณภาพ (Quality System) ซึ่งเป็นระบบที่ทำให้เห็นถึงแนวทางปฏิบัติที่จะนำไปสู่ผลผลิตที่มีคุณภาพ ทั้งนี้โดยความหมายของระบบ (System) จะหมายถึงระเบียบเกี่ยวกับการรวมสิ่งต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะซับซ้อนให้ประสานเป็นหนึ่งเดียวตามหลักเหตุผลทางวิชาการ (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2542) หรือระบบ หมายถึง ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติซึ่งมีความสัมพันธ์ ประสานเข้ากันโดยกำหนดรวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน อีกทั้ง รอบบินส์ และคณะ (Robbins et al., 2006) ให้นิยามคำว่าระบบ คือ สิ่งที่เกี่ยวพันและสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งกำหนดวิธีการปฏิบัติให้เป็นเอกภาพหรือบรรลุวัตถุประสงค์

ณัฐนิภา คุปรัตน์ (2523) ให้ความหมายว่า ระบบ หมายถึง ส่วนประกอบหลาย ๆ ส่วนมารวมกัน โดยมีการประสานสัมพันธ์กัน ทุกระบบจะมีระบบย่อย (Subsystem) ยกเว้นระบบที่เล็กที่สุดแล้ว และทุกระบบยกเว้นระบบใหญ่ที่สุดจะมีระบบใหญ่ (Subra system) ครอบอยู่อีกทีหนึ่ง

ในส่วนของคุณภาพ (Quality) หมายถึง ตามความหมายของพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2542) ให้ความหมายคุณภาพว่า หมายถึง ลักษณะความดี ลักษณะประจำตัวบุคคล หรือสิ่งของ ส่วน ณัฏฐพัน เขจรนันท์ และคณะ (2545) สรุปความหมายของคุณภาพ ได้ 3 ด้าน คือ การเป็นไปตามมาตรฐานหรือข้อกำหนด การสร้างความพอใจให้กับลูกค้า และการมีต้นทุนการดำเนินงานที่เหมาะสม

จากความหมายของระบบคุณภาพสามารถสรุปได้ว่า เป็นระบบที่ทำให้เห็นถึงแนวทางปฏิบัติที่จะนำไปสู่ผลผลิตที่มีคุณภาพ เป็นการรวมสิ่งต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะซับซ้อนให้ประสานเป็นหนึ่งเดียว โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ การวางแผนคุณภาพ การควบคุมคุณภาพและการปรับปรุงคุณภาพ และผลการปฏิบัติจะต้องเป็นไปตามมาตรฐานหรือข้อกำหนด การสร้างความพอใจให้กับลูกค้า และการมีต้นทุนการดำเนินงานที่เหมาะสม

(2) องค์ประกอบของระบบคุณภาพ

ระบบคุณภาพมีองค์ประกอบหลัก 3 ประการ จูรัน (Juran, 2000) โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

(2.1) การวางแผนคุณภาพ (Quality Planning) หมายถึง การกำหนดเป้าหมายคุณภาพที่ชัดเจน มีการระบุกลุ่มเป้าหมายและกำหนดความต้องการของกลุ่มเป้าหมายมีแนวทางการพัฒนาผลผลิตให้มีคุณลักษณะตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และพัฒนากระบวนการที่สามารถผลิตผลผลิตให้เป็นคุณลักษณะที่ต้องการ อีกทั้งมีการกำหนดกระบวนการควบคุมและการถ่ายทอดแผนไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลตามที่กำหนด

(2.2) การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) หมายถึง การควบคุมการดำเนินงานให้เกิดผลผลิตที่มีคุณภาพ ซึ่งจะต้องมีการประเมินผลการดำเนินงานตามที่ปฏิบัติจริงเพื่อเปรียบเทียบผลการปฏิบัติดังกล่าวกับเป้าหมายคุณภาพที่กำหนดเพื่อจัดการกับสิ่งที่ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้

(2.3) การปรับปรุงคุณภาพ (Quality Improvement) หมายถึง การดำเนินการเพื่อเพิ่มผลผลิตซึ่งประกอบด้วยการกระทำ เช่น การปฏิบัติเพื่อการพัฒนาผลผลิตให้เกิดลักษณะใหม่ ๆ เพื่อก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้ใช้บริการ การปรับปรุงคุณภาพ จะช่วยลดปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ซึ่งการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพจะครอบคลุมถึงการพัฒนาผลผลิต การพัฒนากระบวนการและบุคลากรที่เป็นพื้นฐานของการพัฒนา

2) การบริหารคุณภาพ

บริหารคุณภาพ (Quality Management) เป็นกระบวนการที่กำหนดและการบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นต่อการดำเนินการให้ได้มาซึ่งจุดประสงค์ด้านคุณภาพขององค์การ ซึ่งประกอบด้วย นโยบายคุณภาพ วัตถุประสงค์ คุณภาพ การวางแผนงานคุณภาพ ระบบการบริหารจัดการเชิงคุณภาพ ระบบการตรวจสอบหรือการประเมินผลและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า ของพนักงานและของสังคม หรืออาจกล่าวได้ว่าการบริหารคุณภาพเป็นการจัดการระบบคุณภาพโดยผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกองค์การรับผิดชอบต่องานอย่างเต็มที่ เพื่อให้สินค้าและบริการเป็นไปตามความต้องการของลูกค้า โดยมีหลักการพื้นฐานเช่นเดียวกับการบริหารทั่วไป คือ การดำเนินการโดยการวางแผนโดยใช้ทรัพยากร ทั้งคน (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และระบบบริหาร (Management) เพื่อให้การดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และนโยบายขององค์การซึ่งในที่นี้จะเน้นคุณภาพของผลผลิตที่เป็นที่พึงพอใจของผู้รับบริการ

สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพของจูรัน (Juran, 2000) ได้อธิบายไว้ใน 3 มิติ คือ การวางแผนคุณภาพ ประกอบด้วย 1) การระบุว่าลูกค้าหรือผู้รับบริการคือใคร 2) การกำหนดความต้องการของผู้ใช้บริการ 3) การตีความและทำความเข้าใจให้ตรงกันเกี่ยวกับความต้องการของผู้ใช้บริการ 4) การพัฒนาผลผลิตให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ และ 5) ความพยายามทำให้ผลผลิตมีคุณลักษณะตอบสนองทั้งความต้องการของผู้ผลิตและผู้ใช้บริการ

การพัฒนาคุณภาพ ประกอบด้วย 1) การพัฒนากระบวนการเพื่อสามารถสร้างผลผลิต และ 2) การสร้างกระบวนการที่มีความเหมาะสม

การควบคุมคุณภาพ ประกอบด้วย 1) การตรวจสอบกระบวนการว่าจะสามารถผลิตผลผลิตภายใต้เงื่อนไขการดำเนินการตรวจสอบติดตาม และ 2) การทำให้กระบวนการไปสู่การปฏิบัติ

(1) หลักการในการดำเนินการบริหารจัดการคุณภาพมาตรฐานระหว่างประเทศ (International Standard Organization) ได้กำหนดหลักการเกี่ยวกับการบริหารจัดการคุณภาพไว้ 8 ประการ ประกอบด้วย

(1.1) การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ (Customer Focus) องค์การควรต้องทำความเข้าใจถึงความต้องการของผู้ใช้บริการทั้งในปัจจุบันและอนาคต ดำเนินการเพื่อสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ และพยายามที่จะตอบสนองความคาดหวังของผู้ใช้บริการทั้งภายในและภายนอกองค์การเพื่อสร้างความมั่นใจว่าผู้ใช้บริการจะได้รับความพึงพอใจ

(1.2) ภาวะผู้นำ (Leadership) ผู้นำขององค์การที่แสดงชัดเจนในเป้าหมายและทิศทางในการดำเนินการที่สร้างสรรค์ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของคนในองค์การเพื่อบรรลุเป้าหมายแห่งคุณภาพ

(1.3) การเน้นกระบวนการ (Process Approach) ผลลัพธ์ที่ต้องการจะสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อมีกระบวนการในการจัดการกิจกรรมและทรัพยากรที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม

(1.4) การบริหารจัดการอย่างเป็น ระบบ (System Approach to Management) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์การจะบรรลุเป้าหมายแห่งคุณภาพได้ต่อเมื่อมีการระบุ ทำความเข้าใจและการจัดการกระบวนการที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในฐานะระบบ

(1.5) การปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Continual Improvement) วัตถุประสงค์ที่ชัดเจนของคุณภาพขององค์การ คือ การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในกิจกรรมดำเนินการทั้งหมด

(1.6) การตัดสินใจบนฐานของข้อเท็จจริง (Factual Approach to Decision Making) ประสิทธิผลของการตัดสินใจต้องขึ้นอยู่กับการวิเคราะห์ข้อมูลและระบบสารสนเทศ

(1.7) ความสัมพันธ์เชิงพึ่งพากันกับผู้ส่งมอบผลิตภัณฑ์ (Mutually Beneficial Supplier Relationships) จะมีลักษณะที่ความสัมพันธ์ระหว่างองค์การและผู้ส่งมอบผลิตภัณฑ์พึ่งพากัน ซึ่งจะช่วยเพิ่มความสามารถและคุณค่าของทั้งสองฝ่าย

ฮีลเปิร์น และแนดเลอร์ (Heilpern & Nadler, 1992) ได้กำหนดแนวคิดหลักในการบริหารคุณภาพ (Core Concepts) ซึ่งมีประเด็นที่คล้ายคลึงกัน โดยกำหนดไว้ 6 ประการ คือ

(1.1) การเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นลูกค้าและผู้ป้อนวัตถุดิบ (Customer/Supplier Model)

(1.2) ความสามารถในการควบคุมกระบวนการ (Process) โดยเน้นสมรรถนะในการดำเนินการ

(1.3) การบริหารจัดการโดยข้อเท็จจริง (Management by Facts)

(1.4) การใช้กระบวนการในการแก้ปัญหา (Problem Solving)

(1.5) การให้ความสำคัญกับเศรษฐศาสตร์คุณภาพ (Quality Economics)

(1.6) การทำงานเป็นทีมและการมีส่วนเกี่ยวข้องใน การทำงาน (Involvement and Teamwork)

(2) ประโยชน์ของการบริหารจัดการคุณภาพ

การบริหารจัดการคุณภาพทั้งองค์การเป็นแนวคิดผสมผสานทั้งในแง่ทฤษฎีองค์การและการจัดการคุณภาพ การบริหารจัดการคุณภาพที่ประสบความสำเร็จย่อมทำให้ผลผลิตและการบริการมีคุณภาพและมีประโยชน์ต่อองค์การ คือ

(2.1) ทำให้องค์การมีภาพลักษณ์ที่ดี ช่วยเพิ่มผลผลิตและคุณภาพมากขึ้น องค์การที่สร้างผลผลิตและบริการที่มีคุณภาพย่อมได้รับความเชื่อถือจากสังคมและผู้ใช้บริการ

(2.2) เพิ่มส่วนแบ่งการตลาด ผลผลิตเป็นที่นิยม เป็นที่ยอมรับ มีผู้มาใช้บริการมากขึ้น

(2.3) ลดภาระค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ รวมทั้งลดข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นในการดำเนินการ และการจัดการคุณภาพที่ประสบความสำเร็จจะช่วยป้องกันความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น

(3) ระบบการประกันคุณภาพ

การประกันคุณภาพที่ผ่านมามักใช้ในการพัฒนาธุรกิจและภาคอุตสาหกรรมโดยองค์การมีการประเมิน ติดตามตรวจสอบและรายงานผลการดำเนินการ ประเทศแรกที่พัฒนามาตรฐานระบบคุณภาพ คือ ประเทศอังกฤษเป็นซึ่งรู้จักกัน คือ British Standards: BS5750 ซึ่งเป็นมาตรฐานที่กล่าวถึง การจัดการ การวางระบบบริหารภายในขององค์การให้เป็นระบบเดียวกัน ต่อมามีการพัฒนาเป็นระบบคุณภาพในด้านต่าง ๆ และมีการขยายแนวคิดไปยังหลายประเทศ อุทุมพร จามรมาน (2543) และวรภัทธ์ ภู่เจริญ (2542) ได้กล่าวถึง ระบบการประกันคุณภาพต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในวงการศึกษา มีดังนี้

(3.1) ระบบ International Standard Organization (ISO) เป็นองค์การในลักษณะเครือข่ายประสานในการควบคุม โดยมาตรฐานระบบคุณภาพเน้นหลักการเป้าหมายและจุดประสงค์สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตหรืองานบริการที่รวมการประกันคุณภาพและการควบคุมคุณภาพ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่าผลิตภัณฑ์ของผู้ผลิตหรือการบริการเป็นไปตามความต้องการของลูกค้า หัวใจของระบบ คือความพึงพอใจของลูกค้า (Consumer Satisfaction) การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) ความก้าวหน้าในการแข่งขัน (Competitive Advance) ซึ่งระบบการบริหารคุณภาพหลักประกอบด้วยระบบบริหารคุณภาพในมิติต่าง ๆ คือ ISO 9000 เป็นระบบการบริหารงานเพื่อให้เกิดคุณภาพ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการจัดการ ISO 14000 เป็นระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (Environmental Management System) ISO 18000 เป็นระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย ISO 26000 เป็นมาตรฐานเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility)

(3.2) ระบบ Total Quality Management (TQM) เป็นระบบที่ปรับปรุงการวางแผนการจัดองค์การและการทำความเข้าใจในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับแต่ละบุคคลในแต่ละระดับ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพให้มีความยืดหยุ่นเพื่อที่จะสามารถแข่งขันได้ ซึ่งเป็นระบบที่ใช้ได้กับ

ทุกองค์การ ประสิทธิภาพของการจัดองค์การขึ้นอยู่กับการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของทุกคนในการนำองค์การไปสู่เป้าหมาย โดยมีหลักการสำคัญ คือ กิจกรรมการมีส่วนร่วมของทุกคนในองค์การในการปรับปรุงด้านคุณภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อการบริการที่มีประสิทธิภาพ และเพื่อเพิ่มความพึงพอใจแก่ผู้ใช้บริการ

(3.3) ระบบ The Malcom Baldrige National Quality Award (MBNQA) เป็นแนวทางการตรวจสอบคุณภาพองค์การ ซึ่งจะตรวจสอบองค์ประกอบ 7 ด้าน คือ 1) ภาวะผู้นำ (Leadership) 2) การวางแผนกลยุทธ์ (Strategic Planning) 3) การให้ความสำคัญกับลูกค้าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและตลาด (Student, Stakeholders and Market focus) 4) สารสนเทศและการวิเคราะห์ (Information and Analysis) 5) การให้ความสำคัญแก่บุคคลและหน่วยงานย่อย (Faculty and Staff focus) 6) การบริหารกระบวนการ (Process Management) และ 7) ผลการดำเนินงาน (Organizational Performance Result) ซึ่งระบบนี้มีเป้าหมายที่สำคัญ คือ 1) ความพึงพอใจของลูกค้า (Customer Satisfaction) 2) ความพึงพอใจของลูกค้าเมื่อเปรียบเทียบกับคู่แข่งขัน (Customer Satisfaction Relative to Competitors) 3) การคงอยู่ของลูกค้า (Customer Retention) 4) ส่วนแบ่งการตลาด (Market Share Gain) 5) การวัดความเจริญก้าวหน้าของธุรกิจ (Measures of Progress) 6) คุณภาพของผลิตภัณฑ์และบริการ (Product & Service Quality) 7) พัฒนาการเพิ่มผลิตภาพ(Productivity Improvement) 8) การลดหรือขจัดความสูญเปล่า/สูญเสีย (Waste Reduction/Elimination) 9) ผลการปฏิบัติงานของผู้ส่งของ (Supplier Performance) และ 10) ผลลัพธ์ทางการเงิน (Financial Results)

(3.4) ระบบ Context-Input-Process-Product (CIPP) เป็นการประเมินตามด้านต่าง ๆ โดยพิจารณาความเป็นระบบที่เกี่ยวข้อง 4 ด้าน คือ ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านการดำเนินการ (Process) และด้านผลผลิต (Product)

(3.5) ระบบ Input-Process-Output (IPO) เป็นระบบพื้นฐานที่ใช้กับทุกวงการ รวมทั้งวงการการศึกษาซึ่งพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโดยพิจารณาถึงปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และปัจจัยผลผลิต (Output) ในการดำเนินการ

(3.6) ระบบ Context-Input-Process-Output-Impact (CIPOI) เป็นการประเมินตามด้านต่าง ๆ ตามระบบและขยายการพิจารณาถึงผลที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจากการดำเนินการโดยครอบคลุม 5 ด้าน คือ ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านการดำเนินการ (Process) ด้านผลผลิต (Output) และด้านผลกระทบ (Impact)

(3.7) ระบบ Key Performance Indicators (KPI) เป็นระบบที่พิจารณาถึงตัวบ่งชี้ที่สำคัญในการปฏิบัติ โดยกำหนดเกณฑ์หรือตัวบ่งชี้ขึ้นมาซึ่งอาจจะใช้เกณฑ์จากระบบประกันคุณภาพหรือจะกำหนดตัวบ่งชี้ขึ้นมาเองหรืออาจใช้แนวคิดผสมผสานกันก็ได้ ซึ่งระบบนี้เป็นที่นิยมสำหรับผู้บริหารที่จะใช้ในการพิจารณาว่าการบริหารของตนดีมากน้อยเพียงใด โดยมีขั้นตอนคือ 1) สำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 2) กำหนดนโยบายการประกันคุณภาพ 3) กำหนดมาตรฐานตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพ 4) นำไปปฏิบัติ 5) ตรวจสอบประเมินผล 6) ประชุมทบทวนการปฏิบัติงาน และ 7) ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขสำหรับการวิจัยและพัฒนา

ทั้งนี้ ศุภชัย เมืองรักษ์ (2556) ได้นำเสนอระบบที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพ โดยเชื่อมโยงคุณภาพการบริหารสู่การบริหารที่มีคุณภาพ ซึ่งมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับระบบคุณภาพใน 3 ประเด็น คือ

(1.1) กรอบในการบริหารคุณภาพ ซึ่งเกี่ยวข้องกับระบบบริหาร เช่น 7S of McKinsey, Malcolm Baldrige National Quality Award (MBNQA), Thailand Quality Award (TQA), Public Sector Management Quality Award (PMQA) และ Total Quality Management (TQM)

(1.2) ระบบคุณภาพและมาตรฐาน ซึ่งอาจประกอบด้วยระบบต่าง ๆ เช่น International Standard Organization (ISO), Hospital Accreditation (HA), Quality Assessment (QA), Good Manufacturing Practice (GMP) และ Hazards Analysis and Critical Control Points System (HACCP)

(1.3) เครื่องมือในการบริหารและพัฒนาคุณภาพ 5S (Seiri, Seiton, Seiso, Seiketsu, and Shitsuke: 5 ส) , Bench Marking (BM), Balance Scorecard (BSC), Knowledge Management (KM), Total Productive Maintenance (TPM), Customer Relationship Management (CRM), Six Sigma (SS) ซึ่งเครื่องมือต่าง ๆ เหล่านี้จะถูกนำไปใช้ในระบบและกระบวนการบริหารคุณภาพในรูปแบบต่าง ๆ

ทั้งนี้ สิ่งสำคัญที่ทุกระบบให้ความสำคัญในระบบประกันคุณภาพ คือ ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยการพัฒนาอย่างต่อเนื่องได้มีการนำเอาวงจรคุณภาพ (PDCA) ซึ่ง W. Edwards Deming ทำการพัฒนามาจากวงจรที่คิดค้นโดย วอลเตอร์ชิวฮาร์ท (Walter Shewhart) และนำมาเผยแพร่เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง หลายคนจึงเรียกวงจรนี้ว่า “วงจร Deming” หรือวงจร PDCA อันเป็นกิจกรรมพื้นฐานในการพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพของการดำเนินงาน เป็นเครื่องมือสำหรับการปรับปรุงกระบวนการทำงาน ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนที่ดำเนินการเป็นวงจรอย่างต่อเนื่อง ได้แก่

1) การวางแผน (Plan) หมายถึง การวางแผนการดำเนินงาน รวมถึงการกำหนดเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ในการดำเนินงานกำหนดขั้นตอนและวิธีการที่จำเป็น เพื่อให้การดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย ในการวางแผนจะต้องทำความเข้าใจกับเป้าหมายวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน ซึ่งเป้าหมายที่กำหนดต้องเป็นไปตามนโยบาย วิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์การ เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกันทั่วทั้งองค์การ ในการวางแผนควรต้องกำหนดมาตรฐาน ตัวชี้วัดและเกณฑ์อันเป็นมาตรฐาน เพื่อใช้ในการประเมินความสำเร็จของการดำเนินการตามแผนที่กำหนด

2) การปฏิบัติตามแผน (Do) หมายถึง การปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนและมาตรฐานที่กำหนด โดยก่อนที่จะปฏิบัติจริงต้องศึกษาข้อมูลและเงื่อนไขต่าง ๆ ทราบวิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติจะต้องดำเนินการไปตามแผนวิธีการและขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้ และจะต้องเก็บรวบรวมและบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

3) การตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน (Check) หมายถึง การตรวจสอบและประเมินผลแผนการดำเนินงานตามแผน ทั้งด้านกระบวนการและผลลัพธ์ว่าเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดหรือไม่ ซึ่งการติดตามตรวจสอบและการประเมินปัญหาเป็นการดำเนินการเพื่อประโยชน์

ในการพัฒนาปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของงาน ทั้งนี้ในการประเมินสามารถทำได้เองในลักษณะของการประเมินตนเอง

4) การปรับปรุงแก้ไข (Act) หมายถึง การปรับปรุง การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการที่ได้ทำการตรวจสอบแล้วแก้ไขแบบเร่งด่วนเฉพาะหน้าหรือการค้นหาสาเหตุที่แท้จริงเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาซ้ำ การปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนใดก็ตาม จะเป็นการแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้เกิดคุณภาพ ดังนั้น วงจร PDCA จึงเรียกว่า วงจรบริหารงานคุณภาพ

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพ คือ การวางแผนและการปฏิบัติของหน่วยผลิตที่มุ่งจะผลิตสิ่งที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการของผู้ใช้ผลผลิต ซึ่งการดำเนินการประกันคุณภาพเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง เน้นการป้องกันและการตรวจสอบ หลักการสำคัญในการนำไปสู่การประกันคุณภาพเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงคุณภาพเป็นหลัก โดยเฉพาะการเน้นการปรับปรุงกระบวนการเพื่อจะนำไปสู่ความพึงพอใจของผู้รับบริการ

2.1.3 การประกันคุณภาพการศึกษา

1) ความหมายของคุณภาพการศึกษา

จากความหมายของการประกันคุณภาพ ซึ่งหมายถึง การรับรองว่าจะดำเนินการตามเงื่อนไขหรือข้อกำหนดหรือรับรองว่าจะได้มาตรฐานคุณภาพตามที่ระบุ ดังนั้น การจะทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งจะเป็นการรับรองถึงคุณภาพของการศึกษาจึงจำเป็นต้องเข้าใจความหมายของคุณภาพการศึกษาเป็นเบื้องต้น ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้ เช่น

อมรวิชช์ นาครทรรพ (2540) ให้ความหมายว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง การบ่งชี้คุณลักษณะที่มีความเป็นเลิศทางด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการบริหารและด้านวิชาการโดยผ่านกระบวนการผลิตอย่างเป็นระบบซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิตตามกรรมวิธีการวัดด้วยเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของสังคม

สุวิมล ว่องวาณิช (2542) ให้ความหมายว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง สิ่งที่คาดหวังไว้หรือสิ่งที่เราต้องการจะให้เกิดซึ่งต้องเป็นไปตามความต้องการของลูกค้า คือ นักเรียน พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรืออาจเรียกว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

กรมวิชาการ (2539) คุณภาพการศึกษา หมายถึง การที่ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะต่าง ๆ ครบถ้วนตามความคาดหวังของหลักสูตร)

ซัลลิส (Sallis, 1993) ได้กล่าวเกี่ยวกับ คุณภาพการศึกษาว่า การศึกษาเป็นการบริการมิใช่การผลิต ดังนั้น คุณภาพการศึกษาที่เกิดขึ้นจึงเป็นคุณภาพของการบริการ ซึ่งมีลักษณะที่เป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้บริการและผู้รับการบริการ นอกจากนั้น คุณภาพที่เกิดขึ้น เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นขณะให้บริการ และการใช้วิธีการตรวจตราเพื่อควบคุมคุณภาพจึงจำเป็นที่จะต้องควบคุมคุณภาพด้วยการประเมินการดำเนินการอยู่ตลอดเวลา

เชง และแทม (Cheng & Tam, 1997) ได้ให้ความหมายของคุณภาพการศึกษาว่าเป็นคุณลักษณะของกลุ่มองค์ประกอบของปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิตของระบบการศึกษาโดยดำเนินการให้บรรลุตามความคาดหวังของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกองค์การ

ราชบัณฑิตยสถาน (2556). ให้ความหมายของคุณภาพการศึกษาไว้ว่า ลักษณะที่ดีเด่น ของบุคคลหรือสิ่งของ

ลดาวัลย์ ตั้งมั่น (2561) กล่าวว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะของการจัดการศึกษาที่มีมาตรฐานการศึกษาที่มีประสิทธิผล ทำให้เกิดสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และเป็นที่พึงพอใจกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

พาสัน (Parsons อ้างถึงใน ยลพรรษย์ ศิริรัตน์, 2561) คุณภาพการศึกษาจะเป็นการประสานระหว่าง การให้บริการในสิ่งที่เป็นความจำเป็นที่นักวิชาการกำหนด และการสนองความต้องการ ได้แก่ผู้รับบริการโดยคำนึงถึงการลงทุนอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ

วอมัส (Whatmough อ้างถึงใน ยลพรรษย์ ศิริรัตน์, 2561) ได้ให้ความหมายของคุณภาพการศึกษาที่มีความคล้ายคลึงกัน โดยได้ระบุว่าคุณภาพการศึกษา สามารถพิจารณาจากทัศนะของบุคคล 2 ฝ่าย คือ 1) คุณภาพการศึกษาตามทัศนะของผู้ได้รับบริการเป็นการบริการให้สอดคล้องกับความต้องการ และความคาดหวังของผู้รับบริการ 2) คุณภาพการศึกษาตามทัศนะของนักการศึกษาเป็นการให้ความสำคัญกับหลักการและตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา

กล่าวโดยสรุป คุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่มีความเป็นเลิศทางด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการบริหารและด้านวิชาการ โดยผ่านกระบวนการผลิตและเป็นระบบ ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยนาเข้า กระบวนการ และผลผลิตตามกรรมวิธีการวัดด้วยเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของสังคม

2) ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษามีความคล้ายคลึงกับการประกันคุณภาพ ซึ่งแตกต่างที่ระบบและเป้าหมาย จึงอาจนิยามความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้เฉพาะ ดังนี้

วันชัย ศิริชนะ (2537) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาว่าเป็นกระบวนการหรือกลไกใด ๆ ที่จะรักษาคุณภาพของการศึกษาให้ได้มาตรฐานและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

อุทุมพร จามรมาน (2543) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการระบุความชัดเจนในวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย ตลอดจนวิธีการปฏิบัติเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ

รุ่ง แก้วแดง (2543) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการบริหารจัดการที่มีการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ

เมอร์กาทรอยด์ และมอร์แกน (Murgatroyd & Morgan, 1993) ระบุว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาและกระบวนการตรวจสอบ หรือการประเมินว่าคุณภาพการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษามากน้อยเพียงไร

ฟราเซียร์ (Frazier, 1997) ได้กล่าวเน้นว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการที่มีเป้าหมายที่ไม่ใช่การตรวจสอบหลังจากสิ้นสุดกระบวนการ แต่เป็นการให้ความสำคัญกับการป้องกันข้อผิดพลาด โดยใช้การวิเคราะห์กระบวนการอย่างเป็นระบบและมีการออกแบบกระบวนการเพื่อที่จะสามารถรวบรวมข้อมูลที่จะใช้ในการประเมินและควบคุมปัญหาเพื่อการตัดสินใจและสามารถให้ข้อมูลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องได้

นเรศ เสนะพันธุ์ (2564) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่ากระบวนการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตาม

มาตรฐาน เป็นที่ยอมรับของสังคม ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม

กล่าวโดยสรุป การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการทางการศึกษาที่เป็นระบบ มีการควบคุมคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐาน ทั้งนี้เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้รับบริการว่าสถานศึกษาได้มีการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพและตรงตามมาตรฐานทางการศึกษาเป็นที่ยอมรับของผู้รับบริการและสาธารณชน

การศึกษาที่มีคุณภาพจำเป็นต้องมีการจัดระบบการศึกษาที่ดี มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพในทุกด้าน ทั้งด้านบริหารจัดการ หลักสูตรการเรียนการสอน การพัฒนาครู การพัฒนาสื่อ แหล่งเรียนรู้ ตลอดจนความร่วมมือและการประสานความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กรต่าง ๆ ระบบประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การจัดการศึกษามีการจัดระบบ มีการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐาน โดยกำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด 6 ที่อธิบายเกี่ยวกับมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 1) ระบบการประกันคุณภาพภายใน 2) ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 ที่กล่าวถึงการประกันคุณภาพการศึกษาแล้วยังมีการประกาศกฎกระทรวงที่ว่าด้วยเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้ กฎกระทรวงการประกันคุณภาพระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 และกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561

จากที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล ซึ่งการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานที่กำหนดไว้ ส่งผลให้การศึกษามีพลังที่จะพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง ดังนั้น การประกันคุณภาพการศึกษาจึงมีความสำคัญต่อสถานศึกษาและเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะต้องร่วมกันดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาสู่คุณภาพตามมาตรฐาน

2.1.4 ความเป็นมาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา

1) ความเป็นมาของการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพโดยทั่วไปมีจุดเริ่มต้นมาตั้งแต่ก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 ในสหรัฐอเมริกาโดยเริ่มจากภาคธุรกิจและภาคอุตสาหกรรม โดยมีความพยายามที่จะทำให้สินค้าและผลิตภัณฑ์ทุกชิ้นมีคุณภาพเท่าเทียมกัน เพื่อให้ลูกค้าและผู้ใช้บริการเกิดความเชื่อมั่น รวมทั้งเป็นการประกันผลผลิตทางอุตสาหกรรมและเป็นการควบคุมทางสถิติ ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ส่ง Prof. Dr. Edwards Demming มาเป็นที่ปรึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพสินค้าในประเทศญี่ปุ่น Edwards Demming ได้นำเอาวงจรคุณภาพ Quality Control

Circles: QCC) ซึ่งเน้นกระบวนการวางแผน กระบวนการทำงาน กระบวนการประเมิน และกระบวนการเปรียบเทียบไปพัฒนาระบบอุตสาหกรรมของประเทศญี่ปุ่นจนประสบผลสำเร็จ ซึ่งต่อมาได้พัฒนาระบบประเมินคุณภาพให้ครบทั้งระบบ ซึ่งเรียกว่ากระบวนการบริหารคุณภาพทั้งระบบ (Total Quality Management: TQM) ประเทศญี่ปุ่นนำ TQM มาผสมผสานกับวัฒนธรรมเดิมของญี่ปุ่น เป็นวัฒนธรรมการประกันคุณภาพทุกจุดอย่างต่อเนื่องแบบ Kaizen ต่อมากลุ่มประเทศในยุโรปได้เริ่มนำระบบประกันคุณภาพมาใช้เรียกว่า International Standard Organization (ISO) ซึ่งเน้นการประเมินภายนอกมาใช้ และในประเทศสหรัฐอเมริกาได้ตั้งหน่วยงานระดับชาติในด้านมาตรฐานคุณภาพขึ้น คือ Malcolm Baldrige National Quality Award การพัฒนาคุณภาพมีพัฒนาการมาเป็นลำดับ โดยมีแนวคิดในการพัฒนาคุณภาพซึ่งแบ่งเป็น 4 ระยะ คือ

(1) ยุคของการเน้นการตรวจสอบสินค้า (Inspection) เป็นการเน้นความสำคัญของการตรวจสอบเพื่อหาข้อบกพร่องของผลผลิตและนำไปสู่การแก้ไข

(2) ยุคของการเน้นการควบคุมคุณภาพ (Quality Control) เป็นการเน้นการควบคุมในกระบวนผลิตให้ได้ผลผลิตที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งถือเป็นขั้นตอนสำคัญในการประกันคุณภาพ

(3) ยุคการเน้นการประกันคุณภาพ (Quality Assurance) เป็นยุคที่เน้นถึงการสร้างกลไกและกระบวนการต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่ความมีคุณภาพ เพื่อช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องมีความมั่นใจในผลผลิตว่าจะเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

(4) ยุคของการเน้นการบริหารแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์การ (Total Quality Management) เป็นการเน้นระบบบริหารจัดการทั้งหมดในองค์การที่ให้ความสำคัญต่อการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่องในทุกส่วนของกิจกรรมที่เกิดขึ้นในองค์การ ซึ่งถือได้ว่าเป็นความก้าวหน้าของการพัฒนาคุณภาพในยุคที่ต่อจากการประกันคุณภาพ เมื่อองค์การใดก้าวถึงขั้นนี้ องค์การจะสามารถแสวงหาความก้าวหน้าเพื่อนำองค์การไปสู่ความเป็นเลิศได้ในที่สุด (Sallis, 1993 ; Bendel, Boulter & Gatford, 1997)

สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษามีการนำแนวคิดของการประกันคุณภาพในระบบธุรกิจมาใช้โดยความเชื่อที่ว่า การศึกษา คือ “การลงทุนสำหรับอนาคตของประเทศ” ทุกประเทศต้องการสร้างความมั่นใจว่า สถานศึกษาแต่ละระดับจะสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและมีมาตรฐานเพื่อคุณภาพของประชาชน อีกทั้งทุกประเทศมีความเห็นว่า การลงทุนทางการศึกษาต้องใช้งบประมาณในระดับสูง รัฐจึงจำเป็นที่จะต้องคำนึงถึง “ความคุ้มค่าของการลงทุน” เพื่อให้แน่ใจว่าเงินที่ลงทุนไปนั้นได้ใช้เพื่อการพัฒนาผู้เรียนและทำให้เกิดคุณภาพ จึงมีการนำระบบประกันคุณภาพเข้ามาใช้ในการจัดการศึกษา

2) การประกันคุณภาพการศึกษาในไทย ประเด็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในไทยมีปัญหากล่าวถึงกันมาอย่างต่อเนื่องปัจจัยสำคัญ คือ ปัญหาเรื่องคุณภาพการศึกษาจึงทำให้มีการปฏิรูปการศึกษาและได้นำเอาระบบประกันคุณภาพการศึกษามาใช้เพื่อพัฒนาผลผลิตอันเกิดจากการศึกษาให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าต่อสังคม ซึ่งการประกันคุณภาพการศึกษาในประเทศไทยเริ่มมีการดำเนินการมาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2484 โดยสภาการศึกษาแห่งชาติได้ทำการศึกษาวิเคราะห์สถานภาพการศึกษาไทยโดยเปรียบเทียบกับต่างประเทศ พบว่า การศึกษาไทยกำลังประสบภาวะ

วิกฤต (รุ่ง แก้วแดง, ม.ป.ป.) และได้จัดทำรายงานเกี่ยวกับ “ระบบการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ” อีกทั้งได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพและมาตรฐานของภาคเอกชน โดยเริ่มจากโรงเรียนเอกชนซึ่งแต่เดิมมีความเชื่อว่าโรงเรียนเอกชนมีคุณภาพด้อยกว่าโรงเรียนรัฐบาล จึงได้มีการนำแนวคิดในเรื่องการรับรองมาตรฐานโรงเรียนเอกชน (Accreditation) มาใช้อยู่ช่วงระยะเวลาหนึ่ง โดยกำหนดให้โรงเรียนมีการวางแผน มีการประเมินผลตนเอง และมีคณะกรรมการเข้าไปประเมินภายนอกเพื่อให้การรับรองคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาซึ่งถือเป็นการรับรองวิทยฐานะของสถานศึกษาการดำเนินการดังกล่าวใกล้เคียงกับระบบที่ใช้ในปัจจุบันแต่ต่อมาได้ยกเลิกแนวทางดังกล่าวไป

การดำเนินการตาม พ.ร.บ. คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ในมาตรา 10 ได้กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ มีหน้าที่ในการศึกษา วิเคราะห์และวิจัยปัญหาและภาวะการจัดการศึกษาของประเทศ เพื่อเสนอนโยบายและมาตรการในอันที่จะเสริมสร้างการพัฒนาการศึกษา จัดทำแผนการการศึกษาและแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ติดตามและประเมินผลการพัฒนาการศึกษา เสนอผลการพัฒนาการศึกษา รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการศึกษา ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวแม้ว่าจะมีความเกี่ยวข้องกับการประเมินผลการจัดการศึกษาและการพัฒนาอยู่บ้าง แต่จะมีลักษณะของการรายงานการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการเป็นส่วนใหญ่ ยังมิได้มีการพิจารณาถึงการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างแท้จริง ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้มีระบบการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2540 และได้จัดตั้งสถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ (สคม.) เป็นหน่วยงานภายในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติขึ้น ทำหน้าที่เป็นหน่วยกลางในการส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ

การดำเนินงานเรื่องคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา แม้จะได้มีการดำเนินการมาแล้วโดยสถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ แต่ยังไม่ปรากฏว่ามีกฎหมายรับรองอย่างชัดเจนจนกระทั่ง ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งได้มีการระบุประเด็นการประกันคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน โดยกำหนดให้การประกันคุณภาพการศึกษาต้องมีระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และในปี พ.ศ. 2546 กระทรวงศึกษาธิการได้มีการออกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพการศึกษาในระดับต่าง ๆ

3) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา คุณภาพการศึกษาเป็นสิ่งที่รัฐบาลให้ความสำคัญเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ อันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศ โดยรวม รัฐบาลจึงได้มีการออกกฎหมายที่เกี่ยวกับคุณภาพและการประกันคุณภาพ ดังต่อไปนี้

(1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

ในส่วนที่ 4 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 โดยในมาตรา 54 วรรคที่ 3 รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริมและสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วย

การศึกษาแห่งชาติซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และการดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2560) จะเห็นได้ว่าในกฎหมายหลักของประเทศได้ให้ความสำคัญกับเรื่องคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาซึ่งเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องจัดดำเนินการให้กับประชาชน

(2) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562

จากเนื้อหาในรัฐธรรมนูญดังกล่าวข้างต้น ได้มีการตราพระราชบัญญัติขึ้นเรียกว่า “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542” และมีการแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ซึ่งมีสาระที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดคุณภาพการศึกษาตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญโดยมีรายละเอียด ดังนี้

หมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพ

มาตรา 47

ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการอาชีวศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง สำหรับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงอื่นที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา 48

ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

มาตรา 49

ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษา ที่มิใช่การจัดการอุดมศึกษาซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หรือกระทรวงอื่น เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 50

ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษานั้น

มาตรา 51

ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนดให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาแก้ไขในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข

(3) กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 9 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และมาตรา 47 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553

ข้อ 2 ในกฎกระทรวงนี้

การประกันคุณภาพการศึกษา" หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุมตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล

สำนักงาน หมายความว่า สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

ข้อ 3 ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี

เพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามวรรคหนึ่งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษามีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำสถานศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ข้อ 4 เมื่อได้รับรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาตามข้อ 3 แล้วให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาจัดส่งรายงานดังกล่าวพร้อมกับประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบซึ่งรวบรวมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษาแห่งนั้นให้แก่สำนักงาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอก

ให้สำนักงานดำเนินการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินและการติดตามตรวจสอบดังกล่าว พร้อมข้อเสนอแนะให้แก่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น ๆ เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

ในการดำเนินการตามวรรคสอง สำนักงานอาจจัดให้บุคคลหรือหน่วยงานที่ได้รับรองจากสำนักงานดำเนินการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาได้

ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้นติดตามผลการดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามวรรคสอง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ข้อ 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาอันเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้

จากกฎกระทรวงที่กล่าวข้างต้นหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาในแต่ละระดับ โดยคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในจะมีการวางระเบียบหรือออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในแต่ละระดับเพื่อส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษานั้น ๆ ต่อไป

2.2 ระบบประกันคุณภาพการศึกษา

2.2.1 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

จากปัญหาด้านการศึกษาของประเทศ ทำให้มีการทบทวนเรื่องคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา รัฐบาลจึงได้มีการบรรจุสาระบัญญัติเรื่องคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยกำหนดไว้ในมาตรา 47 ซึ่งระบุว่า “ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก” โดยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

1) ระบบการประกันคุณภาพภายใน

เป็นการดำเนินการเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนามาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ซึ่งประกอบด้วย

(1) การประเมินคุณภาพภายในซึ่งเป็นการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

(2) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติตามแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และจัดทำรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

(3) การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษาเข้าสู่คุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา การวางแผน และการดำเนินงานตามแผน รวมทั้งการสร้างจิตสำนึกให้เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุกคน

จุดมุ่งหมายและหลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มี 3 ประการ คือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543)

(1) จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ ให้สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา โดยเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

(2) การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามข้อ 1 ต้องทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา โดยสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน ดำเนินการตามแผนที่วางไว้ ตรวจสอบประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ให้มีความโปร่งใสและมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน

(3) การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา โดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้เกี่ยวข้องเช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผลพัฒนาปรับปรุง ให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติ กระบวนการประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดของการประกันคุณภาพมีกิจกรรมในการดำเนินการ 3 ประการ คือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543)

(1) การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน

(2) การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

(3) การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในระดับเขตพื้นที่การศึกษาฯ และระดับกระทรวง ในการประกันคุณภาพซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารที่ต้องดำเนินการแล้วยังต้องนำเอาระบบการพัฒนาตามวงจรคุณภาพ PDCA มาใช้ประกอบเพื่อการพัฒนาที่ต่อเนื่องยั่งยืน ซึ่งได้แก่ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติตามแผน (Doing) การตรวจสอบ (Checking) และการปรับปรุง (Action)

2) ระบบการประกันคุณภาพภายนอก

เป็นการดำเนินการเพื่อรับรองมาตรฐานและมุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับ ซึ่งประกอบด้วย

(1) การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการของสถานศึกษาจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง เพื่อเป็นการประกันคุณภาพและให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

(2) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเป็นการติดตามตรวจสอบการดำเนินการในการพัฒนาคุณภาพหลังได้รับประเมินภายนอก ทั้งนี้ให้สถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปีโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จากการสนับสนุนของหน่วยงานต้นสังกัดและชุมชน โดยสถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปีที่ต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาและเปิดเผยรายงานนั้นต่อสาธารณะชน อีกทั้งให้สถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพภายในและภายนอกไปประกอบการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

จุดมุ่งหมายและหลักการการประกันคุณภาพภายนอก ประกอบด้วย (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2546)

(1) เพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

(2) ยึดหลักความเที่ยงตรง เป็นธรรม มีข้อมูล หลักฐานตามสภาพความเป็นจริงและมีความรับผิดชอบ โปร่งใส ตรวจสอบได้

(3) สร้างความสมดุลระหว่างเสรีภาพทางการศึกษากับจุดมุ่งหมายและหลักการศึกษาชาติโดยให้มีเอกภาพเชิงนโยบาย ซึ่งสถานศึกษาสามารถกำหนดเป้าหมายเฉพาะและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เต็มตามศักยภาพของสถานศึกษาและผู้เรียน

(4) ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือกับสถานศึกษาในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

(5) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพ และพัฒนาการจัดการศึกษาของรัฐ เอกชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนบุคคล ครอบครัว องค์การชุมชน องค์การเอกชน องค์การวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น

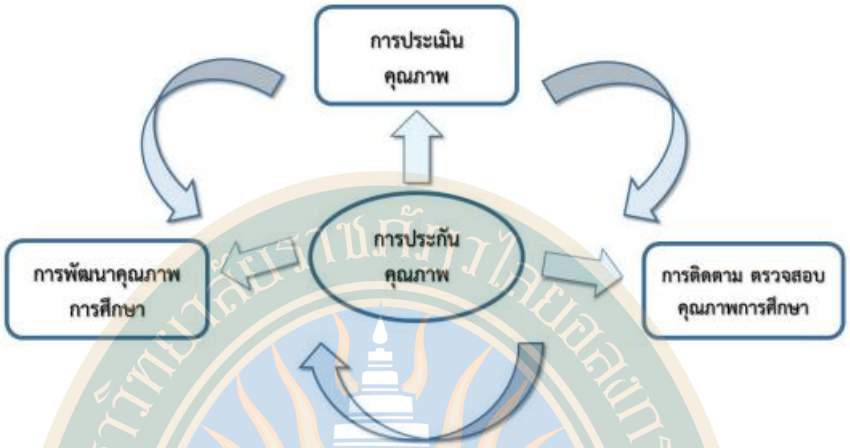
(6) คำนึงถึงความเป็นอิสระ เสรีภาพทางวิชาการ เอกลักษณ์ ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอกมีความแตกต่าง อยู่บ้างทั้งด้านวัตถุประสงค์และองค์ประกอบในการดำเนินการ แต่การประกันคุณภาพทั้ง 2 ระบบ เป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการต่อเนื่องสัมพันธ์กัน เพื่อคุณภาพของการศึกษาที่สมบูรณ์ โดยความสัมพันธ์ของการประเมินคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอก

2.2.2 การประเมินคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม โดยรวมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ หรือคุณลักษณะพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การติดตามตรวจสอบเพื่อควบคุมคุณภาพการศึกษา การประเมิน

คุณภาพการศึกษาซึ่งรวมถึงการใช้ผลประเมินเป็นฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพในวงจรการพัฒนาใหม่ต่อเนื่อง ดังแสดงในภาพที่ 2 (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2563)

ภาพที่ 2 แสดงองค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
ที่มา : จาก *แนวทางการพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561* (น.3) , โดย สำนักทดสอบทางการศึกษา

จากแผนภาพที่ 2 จะเห็นได้ว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการกำหนดมาตรฐานคุณภาพของผู้เรียนที่เป็นเป้าหมาย รวมทั้งมาตรฐานกระบวนการการดำเนินงานและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่เชื่อว่าจะสามารถส่งผลให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้ในระหว่างดำเนินงานจัดการศึกษาสู่เป้าหมาย สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด จำเป็นต้องมีการพัฒนากลไกในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและด้านคุณภาพผู้เรียน โดยบุคคลภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษาเพื่อให้มั่นใจได้ว่าจะสามารถพัฒนาผู้เรียนที่มีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งนี้สถานศึกษาต้องมีการประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานที่สะท้อนคุณภาพของผู้เรียนและกระบวนการบริหารและการจัดการ และนำผลไปเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ นำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ยั่งยืนต่อไป

ทั้งนี้สถานศึกษาต้องมีการประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานที่สะท้อนคุณภาพของผู้เรียนและกระบวนการบริหารและการจัดการ และนำผลไปเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้นำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ยั่งยืนต่อไป

1) การประเมินคุณภาพภายใน

ในส่วนของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หลังจากสถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยบุคลากรภายในสถานศึกษาที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น และนำผลการประเมินคุณภาพภายในดังกล่าวมาใช้เป็นฐานในการวางแผนพัฒนามาตรฐานหรือพัฒนาเป้าหมาย และปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานปกติของ

สถานศึกษา คือ กระบวนการบริหารและการจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนแล้วดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ควบคู่ไปกับการติดตามตรวจสอบกระบวนการดำเนินงานระหว่างการปฏิบัติ และประเมินคุณภาพเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดพร้อมกับใช้ผลการประเมินเป็นฐานการยกระดับคุณภาพการศึกษา ในวงจรการพัฒนาให้คุณภาพสถานศึกษาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตามลำดับ ทั้งนี้ทุกสถานศึกษาต้องพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษาปกติของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงหลักการและกระบวนการสำคัญ ได้แก่ 1) หลักการมีส่วนร่วมแบบร่วมแรงร่วมใจในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของทุกคนในสถานศึกษา 2) หลักการร่วมรับผิดรับชอบในผลการจัดการศึกษาอย่างตรวจสอบได้ คือมีร่องรอยสารสนเทศสำหรับอธิบายคุณภาพต่อสาธารณชนที่สามารถตรวจสอบได้ และ 3) หลักการประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของทุกคนในสถานศึกษาที่ต้องรับผิดชอบและร่วมลงมือดำเนินการทุกขั้นตอนของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้งนี้โดยอาศัยกระบวนการดำเนินการพัฒนาคุณภาพด้วยวงจรคุณภาพแบบ PDCA คือ มีกระบวนการวางแผนกำหนดเป้าหมายคุณภาพ (Plan) ดำเนินการตามแผนควบคู่กับการติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพระหว่างดำเนินงาน (D. & Check) กระบวนการนำผลการประเมินมาเป็นฐานการตัดสินใจพัฒนาหรือยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้นต่อเนื่องตามลำดับ (Act)

2) การประเมินคุณภาพภายนอก

เป็นบทบาทหน้าที่ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ทำหน้าที่ติดตามตรวจสอบและให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ดังนั้น ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาและการประเมินคุณภาพภายนอก จึงเป็นกลไกที่มีเป้าหมายเพื่อทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งและสร้างความเชื่อมั่นต่อสังคม

3) การเปลี่ยนแปลงในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาที่ผ่านมา มีความคลาดเคลื่อนไปจากหลักการประกันคุณภาพ ทั้งระบบการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และระบบประเมินคุณภาพการศึกษาในรายละเอียดหลายประเด็นที่ส่งผลให้เกิดการทบทวนประสิทธิภาพการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เช่น มาตรฐานการศึกษาที่มีจำนวนมากเกินจำเป็นไม่สอดคล้องกับภาระในการปฏิบัติ การประเมินและรายงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่แยกส่วนไปจากภาระงานปกติของสถานศึกษา เป็นการเพิ่มภาระ รวมทั้งระบบการประเมินภายในและภายนอกที่ไม่สัมพันธ์กัน เป็นการทำงานที่ซ้ำซ้อน สร้างภาระและเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่เพียงพอ จึงนำมาสู่การยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 และประกาศใช้กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2561 นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์และแนวดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในประเด็นต่อไปนี้

ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา มีการปรับปรุงข้อกำหนดหรือมาตรฐานการศึกษาที่ใช้เป็นเป้าหมายและแนวทางในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องครอบคลุมกับภาระหน้าที่ในการจัดการศึกษาตามปกติของสถานศึกษา ประกอบด้วยมาตรฐานด้านคุณภาพของผู้เรียน มาตรฐาน

ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการและมาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอนทั้งนี้เพื่อลดความซ้ำซ้อนและลดการสร้างภาระส่วนเกินในการปฏิบัติ

การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้สถานศึกษาแต่ละแห่งบริหารจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบตามหลักการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อใช้เป็นกลไกเกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยเน้นให้มีกระบวนการดำเนินงานความยืดหยุ่นสอดคล้องกับบริบทเฉพาะของสถานศึกษาเป็นสำคัญทุกขั้นตอน ทั้งการกำหนดมาตรฐานการศึกษา การวางแผนและดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การดำเนินการตามแผนและติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายในและใช้ผลประเมินเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อเนื่อง

การดำเนินงานประเมินคุณภาพการศึกษา

1) ปรับเปลี่ยนแนวคิดการประเมินคุณภาพการศึกษา ทั้งระบบการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาและการประเมินภายนอก กล่าวคือในระบบการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการนำแนวคิดการประเมินแบบองค์รวม (Holistic Assessment) มาใช้ในกระบวนการประเมินที่สะท้อนคุณภาพสถานศึกษาได้ตรงตามความเป็นจริงสอดคล้องกับภาระหน้าที่และการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา และใช้ผลในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ตรงประเด็น ต่างจากระบบการประเมินภายนอก เน้นอิงแนวคิดการประเมินเพื่อพัฒนา ซึ่งกระบวนการประเมินทั้งสองแนวคิดต้องอาศัยร่องรอยหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence Based Assessment) และตัดสินผลการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (Expert Judgment) รวมทั้งการทบทวนผลการประเมินโดยบุคคลระดับเดียวกัน (Peer Review) เพื่อให้การประเมินมีความตรงและสามารถนำสู่การใช้ผลการประเมินสู่การพัฒนาต่อเนื่องอย่างตรงประเด็นและมีประสิทธิภาพต่อไป

2) ปรับเปลี่ยนบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพการศึกษา มีการปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์ในการประเมินภายในและการประเมินภายนอก ประเด็นสำคัญคือ เน้นให้ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการประเมินคุณภาพภายนอกตามมาตรฐานของสถานศึกษา เพื่อเป็นการตรวจสอบและยืนยันผลการประเมินภายใน และการให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาอย่างตรงประเด็น เพื่อขจัดภาระซ้ำซ้อน และเพิ่มโอกาสในการใช้ประโยชน์จากการประเมินเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

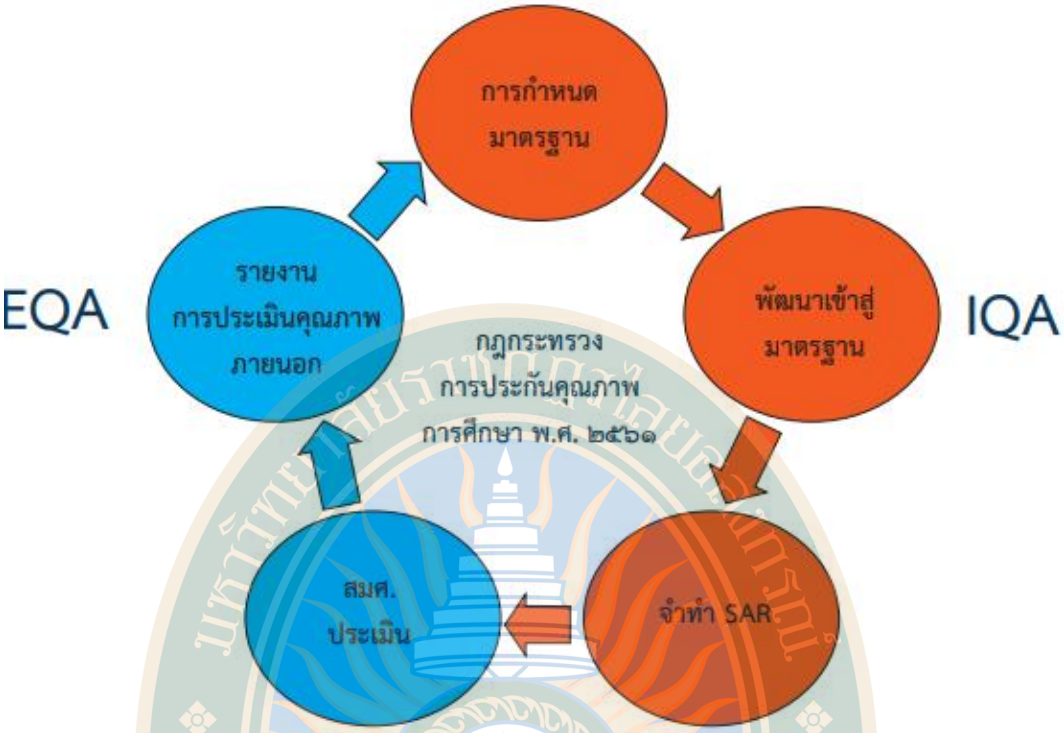
3) ปรับปรุงมาตรฐานผู้ประเมิน จัดให้มีการพัฒนาผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาทั้งภายในสถานศึกษาและผู้ประเมินภายนอก ในด้านทักษะความสามารถและทัศนคติที่เหมาะสมต่อการประเมินเพื่อพัฒนา กล่าวคือ ความรู้ความเข้าใจ มีทักษะและมีความเชี่ยวชาญการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและตัดสินผลการประเมินตามแนวคิดการประเมินเพื่อพัฒนา เพื่อให้ผู้ประเมินภายในมีมาตรฐานมีความน่าเชื่อถือและส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง

4) ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 กล่าวถึงหลักการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยแบ่งเป็นระบบการประกันคุณภาพภายใน และ

การประกันคุณภาพภายนอก การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาต้องร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่การประเมินคุณภาพภายนอก เป็นการดำเนินงานโดยหน่วยงานภายนอกที่เป็นอิสระและมีบทบาทหน้าที่ในการประเมินตามมาตรฐานของสถานศึกษาทั่วประเทศและดำเนินการทุก ๆ 5 ปี และตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 3 ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (Internal Quality Assurance : IQA) จึงเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง นอกจากจะเป็นการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยตรงแล้วผลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษายังใช้เป็นหลักฐานเชื่อมโยงในการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก (สมศ.) โดยใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่มีความครอบคลุม ชัดเจน สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถสะท้อนคุณภาพของการบริหารจัดการศึกษาและการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อเป็นหลักประกันให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนเกิดความมั่นใจว่านักเรียนจะได้รับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลการประเมินคุณภาพภายนอก (External Quality Assessment : EQA) เป็นการประเมิน ติดตามตรวจสอบกระตุ้นและจูงใจให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา มีความท้าทายและส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพสู่สากล และยังมีความเชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (Internal Quality Assurance : IQA) ในการร่วมรับผิดชอบของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผล ติดตามและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (Accountability) ต่อผลการจัดการศึกษา และใช้ยืนยันคุณภาพของระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเปิดโอกาสให้สร้างความโดดเด่นเฉพาะทาง ทั้งนี้โดยมีแผนภาพแสดงความสัมพันธ์ของการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ดังแสดงในภาพที่ 3

ภาพที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ของการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก
ที่มา : จาก *แนวทางการพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561* (น.10) , โดย สำนักทดสอบทางการศึกษา

ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (Internal Quality Assurance : IQA) สถานศึกษาจะต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยให้สถานศึกษายึดหลักการส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยการส่งเสริม สนับสนุนและกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด โดยมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาดังนี้

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จที่สะท้อนคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษาซึ่งเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จกำหนดขึ้นจะเป็นหลักเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม กำกับดูแล ตรวจสอบและประเมินผลและการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษานั้น ๆ

2. พัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ซึ่งเป็นแผนที่กำหนดเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าสถานศึกษาจะดำเนินการตามที่กำหนดร่วมกัน ให้บรรลุตามเป้าหมายของแต่ละกิจกรรมที่กำหนดอย่างสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการกำกับติดตามตรวจสอบ และประเมินคุณภาพการศึกษาอย่าง

ต่อเนื่องให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ โดยจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ชัดเจนครอบคลุมงาน/โครงการของสถานศึกษา

3. จัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) เป็นการนำข้อมูลผลการประเมินตามมาตรฐานของสถานศึกษา จากติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลที่สะท้อนภาพความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมา ดังนั้นการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ทั้งกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การประเมินผล ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งด้านการบริหารการจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อเตรียมการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

การประเมินคุณภาพภายนอก (External Quality Assessment : EQA) การประเมินคุณภาพภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) มีบทบาทสำคัญ ดังนี้

1. ประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ SAR เยี่ยมชมสถานศึกษา (Site Visit) ติดตามและตรวจสอบ เพื่อสะท้อนถึงผลการจัดการศึกษาแต่ละระดับทั้งด้านคุณภาพของผู้เรียน ด้านกระบวนการบริหารและจัดการศึกษาและด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเชื่อถือได้ และประสิทธิผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น ๆ โดยใช้มาตรฐานของสถานศึกษา สร้างความเชื่อมั่น ให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล

2. รายงานผลการประเมินภายนอก ผู้ประเมินคุณภาพภายนอกสรุปผลการประเมินตรวจสอบคุณภาพและจัดทำรายงาน นำส่งผลการประเมินพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องให้หน่วยงานต้นสังกัดที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานได้ติดตามและพัฒนาใน 3 ประเด็น ได้แก่ การแก้ไขประเด็นต่าง ๆ ที่ไม่เป็นไปตามนโยบาย และมาตรฐานของสถานศึกษา (Internal Correction) การปรับปรุงประเด็นต่าง ๆ ให้ดีขึ้น (Improvement) และการพัฒนานวัตกรรมจากประเด็นต่าง ๆ (Innovation)

การประเมินคุณภาพภายนอก มีแนวคิดสำคัญ คือ ใช้กลไกการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อกระตุ้นและจูงใจให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาตามนโยบายปฏิรูปการศึกษา ถือปฏิบัติตามกฎกระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ตามบริบทของสถานศึกษาลดการประเมิน ที่ยุ่งยากกับสถานศึกษา ลดการจัดทำเอกสารเพิ่มระบบเทคโนโลยีในการประเมิน และพัฒนาคุณภาพของผู้ประเมินคุณภาพภายนอกเน้นการประเมินเพื่อยืนยันคุณภาพของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาว่า ดำเนินการเหมาะสม เป็นไปได้เป็นระบบเชื่อถือได้และเกิดประสิทธิผลต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามเป้าหมายมี

พัฒนาการต่อเนื่อง มีนวัตกรรมหรือเป็นแบบอย่างที่ดีหรือไม่ส่งเสริมให้สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาชาติ ตามจุดหมายของหลักสูตรและมีความพร้อมในการแข่งขันในระดับสากล ให้ความสำคัญกับการประเมินที่มุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและเปิดโอกาสให้สถานศึกษาสร้างความโดดเด่นหรือเป็นต้นแบบในการพัฒนาในระดับท้องถิ่น/ภูมิภาค ระดับชาติและระดับนานาชาติ ดังนั้นการประเมินคุณภาพภายนอกจึงสอดคล้องเป็นหนึ่งเดียวกันกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา

การประเมินแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นการประเมินเพื่อยืนยันคุณภาพโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โดยใช้วิธีการประเมินโดยอาศัยร่องรอยหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidences Based Assessment) ครอบคลุมองค์ประกอบทั้งระบบแบบองค์รวม (Holistic Assessment) โดยไม่แยกส่วนหรือแยกองค์ประกอบการประเมินในการประเมินผลงานหรือกระบวนการ แต่เป็นการประเมินในภาพรวมของผลงานหรือภาพรวมของกระบวนการดำเนินงาน ตรวจทานผลการประเมินโดยคณะกรรมการในระดับเดียวกัน และสะท้อนผลการดำเนินงานโดยการประเมินและตัดสินผลการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (Expert Judgment) และระยะที่ 2 เป็นการติดตามเพื่อพัฒนาโดยหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยที่กำกับดูแลสถานศึกษา ตามข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ดังนั้น การประเมินคุณภาพภายนอกจึงสอดคล้องเป็นหนึ่งเดียวกันกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2563)

2.2.3 มาตรฐานและตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษา

1) มาตรฐานการศึกษา

ในการประกันคุณภาพการศึกษา สิ่งสำคัญที่จะระบุได้ถึงคุณภาพภาพซึ่งเป็นสิ่งที่ใช้ในการเทียบเคียงและเกณฑ์ในการวัดคุณภาพ คือ มาตรฐานการศึกษา ซึ่งมาตรฐานจะควบคู่ไปกับตัวบ่งชี้ มาตรฐานการศึกษาเป็นเรื่องที่สำคัญต่อการวางรากฐานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดความสมดุลในคุณภาพของผู้เรียนและสามารถในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ความหมายของมาตรฐาน

ราชบัณฑิตสถาน (2526) ได้ให้ความหมายของมาตรฐานว่าหมายถึง สิ่งที่ถือเป็นหลักสำหรับเทียบกำหนด หรือมาตรฐาน คือ คุณลักษณะหรือระดับที่ถือเป็นคุณภาพ ความสำเร็จหรือความเหมาะสมอันเป็นที่ยอมรับกันทางวิชาชีพ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544) ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า มาตรฐานถือเป็นเกณฑ์สำหรับเทียบกำหนดทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ

ทั้งนี้ ความหมายของมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ได้กำหนดว่ามาตรฐานการศึกษาเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่งและเพื่อใช้เป็นหลักเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษา

ระดับมาตรฐาน มาตรฐานอาจแบ่งเป็นระดับต่าง ๆ ตามประเภทและวัตถุประสงค์ คือ

(1) มาตรฐานระดับบุคคล (Individual Standard) คือ มาตรฐานที่กำหนดเฉพาะบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติของตน

(2) มาตรฐานระดับองค์กรหรือหน่วยงาน (Organizational Standard) คือ มาตรฐานที่ออกโดยหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง เพื่อใช้เป็นบรรทัดฐานในการดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับหน่วยงานที่เป็นเจ้าของมาตรฐาน เช่น มาตรฐาน QS 9000 ซึ่งกำหนดโดยบริษัทผู้ผลิตยานยนต์ 3 บริษัท ได้แก่ บริษัท General Motors, Ford และ Chryslerเป็นต้น

(3) มาตรฐานระดับสมาคม (Association Standard) คือข้อกำหนดของสมาคมใดสมาคมหนึ่งที่กำหนดขึ้นโดยมวลสมาชิกของสมาคม เพื่อใช้เป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติ เช่น มาตรฐานห้องสมุดของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย เป็นต้น

(4) มาตรฐานระดับประเทศ (National Standard) คือ มาตรฐานที่ได้จากการพิจารณาหารือกันของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกันภายในประเทศเพื่อหาข้อตกลงร่วมกัน และจะต้องมีการออกกฎหมายรองรับมาตรฐานระดับนี้ เช่น มาตรฐานการศึกษา เป็นต้น

(5) มาตรฐานระดับภูมิภาค (Regional Standard) คือ มาตรฐานที่กำหนดร่วมกันระหว่างประเทศในระดับภูมิภาค โดยการเห็นพ้องต้องกันของประเทศสมาชิก เช่น มาตรฐานสินค้าอาหารที่บังคับในภูมิภาค อียู มาตรฐานวิชาชีพในกลุ่มประเทศอาเซียน เป็นต้น

(6) มาตรฐานระดับระหว่างประเทศ (International Standard) คือ มาตรฐานที่ได้จากการพิจารณาร่วมกันของประเทศต่าง ๆ เพื่อหาข้อตกลงร่วมกัน ทั้งนี้ มาตรฐานในระดับนี้จำเป็นต้องมีความเห็นพ้องร่วมกัน ดังนั้น หน่วยงานสากลที่รับผิดชอบในการยกร่างมาตรฐานนั้นจำเป็นต้องมีกระบวนการในการขอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานที่จะออกมาจากสมาชิกในแต่ละประเทศด้วย สำหรับหน่วยงานสากลที่ที่รู้จักกันดี คือองค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน (International Organization for Standard: ISO) ซึ่งเป็นผู้ออกมาตรฐาน ISO9001: 2000 และ ISO 14001: 1966 เป็นต้น

มาตรฐานการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้นิยามมาตรฐานการศึกษาว่า เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษา โดยให้แนวทางการจัดการศึกษาไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสม ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพรวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา ดังนั้น มาตรฐานการศึกษาสำคัญที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาจึงเกี่ยวข้องกับปัจจัย กระบวนการและผลผลิตจากการจัดการศึกษา เพื่อการกำกับ ติดตาม ดูแล ตรวจสอบ และประกันคุณภาพของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาจึงไม่ได้หมายถึงคุณภาพด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น แต่รวมถึงผลผลิตทางการศึกษาที่เกิดกับตัวผู้เรียนรอบด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู และกระบวนการบริหารจัดการศึกษา

ความสำคัญของมาตรฐานการศึกษา

ผลจากการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมาทำให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น ทั้งทางตรงในรูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานและทางอ้อมในรูปแบบของสมาคมผู้ปกครอง ศิษย์เก่า หน่วยงานองค์กรภาครัฐภาคเอกชน รวมทั้งสถานประกอบการต่าง ๆ สิ่งที่เห็นได้ชัดคือสถานศึกษาเป็นผู้จัดทำหลักสูตรเพื่อจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ความต้องการ และบริบทของท้องถิ่น โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ การที่สถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการการศึกษาด้วยตนเอง ย่อมทำให้คุณภาพผู้เรียน คุณภาพการบริหารจัดการการศึกษาแตกต่างกันไป ดังนั้น การพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง ต้องอาศัยการทำงานเชิงระบบ (System Approach) การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาโดยมีมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นเป้าหมายความสำเร็จจึงมีความสำคัญในการที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะใช้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

นอกจากนี้ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษายังมีความสำคัญต่อการวางรากฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การวางนโยบายการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจในการพัฒนาการจัดการศึกษาทั้งในปัจจุบันและอนาคตตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว อีกทั้งยังมีความสำคัญในการใช้เป็นฐานข้อมูลสนับสนุนการกำหนดคุณภาพที่ต้องการเพื่อการวางแผนระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาวได้ ดังนั้น มาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดขึ้นต้องครอบคลุมทั้งด้านคุณภาพผู้เรียน คุณภาพการบริหารและการจัดการ และคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญที่สะท้อนคุณภาพของการจัดการศึกษาที่แท้จริง

ประโยชน์ของมาตรฐานการศึกษา

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีประโยชน์ดังนี้

1. ช่วยให้สามารถกำหนดเป้าหมาย นโยบายและแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้ชัดเจน

2. สามารถกำหนดยุทธศาสตร์ และแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาได้ตรงตามความของต้องการของสถานศึกษา

3. ใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับ การตรวจสอบ การนิเทศ การติดตามและประเมินผล เพื่อให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเข้มแข็ง

4. มีข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพและความก้าวหน้าของการจัดการศึกษา

การกำหนดมาตรฐานการศึกษา

เพื่อให้มาตรฐานการศึกษาของสถนศึกษานำสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริงและได้รับความร่วมมือจากเกี่ยวข้องทุกฝ่าย สถานศึกษาควรดำเนินการที่เน้นการมีส่วนร่วม โดยเชิญคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครองชุมชน สถานประกอบการ องค์กรที่สนับสนุนสถานศึกษา ตามความเหมาะสมร่วมดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมความพร้อมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

1. แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ

2. สร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เห็นความสำคัญและความเชื่อมโยงของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งจะนำไปสู่เป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างสังคมไทยให้มีความมั่นคง เสมอภาค และเป็นธรรม

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษา

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต้องมีข้อมูลสารสนเทศหลายส่วนประกอบการพิจารณา เช่น บริบท ความพร้อมและศักยภาพของสถานศึกษา อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา ความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด จุดหมายของแผนพัฒนาการศึกษาชาติเป็นต้น สถานศึกษานำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในสาระและประเด็นสำคัญต่าง ๆ เชื่อมโยงไปสู่มาตรฐานการศึกษาระดับต่าง ๆ แล้วสรุปเป็นเป้าหมายที่สถานศึกษาต้องการ

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

จากภาพเป้าหมายที่สถานศึกษาต้องการ สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาที่ครอบคลุมคุณภาพสำคัญ 3 ด้าน คือ คุณภาพผู้เรียน คุณภาพการบริหารและการจัดการ และคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งควรสะท้อนถึงเป้าหมายหรือภาพความสำเร็จที่เด่นชัด เป็นรูปธรรม สถานศึกษาที่มีวัตถุประสงค์พิเศษอาจกำหนดมาตรฐานเพิ่มเติมเพื่อให้เห็นความโดดเด่นเฉพาะทางได้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาไม่จำเป็นต้องมีจำนวนมาก และสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมกับยุคสมัยหรือความต้องการยกระดับให้สูงขึ้นอีก

ขั้นตอนที่ 4 พิจารณาให้ความเห็นชอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาสถานศึกษาเสนอร่างมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายตรวจสอบทบทวนเพื่อพิจารณาความครอบคลุม ความเหมาะสมความสอดคล้อง และนำสู่การปฏิบัติสามารถบรรลุเป้าหมายได้จริงแล้วจึงเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ขั้นตอนที่ 5 ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาสถานศึกษาประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาแล้ว สถานศึกษาควรเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ ทั้งนี้เพื่อให้ทุกฝ่ายร่วมกันขับเคลื่อน และยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ การประชาสัมพันธ์ทำได้หลายช่องทาง เช่น แจ้งในที่ประชุม แจ้งในเว็บไซต์ของโรงเรียน ติดประกาศ เป็นต้น (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2563)

มาตรฐานการศึกษาของชาติ

มาตรฐานการศึกษาของประเทศไทยมีการกำหนดเป็นระดับตั้งแต่มาตรฐานการศึกษาซึ่งถือเป็นมาตรฐานระดับประเทศที่ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาแต่ละระดับ มาตรฐานสำหรับการประเมินคุณภาพภายในเป็นมาตรฐานที่กำหนดในระดับกระทรวงศึกษาธิการโดยมอบหมายให้หน่วยงานต้นสังกัดในแต่ละระดับเป็นผู้กำหนดขึ้น ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาในสังกัดนำไปใช้ในการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา และมาตรฐานการประเมิน

คุณภาพภายนอกกำหนดโยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีบานะเป็นองค์การมหาชนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติซึ่งกำหนดให้ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งนอกจากมาตรฐานดังกล่าวแล้ว ระดับสถานศึกษายังสามารถเลือกใช้หรือกำหนดมาตรฐานเฉพาะตามลักษณะหรืออัตลักษณ์ของสถาบันเพิ่มเติมได้

วัตถุประสงค์ของการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติ

(1) เป็นเป้าหมายและแนวทางพัฒนาการศึกษาของชาติระดับมหภาค ซึ่งมีเป้าหมายสำคัญที่การพัฒนาผู้เรียน

(2) เป็นหลักและแนวทาง สำหรับการกำหนดนโยบาย แผนพัฒนาและจัดการศึกษา รวมทั้งมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา

(3) เป็นพื้นฐานสำหรับการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติในช่วงเวลาต่อไป

(4) เป็นเครื่องมือกำกับในการตรวจราชการ การนิเทศ การติดตามและประเมินผล และการประกันคุณภาพ เพื่อให้ทราบสถานภาพและความก้าวหน้าในการจัดการศึกษาของชาติระดับมหภาค

(5) เป็นมาตรฐานสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

ประโยชน์จากการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติ มีดังนี้

(1) หน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการและเอกชน ผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาแต่ละประเภทและแต่ละระดับ ใช้มาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นหลักในการกำหนดนโยบาย แผนการพัฒนาและจัดการศึกษารวมทั้งมาตรฐานการศึกษาแต่ละประเภทและแต่ละระดับ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาอย่างมีมาตรฐานในภาพรวม และมีการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาอย่างคุ้มค่า มีประสิทธิภาพประสิทธิผล

(2) กระทรวงศึกษาธิการมีประเด็นสาระสำคัญและตัวบ่งชี้ เป็นแนวทางสำคัญสำหรับการกำกับดูแล การติดตามตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการจัดการศึกษา

(3) ประชาชน และผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา มีความมั่นใจว่าจะได้รับการศึกษาตามสิทธิ และมีคุณภาพไม่ต่ำกว่ามาตรฐานการศึกษาของชาติ และมีแนวทางในการร่วมตรวจสอบการจัดการศึกษาของชาติ

(4) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา มีข้อมูลเป็นฐานอย่างหนึ่งในการพิจารณากำหนดเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษาของชาติในช่วงเวลาต่อไป

(5) สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) มีข้อมูลเป็นฐานสำหรับการกำหนดวิธีการ กำหนดเกณฑ์และการดำเนินงานการประกันคุณภาพสถานศึกษา

2) ตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษา

ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา สิ่งสำคัญที่จะทำให้มาตรฐานถูกนำไปใช้เพื่อการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบการประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษาได้จำเป็นต้องมีการระบุตัวบ่งชี้หรือตัวชี้วัดที่เป็นองค์ประกอบของมาตรฐานให้มีความชัดเจน เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการวัดและประเมิน ซึ่งตัวบ่งชี้และตัวชี้วัด หมายถึงลักษณะ (Character) หรือคุณสมบัติ (Property) ที่ใช้เป็นตัวกำหนดสิ่งที่จะประเมิน (ไพศาล

หวังพานิช, 2543) หรือหมายถึง ตัวประกอบ ตัวแปร หรือค่าที่สังเกตได้ ซึ่งใช้บ่งบอกสถานภาพหรือสะท้อนลักษณะของทรัพยากร การดำเนินงานหรือผลการดำเนินงาน ตัวบ่งชี้เป็นสิ่งที่ผูกพันกับเกณฑ์และมาตรฐานซึ่งเป็นตัวตัดสินความสำเร็จหรือคุณค่าของการดำเนินงานที่ได้รับ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2545)

สำหรับตัวบ่งชี้คุณภาพ หมายถึง ตัวบ่งชี้การดำเนินงานในแต่ละมาตรฐานหรือองค์ประกอบคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์และมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดหรือไม่ ซึ่งตัวบ่งชี้จะเกี่ยวข้องกับเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินความสำเร็จของบการดำเนินการตามตัวบ่งชี้

หลักการในการกำหนดตัวบ่งชี้ในการประเมินคุณภาพ

(1) ตัวบ่งชี้วัดถึงผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษาตามหลักการ วัตถุประสงค์และแนวการดำเนินการของหน่วยงาน

(2) ตัวชี้ชัดถึงตัวการใช้ปัจจัย กระบวนการและผลของการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายและหลักการตามมาตรฐานการศึกษา

(3) ตัวบ่งชี้ที่ใช้พึงมีจำนวนไม่มาก แต่ต้องมีความสำคัญ ชัดเจนเป็นที่ยอมรับ

(4) ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ที่ใช้พึงคำนึงถึงรูปแบบ ความหลากหลายของภาระงานที่รับผิดชอบตามปรัชญา พันธกิจ

(5) ตัวบ่งชี้ที่ใช้พึงคำนึงถึงความสอดคล้องต่อเนื่องกับกระบวนการประกันคุณภาพองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายใน

(6) ตัวบ่งชี้ที่ใช้พึงกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการดำเนินงาน

(7) ตัวบ่งชี้ที่ใช้พึงมีความเป็นสากลเพื่อยกระดับมาตรฐาน

3) มาตรฐานและตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษา

จากอุดมการณ์ และหลักการในการจัดการศึกษาของชาติซึ่งเป็นการจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิต และสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้การศึกษาเพื่อสร้างคุณภาพชีวิตและสังคมบูรณาการ อย่างสมดุลระหว่างปัญญาธรรม คุณธรรมและวัฒนธรรมเป็นการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อคนไทยทั้งปวง มุ่งสร้างพื้นฐานที่ดีในวัยเด็ก ปลูกฝังความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในวัยการศึกษาขั้นพื้นฐานและพัฒนาความรู้ความสามารถเพื่อการทำงานที่มีคุณภาพ โดยให้สังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนและสามารถตรวจสอบได้อย่างมั่นใจว่าการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาชีวิตและสังคมเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ให้สามารถพึ่งพาตนเองและพึ่งกันเองแข่งขันได้รวมทั้งสามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติโดยมาตรฐานชาติได้กำหนดมาตรฐานไว้ สาระแห่งมาตรฐานการศึกษาชาติ นำไปสู่การกำหนดมาตรฐานการศึกษาในแต่ละระดับซึ่งมีความแตกต่างกันตามอุดมการณ์แห่งการศึกษาในแต่ละระดับนั้น ๆ มาตรฐานที่ใช้สำหรับการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นมาตรฐานที่กำหนดขึ้นโดยหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา โดยมาตรฐานที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาแต่ละระดับ จะมีความแตกต่างกนตามลักษณะและอุดมการณ์ในการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ โดยมีความสอดคล้องกับมาตรฐานระดับชาติ ซึ่งสรุปมาตรฐานในแต่ละระดับได้ดังนี้

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ประกาศ ณ วันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

แต่ละมาตรฐานมีรายละเอียดดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1. มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ
2. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น และแก้ปัญหา
3. มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม
4. มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
5. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา
6. มีความรู้ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

1. การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด
2. ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย
3. การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย
4. สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

2.1 มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน

2.2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา

2.3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย

2.4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

2.5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

2.6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

3.2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

3.3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

3.4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

3.5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

2.3 การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีนโยบายปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา ปรับเปลี่ยนระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยให้มีการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกตามแนวคิดหลักการว่า สถานศึกษาสามารถออกแบบระบบการประกันคุณภาพภายในที่เหมาะสม เป็นไปได้และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาได้ด้วยตนเอง การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการยืนยันระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ผลที่ได้จากการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกนั้น จะต้องสามารถนำไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาได้ด้วยรายละเอียดการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
3. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
4. ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
5. ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
6. จัดทำร้ายงานผลการประเมินตนเอง

รายละเอียดแต่ละเรื่องสรุปดังนี้

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

สถานศึกษาประกาศใช้มาตรฐานและเป้าหมายการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาให้ครอบคลุมทุกระดับการศึกษาที่สถานศึกษาจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เป็นไปได้ในการปฏิบัติจริง ด้วยการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ดำเนินการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษาอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา นำมากำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาโดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา ทั้งนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพิ่มเติมได้ พิจารณากำหนดเป้าหมายความสำเร็จทั้งเชิงปริมาณ หรือเชิงคุณภาพในปีการศึกษาปัจจุบันโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศผลการดำเนินงานของปีการศึกษาที่ผ่านมาอย่างเหมาะสมและเป็นไปได้

2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ต้องสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาและมีการจัดทำอย่างเป็นระบบ สถานศึกษาต้องจัดทำแผน 2 ประเภท ดังนี้

1) แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นแผนระยะกลาง 3-5 ปี โดยสถานศึกษาสามารถนำแนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาด้วยการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของปัจจัยภายในสถานศึกษา วิเคราะห์โอกาส และอุปสรรคของปัจจัยภายนอกสถานศึกษาประเมินสถานภาพของสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กำหนดกรอบกลยุทธ์/กลยุทธ์การพัฒนา กำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมรองรับพร้อมประมาณการงบประมาณ ทรัพยากรที่ใช้สนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา 2) แผนปฏิบัติการประจำปี (Action Plan) เป็นการนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ด้วยการวิเคราะห์ทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา วิเคราะห์ประมาณการ งบประมาณรายรับ รายจ่าย จัดลำดับความสำคัญของโครงการ พร้อมกับจัดทำรายละเอียดของโครงการ กิจกรรมที่ครอบคลุมมาตรฐานของสถานศึกษาด้านคุณภาพของผู้เรียน กระบวนการบริหารและจัดการ กระบวนการจัดประสบการณ์/จัดการเรียนการสอน นโยบายและจุดเน้นของหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุตามวิสัยทัศน์ ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และเพื่อแก้ไขปัญหาหรือปรับปรุงจุดอ่อนของสถานศึกษาทั้งนี้ สถานศึกษาต้องนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำของสถานศึกษา เสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบก่อนนำไปใช้จริง

3. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดนั้นสถานศึกษาต้องมีระบบกลไกการบริหารและจัดการที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา ไม่เป็นภาระกับครูหรือผู้เกี่ยวข้องมากเกินไป สถานศึกษาต้องดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีมีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของแผนงานโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด บรรลุเป้าหมายระดับใด โดยสามารถใช้แนวคิด ทฤษฎีหรือผลงานวิจัยที่เน้นความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เช่น การบริหารเชิงระบบ (System Approach) การใช้วงจรการพัฒนาคุณภาพ (PDCA) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management) การบริหารแบบมุ่งสัมฤทธิ์ (Total Quality Management)การบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (Quality System Management) การใช้ห่วงโซ่คุณภาพ (Chain of quality) เป็นต้น หรือสถานศึกษาสามารถสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารและจัดการของตนเองก็ได้ นอกจากนี้ สถานศึกษาควรจัดระบบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ระบบพัฒนาวิชาการ ระบบพัฒนาครูและบุคลากร ระบบการจัดการสภาพแวดล้อม ระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศ ระบบการนิเทศภายในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นต้น ซึ่งเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา คือ วัฒนธรรมคุณภาพที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา

4. ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นระบบและกลไกในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ โดยบุคลากรในหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการประเมินเชิงคุณภาพที่สะท้อนจุดเด่น และจุดควรพัฒนาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ร่วมกับการประเมินเชิงปริมาณควบคู่กันไป สถานศึกษาต้องกำหนดผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษาตามบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและระดับสถานศึกษาให้ชัดเจน วิเคราะห์มาตรฐานและเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ประกาศใช้ กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม ดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง พร้อมทั้งสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อนำผลการประเมินคุณภาพภายในไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อไป

5. ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

เป็นการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาประเด็นที่สถานศึกษาติดตามผล ได้แก่ กระบวนการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา เช่น การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร กระบวนการบริหารและจัดการ การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้เป็นต้น และการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาว่าดำเนินงานได้บรรลุตามเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดหรือไม่ อย่างไรสถานศึกษาสามารถติดตามผลระหว่างและเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานก็ได้ สถานศึกษาควรกำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามผล กำหนดปฏิทินปฏิบัติงานติดตามผล วิเคราะห์และกำหนดกรอบพร้อมกับสร้างเครื่องมือติดตามผลจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ และรายงานผลการติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

6. จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

รายงานผลการประเมินตนเอง (Self - Assessment Report : SAR) ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ดี ต้องสะท้อนคุณภาพของผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษาต้องนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง โดยรวบรวมข้อมูลสารสนเทศข้อมูลทั่วไปและผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละมาตรฐานไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองตามรูปแบบรายงานที่สถานศึกษากำหนด ตามบริบทของสถานศึกษา โดยใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย กระชับ ชัดเจน นำเสนอข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สาระสำคัญรายงานผลการประเมินตนเองแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 บทสรุปสำหรับผู้บริหาร และส่วนที่ 2 ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา โดยแต่ละมาตรฐานนำเสนอใน 3 ประเด็น คือ 1) คุณภาพแต่ละมาตรฐานอยู่ในระดับใด 2) มีหลักฐานอ้างอิงผลการประเมินตามประเด็นพิจารณาของแต่ละมาตรฐาน 3) สถานศึกษาจะมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐาน

การศึกษาที่ดีขึ้นกว่าเดิมได้อย่างไร และแนบภาคผนวกที่เป็นหลักฐานข้อมูลสำคัญหรือเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ ตามความเหมาะสม นำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ และจัดส่งรายงานดังกล่าวต่อหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเป็นประจำทุกปี เผยแพร่รายงานต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

ด้านคุณภาพผู้เรียน

ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ประกอบด้วยความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารการคิดคำนวณ การคิดประเภทต่าง ๆ การสร้างนวัตกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรการมีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลายรวมทั้งสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคม

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.1 มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณผู้เรียนมีทักษะในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดในแต่ละระดับชั้น

1.2 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหาผู้เรียนมีความสามารถในการคิดจำแนกแยกแยะใคร่ครวญไตร่ตรองพิจารณาอย่างรอบคอบ โดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล

1.3 มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมผู้เรียนมีความสามารถในการรวบรวมความรู้ได้ทั้งด้วยตัวเองและการทำงานเป็นทีม เชื่อมโยงองค์ความรู้ และประสบการณ์มาใช้ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ อาจเป็นแนวความคิด โครงการ โครงงานชิ้นงาน ผลผลิต

1.4 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารผู้เรียนมีความสามารถในใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้การสื่อสาร การทำงานอย่างสร้างสรรค์ และมีคุณธรรม

1.5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาผู้เรียนบรรลุและมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาจากพื้นฐานเดิมในด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะกระบวนการต่าง ๆ รวมทั้งมีความก้าวหน้าในผลการทดสอบระดับชาติหรือผลการทดสอบอื่น ๆ

1.6 มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐานในการจัดการ เจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น การทำงานหรืองานอาชีพ

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

2.1 มีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ผู้เรียนมีพฤติกรรมเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมเคารพในกฎกติกา มีค่านิยมและจิตสำนึกตามที่สถานศึกษากำหนดโดยไม่ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรมอันดีของสังคม

2.2 มีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นเห็นคุณค่าของความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีไทยรวมทั้งภูมิปัญญาไทย

2.3 ยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย ผู้เรียนยอมรับและอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านเพศ วัย เชื้อชาติ ศาสนา ภาษาวัฒนธรรม ประเพณี

2.4 มีสุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม ผู้เรียนมีการรักษาสุขภาพกายสุขภาพจิตอารมณ์และสังคม และแสดงออกอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัยสามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นอย่างมีความสุข เข้าใจผู้อื่น ไม่มีความขัดแย้งกับผู้อื่น

ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ

เป็นการจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจอย่างชัดเจน สามารถดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาในทุกกลุ่มเป้าหมาย จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ดำเนินการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

1. มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจนสถานศึกษากำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจไว้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น วัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาลและของต้นสังกัด รวมทั้งทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม

2. มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ทั้งในส่วนการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา การนำแผนไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามีการติดตามตรวจสอบประเมินผลและปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่องมีการบริหารอัตรากำลัง ทรัพยากรทางการศึกษา และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีระบบการนิเทศภายใน การนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนา บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมการวางแผนปรับปรุง และพัฒนา และร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา

3. ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมายสถานศึกษาบริหารจัดการเกี่ยวกับงานวิชาการ ทั้งด้านการพัฒนาหลักสูตร กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบ ด้านเชื่อมโยงวิถีชีวิตจริง และครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย หมายรวมถึง การจัดการเรียนการสอนของกลุ่มที่เรียนแบบควบรวมหรือกลุ่มที่เรียนร่วมด้วย

4. พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนพัฒนาครู บุคลากร ให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในการพัฒนางานและการเรียนรู้ของผู้เรียน

5. จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และสภาพแวดล้อมทางสังคม ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ และมีความปลอดภัย

6. จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ สถานศึกษาจัดระบบการจัดหา การพัฒนาและการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา สร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี ครูรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียนรวมทั้งร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำผลที่ได้มาให้ข้อมูลป้อนกลับ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

1. จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริงมีรูปแบบการจัดการเรียนรู้เฉพาะสำหรับผู้ที่มีความจำเป็น และต้องการความช่วยเหลือพิเศษ ผู้เรียนได้รับการฝึกทักษะแสดงออก แสดงความคิดเห็น สรุปองค์ความรู้ นำเสนอผลงาน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

2. ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้มีการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนทศ และแหล่งเรียนรู้รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อที่หลากหลาย

3. มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกครูผู้สอนมีการบริหารจัดการชั้นเรียน โดยเน้นการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก ให้เด็กรักครู ครูรักเด็ก และเด็กรักเด็ก เด็กรักที่จะเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข

4. ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียนมีการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนโดยใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อนำไปใช้พัฒนาการเรียนรู้

5. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์รวมทั้งให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้

จากการศึกษาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ผู้วิจัยได้สรุปการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ดังนี้

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานตามกระบวนการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบ คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุม ตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่น ให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและ

สาธารณชนว่าสถานศึกษานั้น สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการการสร้างข้อกำหนดที่เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา จากการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการในการกำหนด ประชุมชี้แจงเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้เพื่อการประกันคุณภาพภายในแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง มีการวิเคราะห์สังเคราะห์จากมาตรฐานการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา บริบทสถานศึกษาตลอดจนความต้องการของโรงเรียนและชุมชน เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาเหมาะกับสภาพของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น มีการกำหนดและประกาศใช้ค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบร่วมกัน

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยคณะกรรมการจากการศึกษาการวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการจำเป็น ที่แสดงแผนงานโครงการ กิจกรรม วิธีการ งบประมาณ และผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน สอดรับกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาพร้อมทั้งวางกรอบเวลาการดำเนินงานอย่างน้อย 3 ปี เป็นกรอบทิศทางในการดำเนินงานสร้างความเข้าใจต่อผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและให้ความเห็นชอบก่อนการนำแผนพัฒนาการศึกษาสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด

การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการการปฏิบัติงานของสถานศึกษา มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษา เสนอและผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา มีการกำหนดขั้นตอน วิธีการ งบประมาณ และทรัพยากรอย่างชัดเจนบุคลากรปฏิบัติหน้าที่เต็มความสามารถ มีการสนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ มีการดำเนินการตามกรอบ ระยะเวลาตลอดจนการกำกับ ติดตาม สรุปผล รายงานผลการปฏิบัติงานตามโครงการหรือกิจกรรม และนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินการประเมินและตรวจสอบของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจแก่บุคลากรในการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษากำหนดวัตถุประสงค์ กระบวนการ เกณฑ์การประเมิน แนวปฏิบัติในการรวบรวมข้อมูลอย่างชัดเจนปฏิบัติงาน และตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเป็นระยะ 1 ตามปฏิทินที่กำหนด รวบรวมข้อมูล หลักฐาน ร่องรอย จากการประเมินและตรวจสอบ รวมทั้งการทบทวนผลจากการประเมินและตรวงสอบคุณภาพภายใน และนำมาวิเคราะห์เพื่อวางแผนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา หมายถึง กระบวนการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามผล จากการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา จัดทำรายงานผลการติดตามนำเสนอต่อคณะ

ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบและใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้น

การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการการสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์ สรุปผล และแปลผล จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณภาพตรงตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาเพื่อสรุปผลการดำเนินงานในภาพรวมของสถานศึกษา นำเสนอต่อคณะกรรมการบริหารโรงเรียน หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเผยแพร่ต่อสาธารณชนต่อเนื่องทุกปี

2.4 การประกันคุณภาพภายนอก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาทหน้าที่และภารกิจเกี่ยวกับการจัดและส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีคุณภาพและมาตรฐานตามระดับและประเภทการศึกษา โดยกระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ทั้งระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ เพื่อสถานศึกษานำไปใช้พัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน บนพื้นฐานและบริบทของตนเองที่สามารถสะท้อนความเป็นอัตลักษณ์ของผู้เรียนและเอกลักษณ์ของสถานศึกษาแต่ละแห่ง การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเข้าสู่คุณภาพและมาตรฐานดังกล่าวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องรับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้ง ในทุก 5 ปี โดยที่สถานศึกษาจัดทำรายงานการประเมินตนเองเสนอหน่วยงานต้นสังกัดสังเคราะห์เพื่อส่งให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ดำเนินการประเมินตามระยะเวลา และเงื่อนไขที่กำหนดการประเมินคุณภาพภายนอก เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในการยืนยันความสำเร็จของการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน ตลอดจนเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพและอัตลักษณ์ของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์การจัดตั้งสถานศึกษา ที่มีความเชื่อมโยงกับระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ไม่สร้างภาระงานให้กับสถานศึกษาโดยเฉพาะภาระงานด้านเอกสารเน้นข้อมูลประจักษ์ (Empirical Data) โดยอาศัยหลักฐาน (Evidence Based) จากการทำงานที่สะท้อนผลลัพธ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ตลอดจนเผยแพร่ผลการดำเนินงานข้อมูลสารสนเทศสู่สาธารณะอย่างถูกต้องและโปร่งใส ซึ่งการประเมินคุณภาพภายนอกไม่มีกรตัดสินผลการประเมินว่า "รับรอง-ไม่รับรอง" แต่เป็นการยืนยันการประเมินคุณภาพเพื่อให้เกิดการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาด้วยเหตุนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงจัดทำเอกสารเพื่อสื่อสารสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในการเตรียมความพร้อมสถานศึกษาเข้ารับการประเมินคุณภาพภายนอกให้กับสถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายเกิดความมั่นใจ นอกจากนี้การเตรียมความพร้อมที่ดี ยังช่วยให้สามารถสะท้อนข้อมูลสภาพจริงของสถานศึกษาสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก

อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2563)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่บุคลากรระดับเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในการเตรียมความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก

2. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก ตามกรอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ความหมาย หลักการ แนวคิดและวัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพภายนอก

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 49 กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องรับ การประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้งในทุก 5 ปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผล การประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำเสนอแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นหลักการสำคัญที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้กำหนดความหมาย หลักการ แนวคิดสำคัญและแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอก ในการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ ไว้ดังนี้

ความหมายของการประเมินคุณภาพภายนอก

การประเมินคุณภาพภายนอก หมายถึง การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตามการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อเป็นการประกันคุณภาพและให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น ผู้ประเมินภายนอกมีความเป็นอิสระ และเป็นกลางไม่มีผลประโยชน์ขัดแย้งกับการประเมินคุณภาพภายนอกจะนำไปสู่การเข้าถึงคุณภาพการศึกษาด้วยความเป็นกลาง เพื่อสร้างสรรค์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างแท้จริง

หลักการ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) กำหนดหลักการสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอกไว้ 2 ประการ ได้แก่

1. การประเมินคุณภาพภายนอกต้องมีความเชื่อมโยงกับระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด ที่จะต้องรับผิดชอบให้บรรลุถึงเป้าหมายในการจัดการศึกษา และร่วมรับผิดชอบ (Accountability) ต่อผลการจัดการศึกษาที่เกิดขึ้น

2. การประเมินคุณภาพภายนอกต้องมีความท้าทายและช่วยส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพของสถานศึกษาสู่สากลให้เป็นไปตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาของประเทศ บรรลุเป้าหมายทั้งในระดับชาติ และระดับนานาชาติ

แนวคิดสำคัญ

การประเมินคุณภาพภายนอก มีแนวคิดสำคัญ 4 ประการ คือ

1. ใช้กลไกการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อกระตุ้นและจูงใจให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา ที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นและยุทธศาสตร์ของประเทศ

2. เน้นการประเมินเพื่อยืนยันคุณภาพของระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด รับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาชาติ ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และมีความพร้อมในการแข่งขันในระดับสากล

3. ให้ความสำคัญกับการประเมินที่มุ่งสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิตในอนาคต และสถานศึกษามีขีดสมรรถนะสูง สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องในอนาคต

4. เปิดโอกาสให้สถานศึกษาสร้างความโดดเด่น หรือเป็นต้นแบบในการพัฒนาในระดับภูมิภาค ระดับชาติ และระดับนานาชาติ

วัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพภายนอก

1. เพื่อตรวจสอบยืนยันสภาพจริงในการดำเนินงานของสถานศึกษา และประเมินคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพตามกรอบแนวทางและวิธีการที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) กำหนด และสอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพภายใน

2. เพื่อให้ได้ข้อมูลซึ่งช่วยสะท้อนให้เห็นจุดแข็งจุดอ่อนของสถานศึกษาเงื่อนไขของความสำเร็จ และสาเหตุของปัญหา

3. เพื่อช่วยเสนอแนะแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4. เพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนาคุณภาพและประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง

5. เพื่อรายงานผลการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

หลักเกณฑ์การประกันคุณภาพภายนอก

การประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา มีหลักเกณฑ์ดังนี้

1) แนวทางการประกันคุณภาพภายนอก ใช้หลักการประเมินเพื่อพัฒนาคุณภาพซึ่งสอดคล้องกับการประเมินคุณภาพสถานศึกษาตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 49 วรรคสอง "ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน"

2) สถานศึกษาที่จะได้รับการประกันคุณภาพภายนอก ต้องเป็นสถานศึกษาที่จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีการรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษา เพื่อพิจารณาจัดส่งรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ให้กับ สมศ. และมีการดำเนินการตามหลักเกณฑ์วิธีการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561

3) สถานศึกษาที่จะได้รับการประกันคุณภาพภายนอกต้องเป็นสถานศึกษาที่ผ่านการรับรองหลักสูตรจากหน่วยงานต้นสังกัด

4) การตัดสินผลการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษาการศึกษาปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และด้านการอาชีวศึกษา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

(ก) เป็นไปตามมาตรฐาน

กรณีที่สถานศึกษามีผลการดำเนินงานของสถานศึกษาแต่ละมาตรฐานครบถ้วนตามตัวชี้วัดที่กำหนด สามารถตรวจสอบโดยการประเมินจากเอกสารหลักฐานเชิงประจักษ์ ผลการประกันคุณภาพภายนอกถือว่า "เป็นไปตามมาตรฐาน"

(ข) อยู่ระหว่างการพัฒนา

กรณีที่สถานศึกษาที่มีผลการดำเนินงานของสถานศึกษาแต่ละมาตรฐานยังไม่สามารถดำเนินการตามตัวชี้วัดได้อย่างครบถ้วน หรือไม่มีร่องรอยการดำเนินงานที่ตรวจสอบได้จากหลักฐานเชิงประจักษ์ ผลการประกันคุณภาพภายนอกถือว่า "อยู่ระหว่างการพัฒนา"

คำอธิบายตัวชี้วัดและเกณฑ์การประกันคุณภาพภายนอก

สมศ. ประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษโดยพิจารณาผลการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในที่สถานศึกษาแต่ละแห่งเป็นผู้กำหนด และได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาของชาติ และนโยบายหรือจุดเน้นของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่ กำกับดูแล เพื่อสะท้อนคุณภาพของการบริหารจัดการการจัดการเรียนรู้ และคุณภาพของผู้เรียน เป็นการตรวจสอบเพื่อยืนยันผลและสะท้อนคุณภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาตามเป้าหมายที่กำหนด

กรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาชั้นพื้นฐาน

การประเมินคุณภาพภายนอก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้กำหนดกรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกไว้ 2 ส่วน ได้แก่ การประเมินคุณภาพมาตรฐาน และการประเมินความโดดเด่น โดยมีรายละเอียดการพิจารณาดังนี้

ส่วนที่ 1 การประเมินคุณภาพมาตรฐาน เป็นการประเมินตามพันธกิจและบริบทของสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพภายใน และประเด็นที่ได้รับแจ้งจากหน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานที่กำกับดูแล ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงกรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอก

ระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	แนวทางพิจารณาคุณภาพ
1. คุณภาพของผู้เรียน หรือด้านอื่นตามชื่อที่สถานศึกษากำหนด	ความเหมาะสม เป็นไปได้ ความเชื่อถือได้ ประสิทธิผล
2. กระบวนการบริหารและการจัดการ หรือด้านอื่นตามชื่อที่สถานศึกษากำหนด	ความเป็นระบบ ความเชื่อถือได้ ประสิทธิผล

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	แนวทางพิจารณาคุณภาพ
3. กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หรือด้านอื่นตามชื่อที่สถานศึกษากำหนด	ความเป็นระบบ ความเชื่อถือได้ ประสิทธิผล

แนวทางพิจารณาคุณภาพ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้กำหนดแนวทางพิจารณาคุณภาพในการประเมินคุณภาพภายนอกไว้ ดังนี้

1. ความเหมาะสม เป็นไปได้ (Propriety/Feasibility) หมายถึง การกำหนดเป้าหมาย/เกณฑ์ความสำเร็จ ของผู้เรียนมีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา และมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริง ประหยัด และคุ้มค่า

2. ความเป็นระบบ (Systematic)หมายถึง กระบวนการดำเนินงานด้านการบริหารและการจัดการด้านการจัดการเรียนรู้ ที่เกิดจากการคิดอย่างเป็นกระบวนการ โดยพิจารณาจากตัวอย่าง เช่น กระบวนการ 5W1H ว่าใคร (Who) คือ ใครรับผิดชอบ ใครเกี่ยวข้อง ใครได้รับผลกระทบในเรื่องนั้นมีใครบ้าง ทำอะไร (What คือ เราจะทำอะไร มีใครทำอะไรบ้าง ที่ไหน (Where) คือ สถานที่ที่เราจะทำว่าจะทำที่ไหน เหตุการณ์หรือสิ่งที่ทำนั้นอยู่ที่ไหน เมื่อใด (When) คือ ระยะเวลาที่จะทำจนถึงสิ้นสุด เหตุการณ์นั้นทำเมื่อวัน เดือน ปี ใด ทำไม (Why) คือ สิ่งที่เราจะทำนั้น ทำด้วยเหตุผลใด เหตุใดจึงได้ทำสิ่งนั้นและอย่างไร (How) คือ สิ่งที่เราต้องรู้ว่า เราจะสามารถทำทุกอย่างให้บรรลุผลได้อย่างไร เหตุการณ์หรือสิ่งที่ทำนั้นทำอย่างไรบ้าง หรืออาจจะเป็นกระบวนการ PDCA คือ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (DO) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุงการดำเนินการอย่างเหมาะสม (Act) เป็นต้น

3. ความเชื่อถือได้ (Validity/Credibility) หมายถึง กระบวนการประเมินคุณภาพการศึกษาที่เกิดจากผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียการวิเคราะห์ความเชื่อถือได้มาจากการใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลที่หลากหลายใช้หลักฐานหรือสารสนเทศชิงประจักษ์ หรือมีข้อมูลจากหลายแหล่งในการตัดสินผลการดำเนินงาน ซึ่งรวมทั้งข้อมูลสารสนเทศหรือหลักฐานเชิงประจักษ์ ที่อยู่ในระบบฐานข้อมูลที่ง่ายแก่การตรวจสอบและข้อมูลที่อาจไม่ได้อยู่ในระบบฐานข้อมูล แต่เกิดขึ้นตามสภาพจริง โดยผลการประเมินคุณภาพการศึกษาในด้านนั้น ๆ เมื่อตรวจสอบจากหลักฐานเชิงประจักษ์มีความตรงตามสภาพจริง เหมาะสมชัดเจน เป็นที่ยอมรับได้

4. ประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นของการปฏิบัติตามแผนการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ อันเป็นผลที่เกิดต่อผู้เรียน ต่อโรงเรียน ต่อศูนย์พัฒนาเด็ก หรือต่อวงวิชาการ ซึ่งผลการดำเนินงานมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง มีนวัตกรรมและเป็นแบบอย่างที่ดี

5. นวัตกรรม (Innovation) หมายถึง แนวคิดหรือวิธีการที่นำมาใช้ในการปฏิบัติ เพื่อแก้ปัญหา หรือเพื่อการพัฒนา ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิด กระบวนการ หรือองค์กร

อย่างสิ้นเชิงหรือ อย่างเห็นได้ชัดเป็นการพัฒนาต่อยอด เพิ่มมูลค่า มีเป้าหมายในเชิงบวก ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณาคือ มีความสร้างสรรค์ (C - Creative) มีความใหม่ในบริบทนั้น ๆ (N - New) มีคุณค่ามีประโยชน์ (V - Value Added) และปรับใช้ได้อย่างเหมาะสม (A - Adaptive)

6. เป็นแบบอย่างที่ดี (Best Practice) หมายถึง รูปแบบวิธีปฏิบัติหรือขั้นตอนการปฏิบัติที่ทำให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จ หรือสู่ความเป็นเลิศตามเป้าหมาย เป็นที่ยอมรับในวงวิชาการหรือวิชาชีพ มีหลักฐานของความสำเร็จปรากฏชัดเจน โดยมีการสรุปรูปแบบวิธีปฏิบัติหรือขั้นตอนการปฏิบัติ ตลอดจนความรู้และประสบการณ์ มีร่องรอยหลักฐานเชิงประจักษ์ เผยแพร่ให้หน่วยงานภายในหรือภายนอกสามารถนำไปใช้ประโยชน์

ส่วนที่ 2 การประเมินความโดดเด่น

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้กำหนดให้มีการประเมินความโดดเด่นของสถานศึกษา เพื่อเป็นการส่งเสริมความเป็นเลิศของสถานศึกษา ให้เป็นต้นแบบในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ และเร่งรัดคุณภาพสถานศึกษาสู่การเป็นสถานศึกษาขีดสมรรถนะสูงพร้อมสำหรับการแข่งขันระดับสากลในอนาคต โดยสถานศึกษาทั้งระดับปฐมวัยระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ สามารถเลือกความโดดเด่นได้ตามศักยภาพและความสมัครใจในการประเมินความโดดเด่น ซึ่งผ่านความเห็นชอบจากหน่วยงานต้นสังกัด หรือหากผู้ประเมินภายนอกพิจารณาเห็นว่าสถานศึกษามีความโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งก็สามารถประเมินความโดดเด่นให้กับสถานศึกษาได้โดยความเห็นชอบจากสถานศึกษา ทั้งนี้ สถานศึกษาจะขอรับการประเมินหรือไม่รับการประเมินก็ได้โดยมีกรอบแนวทางการประเมิน ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงกรอบแนวทางการประเมินความโดดเด่นของสถานศึกษา

มิติคุณภาพที่สถานศึกษาสามารถขอรับการประเมินความโดดเด่น	**แนวทางการพิจารณาการประเมินความโดดเด่น**
1. ความสามารถด้านวิชาการควบคู่คุณธรรมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการให้ดีขึ้นมีพัฒนาการของคุณภาพผู้เรียนใน 3 ปี เช่น โรงเรียนวิทยาศาสตร์/เทคโนโลยีควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณลักษณะที่สำคัญ ๆ คือ ความซื่อสัตย์ความมีวินัย ค่านิยมอยู่อย่างพอเพียงรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ หรืออื่น ๆ 2. ความสามารถในการใช้ภาษา และการสื่อสาร การพัฒนาการของคุณภาพผู้เรียนเช่น ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน เป็นต้น	1. ระดับคุณภาพ C3 คือ สถานศึกษาสามารถดำเนินงานให้บรรลุผลลัพธ์ที่ต้องการและเป็นต้นแบบ มีความโดดเด่น ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ 2. ระดับคุณภาพ C2 คือ สถานศึกษาสามารถดำเนินงานให้บรรลุผลลัพธ์ที่ต้องการและเป็นต้นแบบ มีความโดดเด่น ได้รับการยอมรับระดับชาติ 3. ระดับคุณภาพ C1 คือ สถานศึกษาสามารถดำเนินงานให้บรรลุผลลัพธ์ที่ต้องการและเป็นต้นแบบ หรือมีความโดดเด่นระดับท้องถิ่น/ภูมิภาค

ตารางที่ 2 (ต่อ)

มิติคุณภาพที่สถานศึกษาสามารถขอรับการประเมินความโดดเด่น	แนวทางการพิจารณาการประเมินความโดดเด่น
3. ความสามารถเฉพาะทางที่สำคัญผลงานนักเรียนด้านนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ทักษะวิชาชีพ (การเกษตร การเป็นผู้ประกอบการ) ด้านกีฬา ดนตรีศิลปะ ทักษะด้านการพัฒนาสื่อเทคโนโลยี หรืออื่น ๆ เช่น การเป็นผู้นำ สมรรถนะการดำเนินชีวิต (Literacy /Living / Life / Career Skills) เป็นต้น 4. การบริหารจัดการศึกษา คุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ (Special needs / Gifted / Vulnerable) การมีนวัตกรรม การเรียนรู้ที่โดดเด่น การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมของชุมชนที่โดดเด่น การได้รับการรับรองคุณภาพการจัดการศึกษา ในระดับมาตรฐานนานาชาติ เป็นต้น 5. อื่น ๆ ตามที่สถานศึกษาประกาศเป็นเอกลักษณ์ รายการเอกลักษณ์อื่น ๆ ที่สถานศึกษากำหนดที่มีการวางแผนและดำเนินการพัฒนาอย่างเป็นระบบจนประสบความสำเร็จในระดับภูมิภาค ระดับชาติ หรือนานาชาติ	

วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก

การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินเชิงคุณภาพ เน้นหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence Based) ที่สะท้อนผลลัพธ์การดำเนินงาน โดยใช้การตัดสินใจของผู้เชี่ยวชาญ (Expert Judgment) และการตรวจทาน ผลการประเมินโดยคณะกรรมการประเมินในระดับเดียวกัน (Peer Review) ให้ครอบคลุมองค์ประกอบทั้งระบบแบบองค์รวม (Holistic Approach) ขั้นตอนการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

ภาพที่ 4 แสดงขั้นตอนการประเมินภายนอก
ที่มา : จาก *การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอก* (น.17) , โดย สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2561, โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด

ประกาศคณะกรรมการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เรื่อง กรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา การศึกษาปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและด้านการอาชีวศึกษา (พ.ศ. 2567 - 2571) (ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม) ประกาศ ณ วันที่ 1 ธันวาคม 2566

ตัวชี้วัดการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีจำนวน 3 มาตรฐาน 16 ตัวชี้วัด ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 ผลลัพธ์ของการเรียนรู้ (3 ตัวชี้วัด)

ตัวชี้วัดที่ 1.1 ผู้เรียนมีสมรรถนะตามหลักสูตรสถานศึกษา

คำอธิบาย

ผู้เรียนมีสมรรถนะตามหลักสูตรสถานศึกษา สามารถประยุกต์ใช้ทั้งความรู้ ทักษะ และเจตคติในการพัฒนาการเรียนรู้ การแก้ปัญหา การปรับตัวให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

และการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมตามบริบทสถานศึกษา

ตัวชี้วัดที่ 1.2 ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษา

คำอธิบาย

ผู้เรียนมีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ รวมทั้งมีจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม ให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น สิ่งแวดล้อม ประเพณีวัฒนธรรมไทย ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความเคารพ และมีความพร้อมใช้ชีวิตในบริบทต่าง ๆ ของการเป็นพลโลก

ตัวชี้วัดที่ 1.3 ผู้เรียนสามารถนำตนเองในการเรียนรู้

คำอธิบาย

ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ผ่านกระบวนการคิดตามความสนใจความถนัด ด้วยวิธีการและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถประเมินการเรียนรู้ของตนเองได้

มาตรฐานที่ 2 การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา (10 ตัวชี้วัด)

ตัวชี้วัดที่ 2.1 วิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมของสถานศึกษา

คำอธิบาย

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งภายในภายนอกมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมของสถานศึกษาที่สะท้อนผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา

ตัวชี้วัดที่ 2.2 นโยบาย ทิศทาง กลยุทธ์และแผนงานสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ

คำอธิบาย

สถานศึกษากำหนดนโยบาย ทิศทาง กลยุทธ์และแผนงานที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมของสถานศึกษา มีการบริหารงานอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สามารถวัดความสำเร็จได้ มีการประเมินกลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยมีการนำผลการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกครั้งก่อนมาเป็นส่วนหนึ่งในการปรับปรุงพัฒนาตามข้อเสนอแนะอย่างเป็นรูปธรรม และรายงานผลการดำเนินงานต่อสาธารณชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ตัวชี้วัดที่ 2.3 ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการและบริหารจัดการด้วยหลักธรรมาภิบาล

คำอธิบาย

ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีกระบวนการบริหารจัดการด้วยหลักธรรมาภิบาล สามารถสร้างแรงบันดาลใจและความร่วมมือของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ และรับฟังข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

ตัวชี้วัดที่ 2.4 แผนงานและการดำเนินงานด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

คำอธิบาย

สถานศึกษาจัดทำแผนงานพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการดำเนินงานตามแผนงาน ในการพัฒนาความรู้ ทักษะวิชาชีพ การจัดการความเสี่ยง ความปลอดภัย และการดูแลคุ้มครองผู้เรียนจากการถูกรังแก และถูกคุกคามที่สอดคล้องกับสภาพและบริบทของสถานศึกษา

ตัวชี้วัดที่ 2.5 กระบวนการนิเทศการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ

คำอธิบาย

สถานศึกษามีการนิเทศและประเมินผลการปฏิบัติงาน นำผลการประเมินการปฏิบัติงานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ และช่วยเหลือ แนะนำ ส่งเสริมกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

ตัวชี้วัดที่ 2.6 การใช้สื่อ อุปกรณ์ ระบบเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา

คำอธิบาย

สถานศึกษามีระบบเทคโนโลยีที่สนับสนุนการจัดการศึกษา มีการใช้สื่อ อุปกรณ์ที่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการประเมินผลการใช้ระบบเทคโนโลยี สื่อ อุปกรณ์และปรับปรุงพัฒนาอย่างเหมาะสมกับผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษา

ตัวชี้วัดที่ 2.7 การจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ

คำอธิบาย

สถานศึกษามีอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม พื้นที่สำหรับทำกิจกรรมการเรียนรู้สิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอ ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้และสนับสนุนการพัฒนาตนเองของผู้เรียนมีแผนการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ มีมาตรการรักษาความปลอดภัยที่ตรวจสอบได้ มีการประเมินความเสี่ยงตามบริบทสถานศึกษา ซักซ้อมขั้นตอนในการรักษาความปลอดภัยและปรับปรุงมาตรการการดำเนินงานทุกด้าน

ตัวชี้วัดที่ 2.8 สวัสดิการ สวัสดิภาพ แนวทางการป้องกันโรค อุบัติภัย ภัยพิบัติ

คำอธิบาย

สถานศึกษามีการจัดสวัสดิการ โภชนาการที่ดี มีสถานที่รับประทานอาหาร ห้องน้ำถูกสุขลักษณะจัดสวัสดิภาพสำหรับผู้เรียน ตรวจ ติดตามเฝ้าระวังสุขภาพ มีแนวทางป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดตามเฝ้าระวังป้องกันการเกิดอุบัติภัย มีการซักซ้อมขั้นตอนในการรักษาความปลอดภัยด้านภัยพิบัติร่วมกับผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการปรับปรุงพัฒนาแนวทางการดำเนินการทุกด้าน

ตัวชี้วัดที่ 2.9 ระบบและกระบวนการช่วยเหลือผู้เรียน

คำอธิบาย

สถานศึกษามีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ได้แก่ การรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลการคัดกรองผู้เรียน การส่งเสริมผู้เรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อผู้เรียนกรณีที่มีความจำเป็น

ตัวชี้วัดที่ 2.10 การเสริมสร้างเครือข่ายผู้ปกครอง องค์กร และชุมชน เพื่อความร่วมมือในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน

คำอธิบาย

สถานศึกษามีฐานข้อมูล มีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภายนอกสื่อสารให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับการศึกษาและการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีการสร้างเครือข่ายสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การดำเนินการร่วมกัน เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

ตัวชี้วัดที่ 3.1 การออกแบบหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

คำอธิบาย

สถานศึกษาออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาและแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานตามบริบทสถานศึกษาและท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจและความต้องการของผู้เรียน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์รวมทั้งมีการประเมินเพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นปัจจุบัน

ตัวชี้วัดที่ 3.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เสริมสร้างสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

คำอธิบาย

ครูจัดการเรียนรู้เสริมสร้างสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จัดกิจกรรมบูรณาการส่งเสริมเจตคติที่ดีตามความต้องการ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่คำนึงถึงการมีส่วนร่วมและมีปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียน ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ตัวชี้วัดที่ 3.3 ครูวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

คำอธิบาย

ครูมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องโดยการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ผู้ปกครองเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ มีระบบสารสนเทศเพื่อกำกับติดตามวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนรายบุคคล ให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองและนำผลการประเมินมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอย่างเหมาะสมเป็นรายบุคคลและรายงานผลการเรียนรู้ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

จากมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน (การศึกษาขั้นพื้นฐาน) พ.ศ. 2561 และกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สมศ. (3 มาตรฐาน 16 ตัวชี้วัด) ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบ ดังตารางที่ 3

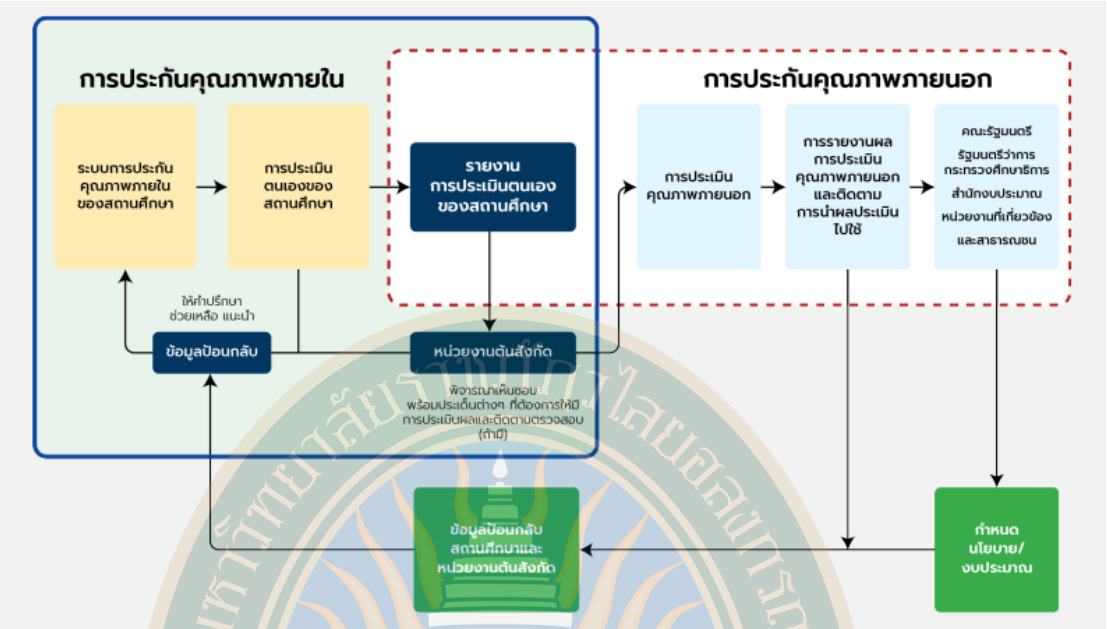
ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน (การศึกษาขั้นพื้นฐาน) พ.ศ. 2561 และกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สมศ. (3 มาตรฐาน 16 ตัวชี้วัด)

มาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน (การศึกษาขั้นพื้นฐาน) พ.ศ. 2561	กรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สมศ.
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน 1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน 1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน	**มาตรฐานที่ 1ผลลัพธ์ของการเรียนรู้** 1.1 ผู้เรียนมีสมรรถนะตามหลักสูตรสถานศึกษา 1.2 ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษา 1.3 ผู้เรียนสามารถนำตนเองในการเรียนรู้
มาตรฐานที 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ 2.1 มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน 2.2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา 2.3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย 2.4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ 2.5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ 2.6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้	**มาตรฐานที่ 2 การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา** 2.1 วิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมของสถานศึกษา 2.2 นโยบาย ทิศทาง กลยุทธ์และแผนงานสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ 2.3 ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการและบริหารจัดการด้วยหลักธรรมาภิบาล 2.4 แผนงานและการดำเนินงานด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา 2.5 กระบวนการนิเทศการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ 2.6 การใช้สื่อ อุปกรณ์ ระบบเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา 2.7 การจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ 2.8 สวัสดิการ สวัสดิภาพ แนวทางการป้องกันโรคอุบัติภัย ภัยพิบัติ 2.9 ระบบและกระบวนการช่วยเหลือผู้เรียน 2.10 การเสริมสร้างเครือข่ายผู้ปกครอง องค์กรและชุมชน เพื่อความร่วมมือในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน

ตารางที่ 3 (ต่อ)

มาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน (การศึกษาขั้นพื้นฐาน) พ.ศ. 2561	กรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สมศ.
มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3.1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ 3.2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 3.3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก 3.4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน 3.5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้	**มาตรฐานที่ 3 การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้** 3.1 การออกแบบหลักสูตรและแผ่นการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เสริมสร้างสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3.3 ครูวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาปกติที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการควบคุมดูแลปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพ มีการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ ด้วยเหตุนี้ระบบประกันคุณภาพภายในจึงต้องดูแลทั้งปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิตหรือผลลัพธ์ (Output/Outcome) ซึ่งต่างจากการประกันคุณภาพภายนอกที่เน้นการประเมินผลการจัดการศึกษา ดังนั้น ความเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประกันคุณภาพภายนอกจึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยได้เชื่อมโยงให้เห็นจากแผนภาพที่ 4

ภาพที่ 5 ความเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประกันคุณภาพภายนอก
ที่มา : จาก *คู่มือกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษาและผู้ประเมินภายนอก (พ.ศ. 2567 - 2571)* (น.8) , โดย สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

จากแผนภาพจะเห็นว่า เมื่อสถานศึกษามีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในแล้ว ต้องจัดทำรายงานผลจากการประกันคุณภาพภายในหรือเรียกว่า รายงานการประเมินตนเอง เพื่อนำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่รับผิดชอบกำกับดูแลสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เอกสารดังกล่าวจะเป็นเอกสารเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา การติดตามตรวจสอบโดยต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา และการประกันคุณภาพภายนอกโดย สมศ. ดังนั้น สถานศึกษาจำเป็นต้องจัดทำรายงานการประเมินตนเองที่มีความลุ่มลึก สะท้อนภาพที่แท้จริงของสถานศึกษา

2.5 ความสำเร็จของการขับเคลื่อนระบบประกันคุณภาพการศึกษาสู่การได้รับรางวัลสถานศึกษา IQA AWARD)

การคัดเลือกสถานศึกษาเพื่อรับรางวัล IQA AWARD ได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ ปีการศึกษา 2561 และมีขั้นตอนการพิจารณา ประกอบด้วย กระบวนการคัดกรองและการคัดเลือกสถานศึกษารางวัล IQA AWARD ดำเนินการในรูปของคณะกรรมการที่เป็นบุคลากรหลักของเขตพื้นที่การศึกษา นักวิชาการศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในด้านการจัดการศึกษา การบริหารสถานศึกษา หรือการประเมินการจัดการศึกษา โดยใช้ข้อมูลและร่องรอยหลักฐานที่มีอยู่ตามสภาพจริง ทั้งที่ดำเนินการผ่านมาแล้วและดำเนินการอยู่ในปัจจุบันของสถานศึกษา และจากหน่วยงานที่กำกับดูแล ทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษพร้อมทั้งจะ

ไม่เก็บข้อมูล หรือให้สถานศึกษาจัดทำข้อมูลและเอกสารหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณาคัดเลือกเพิ่มเติมอีก โดยสถานศึกษาทุกแห่งมีสิทธิ์ได้รับการพิจารณาไม่ต้องสมัครแต่ประการใด สำหรับสถานศึกษาที่รับรางวัล IQA AWARD จะเป็นสถานศึกษาที่มีระบบและกลไกการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับยอดเยี่ยม หรือมีการจัดโครงสร้างบทบาทหน้าที่ ผู้รับผิดชอบ วิธีดำเนินงานการจัดการทรัพยากร ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการที่มีความคล่องตัว สามารถปรับตัวอย่างรวดเร็ว มีความยืดหยุ่น สอดรับกับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงที่กำหนดขึ้นอย่างเป็นขั้นตอนและมุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษานั้น ๆ ประกาศไว้ผ่านงานวิชาการงานบุคคล งานแผนและงบประมาณ งานบริหารทั่วไป และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องของสถานศึกษารวมทั้งมีมาตรการ แนวทางขับเคลื่อน หนุนเสริมและผลักดันการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพจนเกิดเป็นวัฒนธรรมคุณภาพของการปฏิบัติงาน ส่งผลให้นักเรียน ครูผู้บริหารสถานศึกษาและสถานศึกษามีคุณภาพและได้มาตรฐานการศึกษาตามที่สถานศึกษากำหนดไว้และด้วยความมุ่งมั่นและการร่วมกันของบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาจึงได้รับการยอมรับให้เป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างด้านการประกันคุณภาพการศึกษาสามารถเผยแพร่ให้แก่สถานศึกษาในแต่ละพื้นที่ได้ร่วมเรียนรู้เพื่อเป็นช่องทางในการปรับใช้พัฒนา และตรวจสอบระบบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของตนเองให้เหมาะสมตามบริบทและสอดคล้องกับความต้องการจำเป็น ที่ใช้พื้นที่เป็นฐานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพร้อมเป็นโรงเรียนคุณภาพต่อไปตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน “สพฐ. วิถีใหม่ วิถีคุณภาพ” และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎกระทรวงที่ประกาศไว้รวมทั้งเป็นคลังสารสนเทศด้านคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาที่ทรงคุณค่าของหน่วยงานที่กำกับดูแลและหน่วยงานตันสังกัดต่อไป (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2566)

สถานศึกษาที่ได้รับรางวัล IQA AWARD ได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีระบบและกลไกการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาและสามารถบริหารจัดการศึกษาได้คุณภาพและมีประสิทธิภาพ ตามองค์ประกอบต่อไปนี้

องค์ประกอบที่ 1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและเป้าหมายคุณภาพ

องค์ประกอบที่ 2 การขับเคลื่อนคุณภาพสู่มาตรฐาน

องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการตรวจสอบความสำเร็จตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 4 ภาพความสำเร็จของสถานศึกษาต่อวงวิชาการ

องค์ประกอบที่ 5 การเกิดวัฒนธรรมคุณภาพที่สะท้อนการพัฒนาที่ยั่งยืน

มีการจัดการศึกษาที่ส่งผลให้ผู้เรียนและสถานศึกษามีคุณภาพ ดังต่อไปนี้

1. สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับบริบท สอดคล้องกับเป้าหมายในการพัฒนาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา

2. สถานศึกษามีพัฒนาการของผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาของทุกมาตรฐานการศึกษาสูงกว่าเป้าหมายหรือรักษาระดับคุณภาพสูงสุดได้อย่างต่อเนื่อง

3. สถานศึกษามีนวัตกรรม (Innovation) หรือมีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานที่สะท้อนประสิทธิผลตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ปรากฏชัดเจน

4. ผู้เรียนมีพัฒนาการของผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการตามหลักสูตรหรือมีความโดดเด่นของสถานศึกษาด้านผู้เรียน สูงขึ้นกว่าเป้าหมายหรือรักษาระดับคุณภาพได้อย่างต่อเนื่อง

5. สถานศึกษาได้รับการยอมรับให้เป็นแบบอย่างด้านการประกัน

การคัดเลือกสถานศึกษาที่มีคุณสมบัติผ่านเกณฑ์การคัดกรอง จะได้รับการประกาศรายชื่อและได้รับการพิจารณา ตรวจสอบยืนยัน ผลงานที่ปรากฏ กระบวนการพัฒนาและผลการดำเนินงานทั้งในปัจจุบันและที่ผ่านมาย้อนหลัง 3 ปีของสถานศึกษาตามแต่ละองค์ประกอบมีคะแนนเต็ม 4 คะแนน รวม 20 คะแนน ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและเป้าหมายคุณภาพ

คำอธิบาย : สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด เป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัด และบริบทของสถานศึกษา โดยระบุองค์ประกอบ ประเด็นการพิจารณา พร้อมทั้งกำหนดเป้าประสงค์ตามแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีกำหนดเป้าหมายรายปีที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย

องค์ประกอบที่ 2 การขับเคลื่อนคุณภาพสู่มาตรฐาน

คำอธิบาย : สถานศึกษาสื่อสาร สร้างความตระหนัก และขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการออกแบบระบบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อรองรับการพัฒนาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และบรรลุตามเป้าประสงค์รวมทั้งครอบคลุมการจัดสรรทรัพยากร เพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาจัดทำปฏิทินการขับเคลื่อนคุณภาพในรอบปีที่ชัดเจน เพื่อนำแผนปฏิบัติการประจำปีสู่การปฏิบัติ และนิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และให้ความช่วยเหลือเพื่อปรับปรุง และพัฒนาโดยใช้กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) หรือกระบวนการอื่นอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าและผลการดำเนินงานตามปฏิทินของสถานศึกษา และเผยแพร่รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาที่ใช้ในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้

องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการตรวจสอบความสำเร็จตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

คำอธิบาย : สถานศึกษาใช้ระบบและกลไกการวัดและประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นระยะด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายสอดคล้องกับสิ่งที่ประเมินและบริบทของสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย นำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาทั้งระหว่างและหลังการดำเนินพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีระบบสารสนเทศผลการประเมินที่ง่ายต่อการเข้าถึงและมีประสิทธิภาพ และมีการพัฒนาระบบการวัดและประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

องค์ประกอบที่ 4 ภาพความสำเร็จของสถานศึกษาต่อวงวิชาการ

คำอธิบาย : สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในที่เกิดประสิทธิผลก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาทุกระดับของสถานศึกษา และมีผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาสูงขึ้นต่อเนื่องอย่างน้อย 3 ปี หรือ คงสภาพในระดับคุณภาพ ดีเลิศ ขึ้นไป รวมทั้งสถานศึกษาสามารถสร้างนวัตกรรมหรือเป็นต้นแบบที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาอื่น ต่อวงวิชาการ หรือต่อสังคมอย่างเป็นรูปธรรม

องค์ประกอบที่ 5 การเกิดวัฒนธรรมคุณภาพที่สะท้อนการพัฒนาที่ยั่งยืน

คำอธิบาย : ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีการพัฒนาทีมงานให้มีคุณภาพที่สามารถบริหารจัดการ กระตุ้น หนุนเสริมให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายตลอดจนสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการขับเคลื่อนระบบการประกันคุณภาพภายในที่สะท้อนการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อช่วยเหลือและสร้างความเข้มแข็งของระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) หรือกระบวนการอื่นในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในรวมทั้งการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัย มีข้อมูลที่ถูกต้อง สมบูรณ์พร้อมใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการป้องกัน รักษาความปลอดภัยของระบบ ส่งผลให้สถานศึกษามีผลลัพธ์ที่เกิดจากการจัดการศึกษาสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ จุดเน้นของ
สถานศึกษา และได้รับการยอมรับที่ส่งผลให้เกิดวัฒนธรรมคุณคุณภาพที่ยังยืน

2.5.1 รูปแบบของการขับเคลื่อนระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจนนำไปสู่การได้รับรางวัลสถานศึกษา IQA AWARD

1. โรงเรียนแม่สุขวังเหนือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3 เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่ได้รับความร่วมมือจากเครือข่ายเป็นอย่างดี มีการวิเคราะห์องค์กร (SWOT) ทำให้ทราบบริบทของโรงเรียน กำหนดเป้าหมายให้สอดคล้องกับหน่วยงานต้นสังกัด สร้างความตระหนักให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพของสถานศึกษาและดำเนินการขับเคลื่อนตามกระบวนการ มีการใช้รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศโดยใช้นวัตกรรม P@MAESUK MODEL เป็นนวัตกรรมหลัก สู่นวัตกรรมรอง ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วม (5 ส เป็นฐานสู่การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ยั่งยืน) การสร้างโอกาสทางการศึกษา(เด็ก 5 ดีที่แม่สุขวังเหนือ) และการสร้างคุณภาพทางการศึกษา (5 ส สร้างคุณภาพทางการศึกษา) โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA กระบวนการ SBM และการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) โรงเรียนมีการจัดการที่หลากหลาย มีหลักสูตรท้องถิ่น หลักสูตรสถานศึกษา แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มีการวัดผลประเมินผลทุกด้าน และปฏิบัติให้เป็นวัฒนธรรมเพื่อสร้างความตระหนักให้กับคณะครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายให้เหมาะสมกับผู้เรียนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน องค์ประกอบของ P@MAESUK MODEL มีดังนี้

P = Participation การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

M = Management การบริหารจัดการหน่วยงานสู่ความเป็นเลิศ

A = Activity การจัดกิจกรรมที่หลากหลาย

E = Evaluation การประเมินผลการดำเนินงานของแผนงาน โครงการ กิจกรรมอย่างมีขั้นตอน

S = Social การสร้างเครือข่ายสังคมทั้งภายในและภายนอก

U = Unity ความเป็นหนึ่งเดียวขององค์กร

K = Knowledge การนำเอาองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้

2. โรงเรียนบ้านนาราบ (จุลเกษตรศึกษาคาร) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 ใช้ระบบการประกันคุณภาพภายในในการขับเคลื่อนเพื่อให้นักเรียนได้รับการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ขับเคลื่อนด้วยแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ภาคีเครือข่ายและให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วม มีการดำเนินการเทียบเคียงมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานปฐมวัยเป็นหลัก มีการตรวจสอบการประเมินมาตรฐาน และรายงาน บุคลากรที่ให้ความร่วมมือและได้รับการช่วยเหลือส่งเสริม สนับสนุนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นอย่างดีโรงเรียนดำเนินการตามกระบวนการเชิงระบบ (Input-Process-Output) และขับเคลื่อนโดยใช้ PIRAB Model ดังนี้

P = Principle การกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา

I = Interaction การปฏิสัมพันธ์ การรับฟังข้อคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

R = Report การรายงาน เรื่องมาตรฐาน ผลความสำเร็จของโครงการต่าง ๆ

A = Assessment การประเมิน

B - Best For All การสร้างสิ่งที่ดีให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้เกิดความพึงพอใจ

3. โรงเรียนสฤษดิเดช สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีการจัดโครงสร้าง บทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบที่ชัดเจน ให้การสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ ปรับให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของกระบวนการประกันคุณภาพภายใน สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่นักเรียนควรมี ขับเคลื่อนงานผ่านงาน 4 งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณ งานบริหารทั่วไป สร้างขวัญกำลังใจให้การช่วยเหลือครูในโรงเรียน จนเกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กรที่ดำเนินงานเพื่อมุ่งสู่คุณภาพ ใช้กลยุทธ์ในการบริหารที่หลากหลาย และขับเคลื่อนโดยใช้ S Model (SRD. 6S) ดังนี้

Saritdidet Program - การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาคุณภาพ

Staff = บุคลากร

Study = การจัดการเรียนรู้ กิจกรรม และเวลา

Source = แหล่งทรัพยากร สื่อ เทคโนโลยี

Support = ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

Stimulus = แรงจูงใจ

ในการดำเนินกิจกรรมทั้ง 6S จะมีการพัฒนานักเรียน ครู อย่างสม่ำเสมอ ในส่วนของการบริหารจัดการต่าง ๆ ฝ่ายบริหารจะส่งเสริม สนับสนุน อย่างเต็มที่เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

4. โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร การประยุกต์ใช้หลักพระพุทธศาสนาในการขับเคลื่อนคุณภาพของโรงเรียนจัดทำเป็น Nairong Quality Assurance Model based on Buddhism ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การกำหนดเป้าหมายมาตรฐานคุณภาพ ใช้สัปปุริสธรรม 7 ได้แก่ รู้สาเหตุและความสำคัญของทักษะในศตวรรษที่ 21 รู้จักผลที่เกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 รู้จักศักยภาพของโรงเรียน รู้จักความพอดีในการปฏิบัติงาน รู้จักเวลาและความเหมาะสมรู้จักชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนเพื่อการสนับสนุน รู้จักความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยโรงเรียนจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของโรงเรียน เริ่มจากการศึกษายุทธศาสตร์ชาติ แผนการศึกษาและวิเคราะห์บริบทของโรงเรียน 2. การขับเคลื่อนคุณภาพสู่มาตรฐาน ใช้อิทธิบาท 4 ได้แก่ ฉันทะ จัดบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ตามความรู้ความสามารถ วิริยะ บุคลากรมุ่งมั่น ตั้งใจ ในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อสถานศึกษา จิตตะ สร้างบรรยากาศในการทำงานที่บุคลากรรู้สึกผ่อนคลายในการปฏิบัติงาน วิมังสา ทุกขั้นตอนของการปฏิบัติงานส่งเสริมให้บุคลากรไตร่ตรองใคร่ครวญบนหลักของเหตุและผล นำสู่การประเมินและหาแนวทางในการพัฒนา 3. การประเมินความสำเร็จตามมาตรฐาน ใช้หลักอริยสัจ 4 ทุกข์ พิจารณาสภาพจริง สมุทัย หาสาเหตุ นิโรธ สร้างความตระหนัก มรรค ร่วมพัฒนา โดยมีการประเมินรายกิจกรรมการประเมินรายโครงการ การประเมินรายมาตรฐาน การประเมินรายยุทธศาสตร์ และการประเมินภาพรวมของสถานศึกษา 4. การนำการเปลี่ยนแปลงสู่สถานศึกษาและการสร้างคุณค่าแห่งวิชาการ ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 เป็นการให้ การเสียสละ การแบ่งปันเพื่อประโยชน์แก่คนอื่น เปิดโอกาสให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศศึกษาดูงาน (ทาน) อย่างสม่ำเสมอ (สมานัตตา) ภายใต้บรรยากาศกัลยาณมิตร (ปิยวาจา) และเป็นต้นแบบในด้านต่าง ๆ (อัตถจริยา) 5. การเกิดวัฒนธรรมคุณภาพที่สะท้อนการพัฒนาที่ยั่งยืน ใช้สัปปุริสธรรม 7 การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นงานประจำเป็นวัฒนธรรมขององค์กร รู้สาเหตุที่ต้องมีการประกันคุณภาพ รู้จักผลที่จะได้รับจากการประกันคุณภาพ รู้จักบทบาทหน้าที่ในการมีส่วนร่วมสะท้อนความคิด รู้จักความพอดีในการปฏิบัติงาน รู้จักเวลาและความเหมาะสมรู้จักชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนเพื่อการสนับสนุน รู้จักความแตกต่างระหว่างบุคคล

5. โรงเรียนบ้านยางน้อย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 เป็นโรงเรียน ขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียน 45 คน และมีข้อจำกัดในเรื่องของบุคลากรครูที่มีอยู่เพียง 2 คน ทางโรงเรียนจึงได้ระดมความคิด ระดมการมีส่วนร่วม ขอความร่วมมือให้ชุมชนและภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน โรงเรียนมีนวัตกรรม Yangnoi Model 4-5-6 สุดยอดยุทธศาสตร์แห่งความสำเร็จของโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วย 4 การประสาน 5 ร่วม 6 คุณภาพ ดังนี้

4 การประสาน คือการมีส่วนร่วมของ บ้าน วัด ชุมชน และภาคีเครือข่าย เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลให้การสนับสนุนงบประมาณในการจ้างครูผู้สอน มีการระดมความคิดและระดมทุนทรัพย์จากชุมชน เพื่อนำงบประมาณมาจัดจ้างครูให้ครบทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้การนำเอาความรู้ของปราชญ์ชาวบ้านเข้ามาช่วยจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน เช่น การทำปุ๋ยอินทรีการให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทเพื่อให้เห็นความสำคัญของการคงอยู่ของโรงเรียน ภาคภูมิใจกับความสำเร็จของนักเรียน ร่วมกันสร้างโรงเรียนต่อไป โรงเรียนมุ่งเน้นเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะชีวิตของนักเรียน เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน ภาคีเครือข่าย และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เน้นการช่วยเหลือตัวเอง อยู่ให้ได้ร่วมกับชุมชน

5 ร่วม คือ การให้ชุมชนเข้ามาร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ ร่วมพัฒนาและร่วมภาคภูมิใจกับความสำเร็จของโรงเรียน

6 คุณภาพ ได้แก่ คุณภาพผู้เรียน คุณภาพบุคลากร คุณภาพการบริหารจัดการ คุณภาพของแหล่งเรียนรู้ (จัดทุกมุมของโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้) คุณภาพการมีส่วนร่วมคุณภาพชีวิต

6. นายศุภเกียรติ หมื่นวงศ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ โรงเรียนบ้านเกาะทองสม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้รับบริการเกิดความมั่นใจว่าไม่ว่านักเรียนจะเรียนที่ไหน เล็ก ใหญ่ไม่สำคัญ แต่ต้องได้มาตรฐานและมีคุณภาพ ดังนั้นระบบการประกันคุณภาพจึงเปรียบเสมือนได้กับฝาชีที่ครอบอาหารไว้ 3 ระบบ ได้แก่ 1 ระบบควบคุมคุณภาพ ซึ่งทุกโรงเรียนต้องดำเนินการอยู่แล้ว ก็คือการวางระบบกลไกการดำเนินงานในเรื่องของกระบวนการผลิต ผลผลิต ผลลัพธ์ 2) การตรวจสอบคุณภาพ โรงเรียนจะต้องมีการตรวจสอบคุณภาพอย่างต่อเนื่อง สุดท้ายก็คือ 3) การประเมินคุณภาพ การขับเคลื่อนระบบการประกันคุณภาพสู่การได้รับรางวัลสถานศึกษา IQA AWARD โรงเรียนบ้านเกาะทองสม มีแนวทางการนำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาสู่การปฏิบัติด้วยกระบวน 10 ขั้นตอน ประกอบด้วย

1) ขจัดสิ่งที่เป็นอุปสรรค สิ่งที่เป็นอุปสรรคมากที่สุด คือ บุคคล ถ้าผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญในเรื่องของการประกันคุณภาพ มองว่าเป็นภาระ ก็จะทำให้การประกันไม่สามารถขับเคลื่อนไปสู่ความสำเร็จได้ แต่หากผู้บริหารให้ความสำคัญกับระบบการประกันคุณภาพ ก็จะสามารถเชื่อมโยงไปยังครูและบุคลากรในโรงเรียนได้

2) การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และภาคีเครือข่ายที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

3) บรรยากาศและสภาพแวดล้อม การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องสำคัญ เพื่อเอื้อต่อการทำงานของครู และการเรียนรู้ของนักเรียน

4) การสร้างโอกาสทางการเรียนรู้ และเป็นผู้นำความเป็นเลิศทางวิชาการ นอกเหนือจากการเรียนรู้ ตามหลักสูตรปกติของโรงเรียนแล้ว ทางโรงเรียนก็จะมีการเรียนรู้ที่ยึดโยงกับวิถีชีวิตของท้องถิ่นร่วมด้วย ผ่าน "โครงการชีววิถีเพื่อการเรียนรู้อย่างยั่งยืน" เช่น การทำนาข้าวสังข์หยดซึ่งเป็นข้าวชั้นดีของจังหวัดพัทลุง โดยได้รับความร่วมมือจากชุมชนในการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียน ครูใช้การจัดการเรียนการสอน Active Learning ให้นักเรียนเรียนรู้ผ่านโครงงาน

5) ผู้บริหาร ครู ต้องมีความเป็นผู้นำและมีความเป็นมืออาชีพ ครูต้องปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอน ต้องเป็นลักษณะของ Active Teaching

6) มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ โดยใช้กระบวนการนิเทศภายใน ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจหลักของการดำเนินงาน

7) มีการกำหนดเป้าหมายสู่ความสำเร็จ เพราะถ้าหากเราไม่กำหนดเป้าหมายความสำเร็จในการดำเนินงานก็จะทำให้เราไม่สามารถเดินไปถึงขีดสุดได้

8) กำหนดพันธกิจของอย่างชัดเจน

9) วิสัยทัศน์

10) ปรัชญา โรงเรียนใช้ปรัชญา "การศึกษาคือการพัฒนาคุณภาพชีวิต" โดยคำว่าคุณภาพชีวิต หมายถึง นักเรียนเมื่อเรียนจบหลักสูตรแล้ว ควรจะต้องมีอย่างน้อย 3 เรื่อง คือ ทักษะ (Skill) ความรู้ (Knowledge) และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Desired Characteristics)

7. โรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โรงเรียนมีหลักการบริหารงานในรูปแบบ ABR Model ด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ประกอบด้วย

A - Attitude (เจตคติ) เป็นขั้นตอนการสร้างความเข้าใจเพื่อการรับรู้ร่วมกัน มีเจตคติไปในทิศทางเดียวกัน มีการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์และประเมินความเป็นไปได้ร่วมกัน

B - Best Practice (วิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ขั้นตอนการปฏิบัติอันนำไปสู่เป้าหมายโดยคำนึงถึงบริบทและความเป็นไปได้

R - Reflection (การทบทวน) เป็นขั้นตอนการทบทวนผลการทำงาน เพื่อปรับปรุงและพัฒนา โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนมุมมอง และปัญหาที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งหาแนวทางแก้ไขต่อไป

นอกจากทางโรงเรียนจะใช้หลักการบริหารงานในรูปแบบ ABR Model แล้วทางโรงเรียนยังมีการนำเอากระบวนการ PLC เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนการบริหารงานโดยในระยะแรกจะใช้การ PLC FG (Focus Group) ซึ่งเป็นกระบวนการ PLC จากกิจกรรมในสายชั้นเพื่อให้ครูได้ซึมซับกระบวนการ PLC ประกอบด้วย Plan (รองผู้อำนวยการ และครูทุกคนในสายชั้น) Do (การมีส่วนร่วม) และ See (ผู้เรียน) หลังจากนั้นก็จะใช้การ PLC LG (Lesson Group) เป็นกระบวนการ PLC จากการจัดการเรียนการสอนโดยครูประจำชั้นหลัก ครูประจำชั้นรองที่ปรึกษา และผู้สังเกตการณ์ ประกอบด้วย Plan (ครูประจำชั้นหลัก-รอง ที่ปรึกษาผู้สังเกตการณ์) Do (เทคนิค การสอน Active Learning) และ See (ผู้เรียน)

2.5.2 ภาพความสำเร็จที่เกิดขึ้นของสถานศึกษา จากการขับเคลื่อนระบบประกันคุณภาพการศึกษา

นายนิพนธ์ เสือก้อน ข้าราชการบำนาญ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โรงเรียนต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจนมีการขับเคลื่อนความสำเร็จของเป้าหมายอย่างเป็นระบบ มีการวัดและประเมินผลความสำเร็จตามเป้าหมายของโรงเรียน มีความน่าเชื่อถือ มีรูปแบบกรบริหารจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศและใช้นวัตกรรมในการขับเคลื่อนอย่างเป็นระบบ มีทิศทาง และอยู่ในกรอบของการประกันคุณภาพการศึกษา ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษา ผู้เรียน บุคลากร การบริหารจัดการจนสามารถเป็นต้นแบบให้กับโรงเรียนอื่นได้

โรงเรียนแม่สุขวังเหนือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3 โรงเรียนยึดหลัก Active Learning ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้เอง โรงเรียนได้รับรางวัลต่าง ๆ เช่น รางวัลสุดยอดนวัตกรรม Best Practice ระดับโรงเรียนขนาดเล็ก รางวัล OBEC Award เป็นต้น

โรงเรียนบ้านนาราบ (จุลเกษตรศึกษาคาร) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 ทักษะ ความรู้ ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ผู้เรียนได้เข้าเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น บุคลากรในโรงเรียน

ปฏิบัติงานระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนได้จนเกิดเป็นวัฒนธรรม ได้รับความเชื่อถือจากผู้ปกครอง ชุมชน และได้รับรางวัลจากการแข่งขันทางวิชาการ

โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านผู้เรียน ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย วิชาการ ดนตรี และทักษะอื่น ๆ ได้รับรางวัลชนะเลิศการแข่งขันคณิตศาสตร์โอลิมปิก ระดับ ม.ต้น และ ม.ปลาย การแข่งขันโอลิมปิกด้านคอมพิวเตอร์ รางวัลถ้วยเกียรติยศจากการแข่งขันเต้น เป็นต้น ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหาร ได้รับรางวัลชนะเลิศโรงเรียนสุจริต ด้านระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล ได้รับรางวัล IOA AWARD การจัดทำรายงาน รูปแบบการประเมินภายในสถานศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้"ผลของการใช้งานระบบปัญญาประดิษฐ์สำหรับการเรียนรู้คณิตศาสตร์รายบุคคลรูปแบบออนไลน์ (IXL)" ครูทุกคนสามารถใช้ IXL ได้ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ ภาษาสเปน วิชาสังคมได้จากที่บ้าน และได้รับรางวัลในระดับชาติและผ่านการคัดเลือกให้นำเสนอผลงานในการประชุมวิชาการทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ ด้านจุดเน้นของสถานศึกษา (ภาษา เทคโนโลยีคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์) ได้รับรางวัลและเป็นสถานทดสอบคณิตศาสตร์ระดับนานาชาติ

โรงเรียนสฤษดิเดช สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผู้เรียนสามารถเข้าเรียนต่อระดับที่สูงขึ้นในสถานศึกษาประจำจังหวัด ผลการทดสอบระดับชาติ O-net สูงขึ้น ผู้เรียนได้คะแนนเต็มในวิชาวิทยาศาสตร์ ณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ (เฉลี่ยปีละ60-70 คน) ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทาน รางวัลนักเรียนพระราชทาน ได้รับรางวัลชนะเลิศ 93 เหรียญทอง จากงานศิลปหัตถกรรม และได้เป็นตัวแทนไปประกวดที่จังหวัดราชบุรี 63 รายการ

โรงเรียนบ้านยางน้อย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 การที่โรงเรียนขนาดเล็กยังสามารถดำรงอยู่ได้ทั้งที่มีข้อจำกัดในหลายๆ ด้านนั้น เกิดจากการมีส่วนร่วมของชุมชนและความร่วมมือของภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ชุมชนเห็นความสำคัญของโรงเรียนมีความศรัทธาครู ชุมชนอยากให้โรงเรียนยังคงอยู่เพื่อให้เป็นบ้าน วัด โรงเรียน การสนับสนุนด้านงบประมาณจากภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ทำให้ลดความจำกัดเรื่องครูไม่เพียงพอให้กับโรงเรียนได้ สามารถพัฒนานักเรียนให้เกิดทักษะทั้งทางด้านวิชาการและทักษะชีวิตได้

นายศุภเกียรติ หมื่นวงศ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ โรงเรียนบ้านเกาะทองสม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 เราต้องมีความเชื่อมั่นในระบบการประกันคุณภาพภายใน จึงจะส่งผลให้เกิดภาพความสำเร็จขึ้นมาได้ภาพความสำเร็จออกมาได้ 3 ภาพ คือ 1) ด้านกายภาพ เพื่อรองรับนักเรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม เน้นจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกัน 2) การสร้างสัมพันธภาพ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการศึกษา ครูไม่สามารถจัดการศึกษาให้นักเรียนได้ตามลำพังต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากภาคีเครือข่ายเพื่อให้เกิดคุณภาพกับผู้เรียน ครู และการบริหารจัดการ 3) ผลที่เกิดขึ้นจากการนำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเข้าไปใช้ คือ ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ตามหลักสูตรตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น คือ ได้รับความไว้วางใจจากผู้ปกครองและชุมชนในเรื่องของคุณภาพที่เกิดขึ้นกับ

นักเรียน นักเรียนไม่ย้ายไปเรียนที่อื่นสามารถสอบเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนยอดนิยมประจำจังหวัดได้ ผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นในการบริหารจัดการของผู้บริหารและการจัดการเรียนการสอนของครู

โรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์มีความมุ่งมั่นที่จะทำให้โรงเรียนอนุยาลบุรีรัมย์ เป็นโรงเรียนของรัฐบาลที่สามารถแข่งขันกับโรงเรียนเอกชนในระดับจังหวัดได้ เพื่อลดภาระของผู้ปกครอง มีการส่งเสริมนักเรียนในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะการ PLC LG (Lesson Group) นักเรียนส่วนใหญ่จะสามารถเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมในโรงเรียนที่จัดกรเรียนการสอนด้านกีฬา เนื่องจากจังหวัดบุรีรัมย์เป็นจังหวัดที่มีความโดดเด่นเรื่องกีฬา และโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ซึ่งมีความโดดเด่นในเรื่องการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ทางโรงเรียนส่งเสริมและพัฒนานักเรียนทั้งในเรื่องของวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ กีฬา และดนตรี นอกจากนี้กระบวนการ PLC ยังก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมการทำงานของครู เกิดความสามัคคีและความร่วมมือในการทำงานมากขึ้น ในส่วนของผู้บริหารก็ได้รับการยอมรับในระดับผู้บริหารด้วยกันจนทำให้ผู้อำนวยการโรงเรียนได้รับเลือก ให้เป็นนายกสมาคมโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดแห่งประเทศไทย ด้านสถานศึกษาโรงเรียนได้รับความไว้วางใจจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ให้โรงเรียนได้เป็นแกนนำหลักในการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ เป็นศูนย์ STEM ศึกษาของ สพฐ. ต่อเนื่อง 5 ปี

2.6 บริบทสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่เป็นศูนย์ของการบริหารและจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ ดังนี้

1. จัดทำ นโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับ นโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น

2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับตรวจสอบติดตาม การใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว

3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา

5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

7. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา แบะประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

10. ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา

11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

12. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

2.6.1 ข้อมูลพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีทั้งหมด 26,959 แห่ง จาก 183 สำนักงานเขตฯ จำแนกตามภูมิภาค ข้อมูล ณ วันที่ 8 ธันวาคม 2566 แสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (สพป.) จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	สพป. (สพป.)	จำนวนสถานศึกษา (แห่ง)	จำนวนครู (คน)
ภาคกลาง	1. สพป.กรุงเทพมหานคร	37	1069
	2. สพป.พิษณุโลก เขต 1	113	1071
	3. สพป.พิษณุโลก เขต 2	123	1076
	4. สพป.พิษณุโลก เขต 3	163	1259
	5. สพป.สุโขทัย เขต 1	128	1046
	6. สพป.สุโขทัย เขต 2	162	1141
	7. สพป.เพชรบูรณ์ เขต 1	126	1018
	8. สพป.เพชรบูรณ์ เขต 2	128	1136
	9. สพป.เพชรบูรณ์ เขต 3	188	1392
	10. สพป.พิจิตร เขต 1	132	884
	11. สพป.พิจิตร เขต 2	122	944
	12. สพป.กำแพงเพชร เขต 1	204	1588
	13. สพป.กำแพงเพชร เขต 2	180	1303
	14. สพป.นครสวรรค์ เขต 1	162	1036
	15. สพป.นครสวรรค์ เขต 2	145	1125
	16. สพป.นครสวรรค์ เขต 3	196	1134
	17. สพป.ลพบุรี เขต 1	144	1217
	18. สพป.ลพบุรี เขต 2	136	1116
	19. สพป.ชัยนาท	164	1152
	20. สพป.อุทัยธานี เขต 1	74	455
	21. สพป.อุทัยธานี เขต 2	123	940

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ภูมิภาค	สพป. (สพป.)	จำนวน สถานศึกษา (แห่ง)	จำนวน ครู (คน)
	22. สพป.สิงห์บุรี	91	715
	23. สพป.อ่างทอง	144	983
	24. สพป.สระบุรี เขต 1	119	981
	25. สพป.สระบุรี เขต 2	135	1279
	26. สพป.พระนครศรีอยุธยา เขต 1	177	1727
	27. สพป.พระนครศรีอยุธยา เขต 2	158	1189
	28. สพป.สุพรรณบุรี เขต 1	135	1090
	29. สพป.สุพรรณบุรี เขต 2	132	1123
	30. สพป.สุพรรณบุรี เขต 3	126	957
	31. สพป.นครนายก	131	998
	32. สพป.ปทุมธานี เขต 1	102	1600
	33. สพป.ปทุมธานี เขต 2	67	1183
	34. สพป.นนทบุรี เขต 1	32	684
	35. สพป.นนทบุรี เขต 2	63	1013
	36. สพป.นครปฐม เขต 1	122	1512
	37. สพป.นครปฐม เขต 2	120	1327
	38. สพป.สมุทรปราการ เขต 1	72	1475
	39. สพป.สมุทรปราการ เขต 2	71	1150
	40. สพป.สมุทรสาคร	102	1555
	41. สพป.สมุทรสงคราม	67	508
ภาคตะวันออก	42. สพป.สระแก้ว เขต 1	145	1295
	43. สพป.สระแก้ว เขต 2	118	1156
	44. สพป.ปราจีนบุรี เขต 1	119	962
	45. สพป.ปราจีนบุรี เขต 2	113	798
	46. สพป.ฉะเชิงเทรา เขต 1	138	1441
	47. สพป.ฉะเชิงเทรา เขต 2	145	1345
	48. สพป.ชลบุรี เขต 1	82	1193
	49. สพป.ชลบุรี เขต 2	112	1171

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ภูมิภาค	สพป. (สพป.)	จำนวน สถานศึกษา (แห่ง)	จำนวน ครู (คน)
	50. สพป.ชลบุรี เขต 3	81	1731
	51. สพป.ระยอง เขต 1	114	1956
	52. สพป.ระยอง เขต 2	87	861
	53. สพป.จันทบุรี เขต 1	80	943
	54. สพป.จันทบุรี เขต 2	106	1096
	55. สพป.ตราด	106	1018
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	56 สพป.หนองคาย เขต 1	156	1117
	57. สพป.หนองคาย เขต 2	104	795
	58. สพป.นครพนม เขต 1	249	1706
	59. สพป.นครพนม เขต 2	181	1448
	60. สพป.สกลนคร เขต 1	175	1892
	61. สพป.สกลนคร เขต 2	255	2048
	62. สพป.สกลนคร เขต 3	182	1799
	63. สพป.อุดรธานี เขต 1	219	2019
	64. สพป.อุดรธานี เขต 2	193	1501
	65. สพป.อุดรธานี เขต 3	203	1672
	66. สพป.อุดรธานี เขต 4	143	1177
	67. สพป.หนองบัวลำภู เขต 1	201	1396
	68. สพป.หนองบัวลำภู เขต 2	102	906
	69. สพป.เลย เขต 1	143	1096
	70. สพป.เลย เขต 2	155	1113
	71. สพป.เลย เขต 3	107	426
	72. สพป.มุกดาหาร	246	1834
	73. สพป.กาฬสินธุ์ เขต 1	169	1174
	74. สพป.กาฬสินธุ์ เขต 2	165	1221
	75. สพป.กาฬสินธุ์ เขต 3	198	1465
	76. สพป.ขอนแก่น เขต 1	154	1345

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ภูมิภาค	สพป. (สพป.)	จำนวน สถานศึกษา (แห่ง)	จำนวน ครู (คน)
	77. สพป.ขอนแก่น เขต 2	208	1189
	78. สพป.ขอนแก่น เขต 3	175	1103
	79. สพป.ขอนแก่น เขต 4	175	1172
	80. สพป.ขอนแก่น เขต 5	257	1832
	81. สพป.อำนาจเจริญ	252	1611
	82. สพป.ยโสธร เขต 1	187	1059
	83. สพป.ยโสธร เขต 2	183	1136
	84. สพป.ร้อยเอ็ด เขต 1	229	1570
	85. สพป.ร้อยเอ็ด เขต 2	332	2213
	86. สพป.ร้อยเอ็ด เขต 3	212	1483
	87. สพป.มหาสารคาม เขต 1	196	1140
	88. สพป.มหาสารคาม เขต 2	221	1318
	89. สพป.มหาสารคาม เขต 3	145	910
	90. สพป.ชัยภูมิ เขต 1	223	1798
	91. สพป.ชัยภูมิ เขต 2	262	1810
	92. สพป.ชัยภูมิ เขต 3	190	1393
	93. สพป.นครราชสีมา เขต 1	143	1814
	94. สพป.นครราชสีมา เขต 2	175	1402
	95. สพป.นครราชสีมา เขต 3	183	1656
	96. สพป.นครราชสีมา เขต 4	180	1723
	97. สพป.นครราชสีมา เขต 5	213	1765
	98. สพป.นครราชสีมา เขต 6	180	1202
	99. สพป.นครราชสีมา เขต 7	225	1931
	100. สพป.บุรีรัมย์ เขต 1	201	1803
	101. สพป.บุรีรัมย์ เขต 2	229	2139
	102. สพป.บุรีรัมย์ เขต 3	214	2049
	103. สพป.บุรีรัมย์ เขต 4	192	1541

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ภูมิภาค	สพป. (สพป.)	จำนวน สถานศึกษา (แห่ง)	จำนวน ครู (คน)
	104. สพป.สุรินทร์ เขต 1	292	2637
	105. สพป.สุรินทร์ เขต 2	218	1611
	106. สพป.สุรินทร์ เขต 3	233	2546
	107. สพป. ศรีสะเกษ เขต 1	258	1994
	108. สพป. ศรีสะเกษ เขต 2	180	1304
	109. สพป. ศรีสะเกษ เขต 3	198	1780
	110. สพป. ศรีสะเกษ เขต 4	209	1986
	111. สพป.อุบลราชธานี เขต 1	237	1701
	112. สพป.อุบลราชธานี เขต 2	217	1509
	113. สพป.อุบลราชธานี เขต 3	209	1718
	114. สพป.อุบลราชธานี เขต 4	143	988
	115. สพป.อุบลราชธานี เขต 5	254	2402
	116. สพป.บึงกาฬ	212	1983
ภาคเหนือ	117. สพป.เชียงราย เขต 1	104	1056
	118. สพป.เชียงราย เขต 2	145	1189
	119. สพป.เชียงราย เขต 3	139	1633
	120. สพป.เชียงราย เขต 4	133	1081
	121. สพป.น่าน เขต 1	179	1070
	122. สพป.น่าน เขต 2	146	1037
	123. สพป.พะเยา เขต 1	83	607
	124. สพป.พะเยา เขต 2	133	922
	125. สพป.เชียงใหม่ เขต 1	85	1047
	126. สพป.เชียงใหม่ เขต 2	131	1310
	127. สพป.เชียงใหม่ เขต 3	156	1969
	128. สพป.เชียงใหม่ เขต 4	87	835
	129. สพป.เชียงใหม่ เขต 5	96	839
	130. สพป.เชียงใหม่ เขต 6	96	837

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ภูมิภาค	สพป. (สพป.)	จำนวน สถานศึกษา (แห่ง)	จำนวน ครู (คน)
	131. สพป.แม่ฮ่องสอน เขต 1	132	856
	132. สพป.แม่ฮ่องสอน เขต 2	176	1017
	133. สพป.แพร่ เขต 1	118	653
	134. สพป.แพร่ เขต 2	124	627
	135. สพป.ลำปาง เขต 1	109	838
	136. สพป.ลำปาง เขต 2	109	729
	137. สพป.ลำปาง เขต 3	93	401
	138. สพป.ลำพูน เขต 1	103	642
	139. สพป.ลำพูน เขต 2	82	579
	140. สพป.อุตรดิตถ์ เขต 1	144	991
	141. สพป.อุตรดิตถ์ เขต 2	76	509
ภาคตะวันตก	142. สพป.ตาก เขต 1	107	803
	143. สพป.ตาก เขต 2	122	2122
	144. สพป.กาญจนบุรี เขต 1	134	1262
	145. สพป.กาญจนบุรี เขต 2	101	940
	146. สพป.กาญจนบุรี เขต 3	80	1161
	147. สพป.กาญจนบุรี เขต 4	91	867
	148. สพป.ราชบุรี เขต 1	173	1651
	149. สพป.ราชบุรี เขต 2	147	1149
	150. สพป.เพชรบุรี เขต 1	93	638
	151. สพป.เพชรบุรี เขต 2	123	854
	152. สพป.ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1	117	1124
	153. สพป.ประจวบคีรีขันธ์ เขต 2	89	821
ภาคใต้	154. สพป.ชุมพร เขต 1	107	1220
	155. สพป.ชุมพร เขต 2	118	1007
	156. สพป.ระนอง	78	674
	157. สพป.สุราษฎร์ธานี เขต 1	121	1280

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ภูมิภาค	สพป. (สพป.)	จำนวน สถานศึกษา (แห่ง)	จำนวน ครู (คน)
	158. สพป.สุราษฎร์ธานี เขต 2	179	1594
	159. สพป.สุราษฎร์ธานี เขต 3	152	1404
	160. สพป.นครศรีธรรมราช เขต 1	110	1023
	161. สพป.นครศรีธรรมราช เขต 2	202	1791
	162. สพป.นครศรีธรรมราช เขต 3	223	1493
	163. สพป.นครศรีธรรมราช เขต 4	133	1215
	164. สพป.กระบี่	210	1877
	165. สพป.พังงา	135	1108
	166. สพป.ภูเก็ต	49	729
	167. สพป.พัทลุง เขต 1	116	925
	168. สพป.พัทลุง เขต 2	114	943
	169. สพป.ตรัง เขต 1	132	1116
	170. สพป.ตรัง เขต 2	135	1152
	171. สพป.ปัตตานี เขต 1	136	1442
	172. สพป.ปัตตานี เขต 2	115	980
	173. สพป.ปัตตานี เขต 3	67	610
	174. สพป.สงขลา เขต 1	137	1103
	175. สพป.สงขลา เขต 2	127	1168
	176. สพป.สงขลา เขต 3	193	1981
	177. สพป.สตูล	159	1504
	178. สพป.นราธิวาส เขต 1	148	1626
	179. สพป.นราธิวาส เขต 2	117	1414
	180. สพป.นราธิวาส เขต 3	75	936
	181. สพป.ยะลา เขต 1	111	1178
	182. สพป.ยะลา เขต 2	68	767
	183. สพป.ยะลา เขต 3	32	381
รวม		26,959	230,495

ที่มา: จาก *ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา*, โดย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566, https://data.bopp-obec.info/emis/person-all-sum-list.php?Area_CODE=1302.

จากตารางที่ 4 จำนวนสถานศึกษา และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจำแนกตามภูมิภาค พบว่า มีสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 26,959 แห่ง และมีครู จำนวน 230,495 คน โดยมีจำนวนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำแนกตามภูมิภาค ดังนี้

1. ภาคกลาง 22 จังหวัด มีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 41 แห่ง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร (1 แห่ง) พิษณุโลก (3 แห่ง) สุโขทัย (2 แห่ง) เพชรบูรณ์ (3) พิจิตร (2 แห่ง) กำแพงเพชร (2 แห่ง) นครสวรรค์ (3 แห่ง) ลพบุรี (2 แห่ง) ชัยนาท (1 แห่ง) อุทัยธานี (2 แห่ง) สิงห์บุรี (1 แห่ง) อ่างทอง (1 แห่ง) สระบุรี (2 แห่ง) พระนครศรีอยุธยา (2 แห่ง) สุพรรณบุรี (3 แห่ง) นครนายก (1 แห่ง)ปทุมธานี (2 แห่ง) นนทบุรี (2 แห่ง) นครปฐม (2 แห่ง) สมุทรปราการ (2 แห่ง) สมุทรสาคร (1 แห่ง) และสมุทรสงคราม (1 แห่ง)

2. ภาคตะวันออก 7 จังหวัด มีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 14 แห่ง ได้แก่ สระแก้ว (2) ปราจีนบุรี (2 แห่ง) ฉะเชิงเทรา (2 แห่ง) ชลบุรี (3 แห่ง) ระยอง (2 แห่ง) จันทบุรี (2 แห่ง) และ ตราด (1 แห่ง)

3. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 20 จังหวัด มีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 61 แห่ง ได้แก่ หนองคาย (2 แห่ง) นครพนม (2 แห่ง) สกลนคร (3 แห่ง) อุดรธานี (4 แห่ง) หนองบัวลำภู (2 แห่ง) เลย (3 แห่ง) มุกดาหาร (1 แห่ง) กาฬสินธุ์ (3 แห่ง) ขอนแก่น (5 แห่ง) อำนาจเจริญ (1 แห่ง) ยโสธร (2 แห่ง) ร้อยเอ็ด (3 แห่ง) มหาสารคาม (3 แห่ง) ชัยภูมิ (3 แห่ง) นครราชสีมา (7 แห่ง) บุรีรัมย์ (4 แห่ง) สุรินทร์ (3 แห่ง) ศรีสะเกษ (4 แห่ง) อุบลราชธานี (5 แห่ง) และบึงกาฬ (1 แห่ง)

4. ภาคเหนือ 9 จังหวัด มีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 25 แห่ง ได้แก่ เชียงราย (4 แห่ง) น่าน (2 แห่ง) พะเยา (2 แห่ง) เชียงใหม่ (6 แห่ง) แม่ฮ่องสอน (2 แห่ง) แพร่ (2 แห่ง) ลำปาง (3 แห่ง) ลำพูน (2 แห่ง) และอุตรดิตถ์ (2 แห่ง)

5. ภาคตะวันตก 5 จังหวัด มีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 12 แห่ง ได้แก่ ตาก (2 แห่ง) กาญจนบุรี (4 แห่ง) ราชบุรี (2 แห่ง) เพชรบุรี (2 แห่ง) และประจวบคีรีขันธ์ (2 แห่ง)

6. ภาคใต้ 14 จังหวัด มีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 30 แห่ง ได้แก่ ชุมพร (2 แห่ง) ระนอง (1 แห่ง) สุราษฎร์ธานี (3 แห่ง) นครศรีธรรมราช (4 แห่ง) กระบี่ (1 แห่ง) พังงา (1 แห่ง) ภูเก็ต (1 แห่ง) พัทลุง (2 แห่ง) ตรัง (2 แห่ง) ปัตตานี (3 แห่ง) สงขลา (3 แห่ง) สตูล (1 แห่ง) นราธิวาส (3 แห่ง) และยะลา (3 แห่ง)

2.6.2 นโยบายการจัดการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ

จุดเน้น

เพื่อเป็นกรอบการดำเนินการในการจัดทำแผนและการใช้จ่ายงบประมาณอย่างคุ้มค่า พร้อมทั้งเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการศึกษา ให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพในทุกมิติ

จุดเน้นที่ 1 พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

1. การจัดการศึกษาเพื่อคุณวุฒิ

1.1 จัดการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท โดยใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะ

1.2 พัฒนากรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษา

1.3 พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์

1.4 พัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้และทักษะชีวิต

2. การเรียนรู้ตลอดชีวิต

2.1 จัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย เน้นทักษะภาษาอังกฤษ (English for All)

2.2 ส่งเสริมการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับผู้ที่เข้าสู่สังคมสูงวัย

2.3 ส่งเสริมโอกาสการเข้าถึงการศึกษาเพื่อทักษะอาชีพ และการมีงานทำ

2.4 พัฒนาครูให้มีทักษะ ความรู้ และความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ปัญญาประดิษฐ์ และภาษาอังกฤษ

2.5 พัฒนาสมรรถนะและความรู้ความสามารถของบุคลากรให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงานรองรับความเป็นรัฐบาลดิจิทัล

จุดเน้นที่ 2 พัฒนาการศึกษาเพื่อความมั่นคง

1. พัฒนาคุณภาพการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยน้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เน้นหลักในการดำเนินการ

2. เฝ้าระวังภัยทุกรูปแบบที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ครู และสถานศึกษา โดยเฉพาะภัยจากยาเสพติด อาชญากรรมทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์

3. ส่งเสริมให้ใช้ภาษาท้องถิ่นร่วมกับภาษาไทยเป็นสื่อจัดการเรียนการสอนในพื้นที่ที่ใช้ภาษาอย่างหลากหลาย เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ และทักษะการสื่อสาร ส่งเสริมใช้ภาษาที่สามในการต่อยอดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ปลูกฝังผู้เรียนให้มีหลักคิดที่ถูกต้องด้านคุณธรรม จริยธรรม และเป็นผู้มีความพอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา โดยใช้กระบวนการลูกเสือและยุวกาชาด

จุดเน้นที่ 3 สร้างความสามารถในการแข่งขัน

1. สนับสนุนให้สถานศึกษาอาชีวศึกษา ผลิตกำลังแรงงานที่มีคุณภาพ ตามความเป็นเลิศของแต่ละสถานศึกษาและตามบริบทของพื้นที่

2. สนับสนุนให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ จัดการเรียนการสอนด้วยเครื่องมือปฏิบัติที่ทันสมัยและสอดคล้องกับเทคโนโลยี โดยเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis) และทักษะการสื่อสารภาษาต่างประเทศ

จุดเน้นที่ 4 สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา

1. พัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้และใช้ดิจิทัลเป็นเครื่องมือการเรียนรู้

2. ศึกษาและปรับปรุงอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายต่อหัวในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

3. ส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาให้สอดคล้องพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562

จุดเน้นที่ 5 การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

1. เสริมสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก และส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม

2. ส่งเสริมการพัฒนาสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ให้สามารถเป็นอาชีพและสร้างรายได้

จุดเน้นที่ 6 การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการ

1. ปฏิรูปองค์การเพื่อลดความทับซ้อน

2. ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เป็นอุปสรรคและข้อจำกัด ในการดำเนินงาน

3. สนับสนุนกิจกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

4. พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการศึกษา (Big Data)

5. พัฒนาระบบการบริหารจัดการและพัฒนากำลังคน

6. สนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคล เพื่อให้สามารถบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้อย่างอิสระและมีประสิทธิภาพ

7. จัดตั้งหน่วยงานวางแผนทางการเงิน (Financial Plan) ระดับจังหวัด

8. ส่งเสริมโครงการ 1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ

2.6.3 นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นโยบายเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งมั่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็น “การศึกษาขั้นพื้นฐานวิถีใหม่ วิถีคุณภาพ” มุ่งเน้นความปลอดภัยในสถานศึกษา ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียม และบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ จึงกำหนดนโยบาย ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565)

1. ด้านความปลอดภัย (Safety)

พัฒนาระบบและกลไกในการดูแลความปลอดภัยให้กับนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษา จากภัยพิบัติและภัยคุกคามทุกรูปแบบ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี สามารถปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ

2. ด้านโอกาส (Opportunity)

2.1 สนับสนุนให้เด็กปฐมวัยได้เข้าเรียนทุกคน มีพัฒนาการที่ดี ทั้งทางร่างกาย จิตใจวินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ให้สมกับวัย

2.2 ดำเนินการให้เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน วางรากฐานการศึกษาเพื่ออาชีพ สามารถวิเคราะห์ตนเองเพื่อการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพตรงตามศักยภาพและความถนัดของตนเอง รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษสู่ความเป็นเลิศ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

2.3 พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่อยู่ในการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อป้องกันไม่ให้ออกจากระบบการศึกษารวมทั้งช่วยเหลือเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคันให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเท่าเทียมกัน

2.4 ส่งเสริมให้เด็กพิการและผู้ด้อยโอกาส ให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพ มีทักษะในการดำเนินชีวิต มีพื้นฐานในการประกอบอาชีพ พึ่งตนเองได้อย่างมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. ด้านคุณภาพ (Quality)

3.1 ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะการเรียนรู้และทักษะที่จำเป็นของโลกในศตวรรษที่ 21 อย่างครบถ้วน เป็นคนดี มีวินัย มีความรักในสถาบันหลักของชาติ ยึดมั่นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง

3.2 พัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะและทักษะด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ การคิดขั้นสูง นวัตกรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีดิจิทัล และภาษาต่างประเทศ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการเลือกศึกษาต่อเพื่อการมีงานทำ

3.3 ปรับหลักสูตรเป็นหลักสูตรสมรรถนะ ที่เน้นการพัฒนาสมรรถนะหลักที่จำเป็นในแต่ละระดับ จัดกระบวนการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติจริง รวมทั้งส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่สร้างสมดุลทุกด้าน ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาพหุปัญญา พัฒนาระบบการวัดและประเมินผลผู้เรียนทุกระดับ

3.4 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้เป็นครูยุคใหม่ มีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ มีทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ได้ดี มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีการพัฒนาตนเองทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีจิตวิญญาณความเป็นครู

4. ด้านประสิทธิภาพ (Performance)

4.1 พัฒนาระบบบริหารจัดการโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน มีนวัตกรรมเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนบนฐานข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง ทันสมัยและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

4.2 พัฒนาโรงเรียนมัธยมดีสี่มุมเมือง โรงเรียนคุณภาพของชุมชน โรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนที่สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมีคุณภาพให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่

4.3 บริหารจัดการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ที่มีจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 น้อยกว่า 20 คน ให้ได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับนโยบายโรงเรียนคุณภาพของชุมชน

4.4 ส่งเสริมการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพในสถานศึกษาที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะและสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ

4.5 สนับสนุนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาให้เป็นต้นแบบการพัฒนานวัตกรรมการศึกษา และการเพิ่มความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.6 เพิ่มประสิทธิภาพการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากนโยบายดังกล่าวสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีบทบาทในการดำเนินงานตามเป้าหมายให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ประสานและสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการปฏิบัติงานที่เพียงพอ มีการนิเทศภายใน กำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานที่เหมาะสม เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่เพิ่มภาระงานให้ครูนอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอน

2.7 นวัตกรรมการบริหารการศึกษา

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรมไว้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.7.1 ความหมายของนวัตกรรม

มีนักวิชาการให้ความหมายของนวัตกรรมไว้ ดังนี้

จิรประภา อัครบวร (2552) กล่าวว่า นวัตกรรม คือ การคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่หรือการคิดต่อยอดจากความคิดเก่าแต่จะต้องเป็นความคิดที่สามารถนำไปสู่การประยุกต์ใช้ได้จริง

จีรพรรณ์ จันทร์วิเชียร (2559) ได้ให้ความหมายไว้ว่า นวัตกรรม หมายถึง การทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยวิธีการใหม่ ๆ และยังอาจหมายถึง การเปลี่ยนแปลงบางอย่างในความคิด การผลิต หรือกระบวนการ เพื่อให้เราสามารถผลิตได้มากขึ้นหรือทำสิ่งต่าง ๆ ในทางที่ดีขึ้น นวัตกรรมช่วยให้เราผลิตสินค้าและบริการได้มากขึ้น และอาจมีความสำคัญอย่างมากต่อเศรษฐกิจและสังคมของเรา

จีราภา ประพันพัฒน์ (2560) กล่าวว่า นวัตกรรม หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการที่นำมาปรับใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการเพื่อให้งนที่ปฏิบัติอยู่เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น และเกิดสิ่งใหม่ในองค์กร

ศูนย์นวัตกรรมเพื่อพัฒนาระบบข้าราชการไทย (2561) กล่าวว่า นวัตกรรม หมายถึง การคิดสิ่งใหม่ ๆ เพื่อทำให้การทำงานได้ดีขึ้น เร็วขึ้น และถูกลง บางครั้งสิ่งนี้หมายถึงการสร้างสิ่งใหม่ แต่บางครั้งก็หมายถึงการปรับปรุงสิ่งเก่า เมื่อใช้ในโลกนี้ช่วยให้สิ่งต่าง ๆ ทำงานได้ดีขึ้น และช่วยประหยัดเวลาและเงินของผู้คน

โรเจอร์ (Rogers, 2003) ได้ให้ความหมายไว้ว่า นวัตกรรม (Innovation) หมายถึง ความคิด การกระทำ หรือวัตถุใหม่ ๆ ซึ่งถูกรับรู้ว่าเป็นสิ่งใหม่ ๆ ด้วยตัวบุคคลแต่ละคนหรือหน่วยอื่น ๆ ของการยอมรับในสังคม

แมคคิวเอ็น (McKeown, 2008) ได้ให้ความหมายไว้ว่า นวัตกรรม (Innovation) หมายถึง การทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยวิธีใหม่ ๆ และยังอาจหมายถึง การเปลี่ยนแปลงทางความคิด การผลิต กระบวนการหรือองค์กร ไม่ว่าการเปลี่ยน นั้นจะเกิดขึ้นจากการปฏิวัติการเปลี่ยนอย่างถอนรากถอนโคน หรือการพัฒนาต่อยอด

ริชาร์ด (Richard, 2009) กล่าวว่า นวัตกรรม คือ การสังเคราะห์รวบรวมความรู้เดิมให้เกิดเป็นผลิตภัณฑ์ กระบวนการ หรือบริการใหม่ที่มีคุณค่าและมีความสำคัญ

สรุปได้ว่า นวัตกรรม หมายถึง ความคิดหรือสิ่งใหม่ๆ เกิดขึ้นจากการใช้ความรู้ประสบการณ์ ทักษะ และความคิดสร้างสรรค์ สิ่งนี้สามารถเกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์บริการหรือกระบวนการใหม่ ๆ ที่มีประโยชน์ต่อสังคม

2.7.2 ประเภทของนวัตกรรมและนวัตกรรมทางการศึกษา

สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ และคณะ (2553) อธิบายว่า การจำแนกประเภทของนวัตกรรม แบ่งได้หลายประเภทตามลักษณะขอบเขต และวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ การจำแนกที่พบบ่อย และมีการนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงการวิจัย และการจัดการนวัตกรรมค่อนข้างมากก็จะประกอบด้วย 3 ลักษณะ ดังนี้

1. การจำแนกตามเป้าหมายของนวัตกรรม

1.1 นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product Innovation)

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ได้ให้ความหมายนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ คือ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ไม่ว่าจะเป็นในแง่ของเทคโนโลยีหรือวิธีการใช้งาน นวัตกรรมผลิตภัณฑ์คือผลลัพธ์ขององค์กรหรือธุรกิจ และสามารถมีรูปแบบต่าง ๆ ได้มากมาย เช่น ผลิตภัณฑ์ (สินค้า) หรือบริการ (บริการ) ตัวแปรหลักที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนานวัตกรรมผลิตภัณฑ์ ได้แก่ โอกาสทางเทคโนโลยีและความต้องการของตลาด ด้วยความต้องการผลิตภัณฑ์ใหม่และพร้อมที่จะซื้อหรือใช้งาน เจ้าของนวัตกรรมจะได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม ตัวอย่างเช่น Apple ได้พัฒนาผลิตภัณฑ์นวัตกรรมด้านการออกแบบและการสื่อสารที่เรียกว่า iPod จนสามารถตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภคภายใต้รูปแบบและไลฟ์สไตล์ในยุคปัจจุบัน ส่งผลให้บริษัทประสบความสำเร็จและได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากมาย

1.2 นวัตกรรมกระบวนการ (Process Innovation)

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ให้ความหมายของนวัตกรรมกระบวนการ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงวิธีการผลิตผลิตภัณฑ์ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงวิธีการดำเนินธุรกิจโดยรวม นวัตกรรมกระบวนการได้รับการออกแบบมาเพื่อทำให้ธุรกิจมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น สามารถช่วยให้พวกเขาได้เปรียบในการแข่งขันในตลาด และช่วยให้พวกเขาเข้าถึงมือผู้บริโภคได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น หนึ่งในเป้าหมายหลัก คือ การช่วยให้ธุรกิจพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเหนือคู่แข่ง ซึ่งสามารถทำได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ มากมาย รวมถึงการเปลี่ยนแปลงวิธีการผลิตผลิตภัณฑ์ วิธีการดำเนินธุรกิจ และวิธีการเชื่อมต่อกับลูกค้า อย่างไรก็ตาม นวัตกรรมกระบวนการมีความสำคัญพอ ๆ กับนวัตกรรมผลิตภัณฑ์

2. การจำแนกตามระดับของการเปลี่ยนแปลง

2.1 นวัตกรรมในลักษณะเฉียบพลัน (Radical Innovation)

นวัตกรรมในลักษณะเฉียบพลันเป็นนวัตกรรมที่มีความซับซ้อน แตกต่างไปจากวิธีการและความคิดดั้งเดิมในแบบที่แตกต่างจากที่เคยทำมา ดังนั้นต้องหาแนวคิดใหม่ ๆ เพื่อสร้างนวัตกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างกะทันหัน ซึ่งมีความสำคัญมากกว่าการปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่แล้ว จะทำให้เกิดการออกแบบที่เป็นต้นแบบใหม่ของนวัตกรรม (New Dominant Design) รวมถึงแนวคิดของการออกแบบ และรายละเอียดขององค์ประกอบและโครงสร้างทางสถาปัตยกรรมด้วย นวัตกรรมที่มีลักษณะเฉียบพลันจะมีเพียง ร้อยละ 10 ของนวัตกรรมทั้งหมด ตัวอย่างนวัตกรรมที่มีลักษณะเป็นนวัตกรรมในลักษณะเฉียบพลัน (Radical Innovation) ซึ่งนวัตกรรมในลักษณะเฉียบพลันจะมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเป็นผู้นำตลาดของธุรกิจ รวมทั้งสามารถสร้างมูลค่าทางการตลาดและความอยู่รอดของธุรกิจได้มากกว่านวัตกรรมที่มีลักษณะค่อยเป็นค่อยไป

2.2 นวัตกรรมในลักษณะค่อยเป็นค่อยไป (Incremental Innovation)

นวัตกรรมประเภทนี้เป็นนวัตกรรมจำนวนมากที่มีแนวโน้มจะเกิดขึ้นบ่อยกว่านวัตกรรมในลักษณะเฉียบพลัน นวัตกรรมประเภทนี้มีลักษณะเฉพาะคือการเปลี่ยนแปลงอย่างค่อยเป็นค่อยไปในวิธีการทำสิ่งต่าง ๆ แทนที่จะเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างกะทันหัน นวัตกรรมประเภทนี้สามารถพบเห็นได้ในด้านต่างๆ เช่น เทคโนโลยีหรือผลิตภัณฑ์และบริการที่มีอยู่ โปรดทราบว่านวัตกรรมประเภทนี้ขึ้นอยู่กับความเชี่ยวชาญและความต้องการของลูกค้าขององค์กร

3. การจำแนกตามขอบเขตของผลกระทบ

3.1 นวัตกรรมทางเทคโนโลยี (Technological Innovation)

นวัตกรรมทางเทคโนโลยีเป็นนวัตกรรมที่มีพื้นฐานหรือขอบเขตของการพัฒนามาจากเทคโนโลยี โดยในปัจจุบันการพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีมีบทบาทและความสำคัญต่อหลาย ๆ อุตสาหกรรม ทั้งนี้เนื่องจากเทคโนโลยี ช่วยทำให้การพัฒนานวัตกรรมสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าหรือผู้บริโภค และสร้างความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันได้เป็นอย่างดี รวมทั้งเป็นนวัตกรรมที่มีแรงผลักดันที่สำคัญของความก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง สิ่งแวดล้อม และความเป็นอยู่ของประชากร นวัตกรรมทางเทคโนโลยีจึงเป็นได้ทั้ง นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ นวัตกรรมกระบวนการ นวัตกรรมที่มีลักษณะเฉียบพลัน และนวัตกรรมที่มีลักษณะค่อยเป็นค่อยไป ถ้าการพัฒนานวัตกรรมนั้นอยู่บนพื้นฐานของการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงของนวัตกรรมทางเทคโนโลยียังจะส่งผลต่อรูปแบบและระดับของการแข่งขันในเชิงธุรกิจได้อีกด้วย

3.2 นวัตกรรมทางการบริหาร (Administrative Innovation)

นวัตกรรมการบริหารเกี่ยวกับการคิดหาวิธีการใหม่ๆ ในการทำสิ่งต่าง ๆ และอาจเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานในบริษัท เช่นเดียวกับวิธีการใหม่ๆ ในการประเมินความก้าวหน้าและการวัดความสำเร็จ ซึ่งส่งผลให้ประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัทดีขึ้น เช่น ปรับปรุงกระบวนการจัดการองค์กร เช่น โครงสร้างองค์กรแบบเมทริกซ์ หรือใช้แนวคิด Balanced scorecard ในการวางแผนและประเมินผลการปฏิบัติงาน นวัตกรรมการจัดการยังเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับการเปลี่ยนแปลงวิธีการดำเนินงานของบริษัทในแง่ของโครงสร้างองค์กร ระบบ และกระบวนการจัดการ ในขณะที่นวัตกรรมทางเทคโนโลยีส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์และกระบวนการ นวัตกรรมด้านการจัดการนั้นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงวิธีที่บริษัททำสิ่งต่าง ๆ

ส่วน วชิรศักดิ์ มัชฌิมาภิโร (2559) ได้กล่าวถึง นวัตกรรมทางการศึกษา ว่ามีหลากหลายรูปแบบที่สามารถนำมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทและผู้เรียนได้ โดยได้ให้คำอธิบายเพิ่มเติม ดังนี้

1. นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product Innovation) หมายถึง สื่อที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในเรื่องที่เรียนได้มากขึ้น เกิดการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ได้รวดเร็วยิ่งขึ้น เช่น ชุดการเรียนการสอน ชุดฝึกทักษะการเรียนรู้ บทเรียนโปรแกรม หรือสื่อประกอบการสอน

2. นวัตกรรมกระบวนการ (Process) หมายถึง วิธีการสอนหรือเทคนิคการสอนที่ครูเป็นผู้ประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียน เช่น วิธีการสอนแบบบูรณาการ วิธีการสอนแบบหมวก 6 ใบ วิธีการสอนแบบ STEM วิธีการสอนแบบ Blended learning เป็นต้น

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2559) ได้กล่าวถึง นวัตกรรมทางการศึกษาไว้ว่า แบ่งออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. นวัตกรรมหลักสูตรใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะกับสถานที่และความต้องการของผู้เรียนโดยเฉพาะเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งอาจรวมถึงการพัฒนาหลักสูตรแบบบูรณาการที่มีหลักสูตรที่แตกต่างกันสำหรับกลุ่มอายุต่าง ๆ รวมถึงหลักสูตรท้องถิ่นที่มีเฉพาะในพื้นที่

2. นวัตกรรมการเรียนการสอน เป็นการค้นหาวิธีใหม่ ๆ เพื่อช่วยให้เด็กเรียนรู้ เป็นวิธีการทำสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นระบบและออกแบบมาเพื่อช่วยให้แต่ละคนเรียนรู้ในแบบของตัวเอง ซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้วิธีการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อช่วยให้ครูและนักเรียนทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. นวัตกรรมสื่อการสอน ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ นักการศึกษาพยายามที่จะใช้เทคโนโลยี เพื่อสร้างสื่อการสอนใหม่ ๆ ทั้งสื่อการเรียนด้วยตนเอง การเรียนกลุ่ม การเรียนรวม ตลอดจนสื่อสนับสนุนการฝึกอบรมผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์

4. นวัตกรรมทางด้านการประเมินผล เป็นการประเมินเป็นวิธีใหม่ในการดูสิ่งต่าง ๆ ที่สามารถช่วยให้เข้าใจได้ดีขึ้นว่า ผู้คนเป็นอย่างไรและจะปรับปรุงโรงเรียนได้อย่างไร วิธีการวัดผลมีหลายวิธี รวมทั้งการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยในการวัดและประเมินผลสถานศึกษา ครู อาจารย์

5. นวัตกรรมการบริหารจัดการ เป็นการใช้แนวคิดใหม่เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียน เช่น การใช้ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์เพื่อช่วยติดตามการเปลี่ยนแปลงของโลก

สรุปได้ว่า นวัตกรรมโดยทั่วไปจำแนกออกเป็นหลายประเภท โดยการจำแนกตามเป้าหมายของนวัตกรรม ระดับของการเปลี่ยนแปลง ขอบเขตของผลกระทบ ส่วนนวัตกรรมทางการศึกษาก็จำแนกเป็นหลายประเภทเช่นกัน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นที่จะศึกษานวัตกรรมการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับนโยบายโครงสร้างองค์การ ระบบ รูปแบบ และกระบวนการจัดการในสถานศึกษา

2.7.3 ความหมายของนวัตกรรมการบริหารการศึกษา

มีนักวิชาการ นักวิจัยให้ความหมายของนวัตกรรมการบริหารการศึกษาไว้ ดังนี้

ถวัลย์ มาศจรัส (2556) กล่าวว่า นวัตกรรมทางการศึกษา หมายถึง ความคิดใหม่ รูปแบบใหม่ วิธีการใหม่ เทคนิคใหม่ แนวทางใหม่ ผลผลิตใหม่ที่ได้รับการประยุกต์ สร้างสรรค์และพัฒนา ทั้งจากการต่อยอดภูมิปัญญาเดิม หรือจากการคิดค้นขึ้นมาใหม่ด้วยภูมิปัญญาใหม่ให้เกิดสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา

ณัฐตะวัน ลิ้มประสงค์ (2559) ให้ความหมายไว้ว่า นวัตกรรมการบริหาร หมายถึง การนำแนวคิด ทฤษฎี ที่มีอยู่แล้วนำมาพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบท หรือวิธีการบริหารใหม่ ๆ หรือรูปแบบการบริหาร ที่ผู้บริหารนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาและบริหารสถานศึกษา เพื่อมุ่งหวังประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ

ทิศนา แขมมณี (2560) ให้ความหมายไว้ว่า นวัตกรรมการศึกษา หมายถึง กระบวนการ แนวคิด หรือวิธีการใหม่ ๆ ทางการศึกษาซึ่งอยู่ในระหว่างการทดลองที่จะจัดขึ้นมาอย่าง

มีระบบและกว้างขวางพอสมควร เพื่อพิสูจน์ประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การยอมรับนำไปใช้ในระบบการศึกษาอย่างกว้างขวางต่อไป

รัตนา จันทร์รวม (2560) ให้ความหมายไว้ว่า นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษา หมายถึง วิธีการหรือกระบวนการที่ส่งเสริมการบริหารงานของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและนโยบายของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า นวัตกรรมการบริหารการศึกษา หมายถึง การนำแนวคิด ทฤษฎี ที่มีอยู่แล้วนำมาพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาในปัจจุบัน เกิดเป็นรูปแบบใหม่ วิธีการใหม่ เทคนิคใหม่ หรือแนวทางใหม่ซึ่งทำให้เกิดการพัฒนากระบวนการบริหารให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.7.4 กระบวนการสร้างนวัตกรรมการบริหารการศึกษา

มีนักวิชาการ นักวิจัยกล่าวถึงกระบวนการสร้างนวัตกรรมการบริหารการศึกษาไว้ ดังนี้

ทิศนา แขมมณี (2548) ได้ให้หลักการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา พอสรุปได้ดังนี้

1. การระบุปัญหา จะเริ่มจากการมองเห็นปัญหา และต้องการแก้ไขปัญหานั้นให้ประสบความสำเร็จอย่างมีคุณภาพ

2. การกำหนดจุดมุ่งหมาย เพื่อจัดทำหรือพัฒนานวัตกรรมให้มีคุณสมบัติ หรือลักษณะตรงตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

3. การศึกษาข้อจำกัดต่าง ๆ ต้องศึกษาข้อมูลของปัญหาและข้อจำกัดที่จะใช้นวัตกรรมนั้น เพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้ได้จริง

4. การประดิษฐ์คิดค้นนวัตกรรม ผู้จัดทำหรือพัฒนานวัตกรรม จะต้องมีความรู้ประสบการณ์ ความริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาและทำให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งอาจนำของเก่ามาปรับปรุง ดัดแปลง หรือคิดค้นขึ้นมาใหม่ทั้งหมด นวัตกรรมทางการศึกษามีรูปแบบแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหาหรือวัตถุประสงค์ของนวัตกรรมนั้น เช่น อาจมีลักษณะเป็นแนวคิด หลักการ แนวทาง ระบบ รูปแบบ วิธีการ กระบวนการ เทคนิค หรือสิ่งประดิษฐ์ และเทคโนโลยี เป็นต้น

5. การทดลองใช้ (Experimentation) ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อเป็นการประเมินผลและปรับปรุงแก้ไขผลการทดลองจะทำให้ได้ข้อมูลนำมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนานวัตกรรมต่อไป ถ้าหากมีการทดลองใช้นวัตกรรมหลายครั้งก็ย่อมมีความมั่นใจในประสิทธิภาพของนวัตกรรมนั้น

6. การเผยแพร่ (Dissemination) เมื่อมั่นใจนวัตกรรมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพแล้วก็สามารถนำไปเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จัก

รัตนา จันทร์รวม (2560) ได้สรุปไว้ว่า กระบวนการสร้างนวัตกรรมการจัดการศึกษาเริ่มจากการเข้าใจปัญหาที่สถานศึกษาเผชิญอยู่และมุ่งมั่นที่จะแก้ไข จากนั้น นักวิจัยสำรวจหลักการใหม่ที่สามารถช่วยปรับปรุงการบริหารสถานศึกษา สุดท้าย ผู้บริหารสร้างนวัตกรรมการจัดการเฉพาะเพื่อช่วยปรับปรุงวิธีการดำเนินงานของสถานศึกษา หลังจากการประเมินเสร็จสิ้น สถานศึกษาทุกแห่งสามารถนำแนวทางใหม่เหล่านี้ไปปรับใช้ได้

กนกพร แสนสุขสม (2561) ได้สรุปไว้ว่า การใช้วิธีการแก้ปัญหาแบบเดิมนั้นไม่จำเป็นสำหรับการสร้างนวัตกรรม แต่สามารถค้นหาและสร้างวิธีการใหม่หรือวิธีการเดิมที่มีอยู่แล้ว

ในสาขาอื่นเพื่อแก้ปัญหาได้ ขั้นตอนการสร้างนวัตกรรมประยุกต์ในกระบวนการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ขั้นตอนแรก ระบุนวัตกรรม ประการที่สอง ค้นหาแนวทางใหม่ และประการที่สาม พัฒนานวัตกรรม โดยนำข้อมูลจาก 2 ขั้นตอนแรกไปศึกษาแนวทางปฏิบัติจากโรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ สามารถสร้างต้นแบบนวัตกรรมการจัดการ (ต้นแบบ) และนำมาสู่การประเมินในขั้นสุดท้าย

สรุปได้ว่า กระบวนการสร้างนวัตกรรมการบริหารการศึกษา ประกอบด้วย การศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี หลักการทางการบริหารการศึกษา การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อระบุปัญหาที่สำคัญของการบริหารสถานศึกษา การร่างนวัตกรรม โดยศึกษาแนวทางจากสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศมา เพื่อพัฒนาเป็นตัวแบบ และขั้นตอนการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.8.1 งานวิจัยในประเทศ

สุกัญญา พรมมาศ (2559) ได้ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือด้านวิชาการ รองลงมา คือ ด้านการบริหารทั่วไปส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านการบริหารงบประมาณตามลำดับ ส่วนปัญหาการบริหารงานโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่น คือ ด้านการบริหารทั่วไป รองลงมาคือ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารงบประมาณ และด้านบริหารวิชาการ 2) ระดับสภาพการบริหาร งานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ในภาพรวมจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ทำงานไม่แตกต่างกัน ส่วนผลการเปรียบเทียบระดับปัญหาการบริหารงานโรงเรียน พบว่าตำแหน่งหน้าที่ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงานไม่แตกต่างกัน

สุรัตน์ ศรีดาเดช (2559) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนของสถานศึกษาขนาดเล็ก พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณษรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล ตามลำดับปัญหาการดำเนินงาน พบว่า ขาดแหล่งเรียนรู้ห้องสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศมีจำนวนไม่เพียงพอทำให้ขาดความต่อเนื่องในการศึกษาค้นคว้า การจัดสรรงบประมาณรายหัวนักเรียนทำให้โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนน้อยขาดความสมดุลในการพัฒนารายดด้าน การจัดครูเข้าสอนไม่ตรงตามวิชาเอก ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียนและไม่มีบุคลากรหรือครูปฏิบัติการสั่งงานธุรการ

สมใจ ยอดปราง (2561) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบไปด้วย 5 ปัจจัย ประกอบด้วย ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านวิชาการ และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งโมเดลมี

ความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (x2 = 223.29, df = 118, p = 0.00, x2 /df = 1.89, GFI = 0.96, AGFI = 0.93,RMSEA = 0.041, SRMR = 0.041) 2) ผลการศึกษาอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ปัจจัยด้านบุคคลเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลสูงสุด มีค่าเท่ากับ -1.56 โดยเป็นการส่งผลทางตรง รองลงมา คือปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม และปัจจัยด้านวิชาการมีค่าเท่ากับ 0.79, 0.67, 0.67 และ 0.54 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านการบริหาร มีค่าเท่ากับ 0.61 , 0.35 และ 0.20 อิทธิพลรวม ของปัจจัยด้านผู้บริหารและปัจจัยด้านวิชาการ มีค่าเท่ากับ 0.34 และ 0.62

ธนพล ทองยัง (2562) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารและการจัดการ เพื่อพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพคุณภาพมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน อยู่ในระดับปานกลาง 2) ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน คือ มีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมีการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) นโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพ โครงการพัฒนาดอยตุงฯ ครูบรรจุใหม่ขาดประสบการณ์และผู้บริหารกระจายงานแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาไม่ทั่วถึง ผู้เรียนมีหลายชาติพันธุ์ ทำให้สื่อสารไม่ค่อยชัดเจน 3) แนวทางการบริหารและการจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนควรวางแผนกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย มีกรอบโครงสร้างฝ่ายงานที่ชัดเจน โดยเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม สร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างครูบุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครอง และนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของผู้บริหารครู และบุคลากรภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบและมีรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

เฉลิมพร กุมภา และคณะ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ผลการวิจัย พบว่า 1) องค์ประกอบของการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วย สมรรถนะผู้บริหาร เครือข่ายความร่วมมือ ทรัพยากรทางการศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศ นวัตกรรมทางการศึกษา ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ กระบวนการประกันคุณภาพภายในและภายนอก 2) รูปแบบการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ 1. แนวคิดและวัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2. กระบวนการ ผลผลิต ข้อมูลย้อนกลับ และ 3. เงื่อนไขความสำเร็จ 3) ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ธนาเดช เขียวแก้ว และวิเชียร รู้ยืนยง (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการจำเป็นการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 3 สภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วม โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนความต้องการจำเป็น

(PNI Modified) การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3 เรียงตามลำดับได้ดังนี้ 1) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 2) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 4) ด้านการการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ 5) ด้านการประเมินผลและการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 6) ด้านการติดตามและการดำเนินการและ 7) ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

กฤษณะ อรัญสาร (2565) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 14 พบว่า สภาพการบริหารงานระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การแต่งตั้งคณะทำงานกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี การดำเนินโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี มีการจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพภายใน

ทิพย์ทิวา ปัญญาใส และธนาศักดิ์ ศิริปุณยนันท์ (2567) ที่ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ขอนแก่น เขต 3 ความต้องการจำเป็นของแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ขอนแก่นเขต 3 อันดับแรกจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง การกำหนดมาตรฐานสถานศึกษา และการประเมินตรวจสอบคุณภาพการประกันภายใน

เวทพิสิฐ วิสิทธิ์พจมาลย์ (2566) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในแนวใหม่สู่ความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียนยุพราชวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ความต้องการในการพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า ความต้องการหลักอยู่ในด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยมีความต้องการให้มีการวางแผนการบริหารทรัพยากรบุคคล การกำหนดคุณลักษณะ ทิศทาง หลักเกณฑ์ และวิธีการปฏิบัติงาน เพื่อสร้างแนวทางในการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาให้สามารถนำไปใช้ได้จริงและเกิดประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

2.8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แปง (Pang, 2021) ศึกษาเกี่ยวกับการขับเคลื่อนการประกันคุณภาพโดยการถอดบทเรียนจากโรงเรียนฮ่องกง โดยศึกษาประสิทธิผลของการประเมินตนเองของโรงเรียนฮ่องกง ปัจจัยและอุปสรรคในการดำเนินการ ปัจจัยที่ส่งเสริมการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับโรงเรียนนั้นประกอบด้วย 4 ปัจจัย ได้แก่ 1) ความเป็นผู้นำที่เพิ่มขึ้น ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จในการดำเนินการประเมินตนเอง 2) ค่านิยมที่ใช้ร่วมกัน เป็นพื้นฐานที่ทำให้บุคลากรเป็นหนึ่งเดียวกัน มีจุดหมายเดียวกัน โดยมีการกำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ในระยะยะสั้นและระยะยาว 3) จัดลำดับความสำคัญ โดยคัดยคัดเลือกเป้าหมายอย่างรอบคอบ ควบคุมทรัพยากรและดำเนินการอย่างจริงจัง 4) ทีมที่ดี ขวัญและกำลังใจ และความเป็นมืออาชีพของบุคลากร สิ่งเหล่านี้เป็นผลมาจากการคัดเลือก

บุคลากร ขวัญและกำลังใจของครู ความเข้มแข็งของทีมเป็นผลมาจากการการยกระดับภาวะผู้นำและระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียน

บาลาช (Belash, 2015) ได้ศึกษาเรื่อง งานวิจัยการประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัย: วิธีการศึกษาและผลการตรวจสอบความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้เสีย พบว่า การประเมินคุณภาพที่ได้รับจากนักศึกษาและเจ้าหน้าที่เป็นสิ่งที่จำเป็น เพราะนอกจากจะพิสูจน์ถึงเกณฑ์การประเมินและการปฏิบัติงานในระดับวิชาชีพแล้ว ยังมีวิธีการที่มีความสลับซับซ้อนในการตรวจสอบความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้เสียที่ได้รับจากการประเมินผลการศึกษาในโปรแกรมระดับต่าง ๆ โดยผลที่ได้รับจากมหาวิทยาลัยเซนต์ปีเตอร์เบิร์กอิเล็กโทรเทคนิกคัล ที่อยู่ในกรอบแนวคิดการวิจัยการประเมินคุณภาพโดยการสำรวจจากนักศึกษาและเจ้าหน้าที่ที่มีความพึงพอใจต่อระดับการสอน นับเป็นวิธีที่ใช้ในปัจจุบันเพื่อตรวจสอบความพึงพอใจของนักเรียน ผู้จบการศึกษาและเจ้าหน้าที่ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนผู้จบการศึกษาและเจ้าหน้าที่มีความพึงพอใจต่อกลไกในการประเมินคุณภาพของ สถานศึกษาในระดับที่สูงกว่า

ฟรานซิสคัชและชูวันดี (Fransiskus Daromes and Suwandi, 2015) ได้ทำการศึกษาค่านิยมหลักในระบบการประกันคุณคุณภาพภายในของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งการศึกษานี้เป็นกรณีศึกษาของมหาวิทยาลัยในอินโดนีเซีย มีวัตถุประสงค์เพื่อระบุและพัฒนารูปแบบระบบการประกันคุณภาพภายในตามระบบความเชื่อและค่านิยมหลัก ใช้วิธีการเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์และวิเคราะห์เอกสาร ผลการศึกษา พบว่า ประการแรก การประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาได้แก่ การจัดทำมาตรฐาน ขั้นตอน การวางแผนและการประเมินกิจกรรม ซึ่งควรกระตุ้น สนับสนุนความสามารถ หรือบางครั้งอาจจะต้องบังคับบุคลากรในมหาวิทยาลัยให้พยายามปฏิบัติอย่างเต็มที่เพื่อให้องค์กรบรรลุผลสำเร็จ ประการที่สอง ค่านิยมหลักที่เป็นตัวแปรหลักควรรออกแบบให้มีการนำไปใช้โดยผู้จัดการอาวุโสสร้างมุมมองร่วมกันภายในองค์กรและสื่อสารอย่างเป็นทางการและเสริมกำลังอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดค่านิยมพื้นฐาน จุดประสงค์ และทิศทางขององค์กร

ชีฟเฟลเบียน (Schiefelbein) (อ้างถึงใน ณภัทร กุลจิตติธร, 2549) ได้ศึกษาวิธีที่ทำให้ผู้บริหารประสบความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในประเทศลาตินอเมริกาผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารจะต้องมีการส่งเสริมการจัดห้องสมุดในห้องเรียนโดยมีหนังสือตำราให้ห้องเรียนละ 100 เล่ม จัดให้มีโครงการอบรมครูในการพัฒนาสื่อการสอน 1 สัปดาห์/ปีส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาโดยรับการอบรมเสริมความรู้ 4 สัปดาห์/ปีมีนโยบายส่งเสริมครูที่ดีมีความสามารถให้ได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และให้รางวัลและส่งเสริมครูที่ได้รับการพัฒนายกย่องผ่านการประเมิน

อัลมาดานี (Almadani, 2011) ได้ศึกษา เรื่อง การประกันคุณภาพทางการศึกษา ปัญหาเร่งด่วนสำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยได้ศึกษาการประกันคุณภาพที่ดีสำหรับที่ 21 พบว่าการประกันคุณภาพจะต้องมุ่งเน้นไปที่เป้าหมายที่สำคัญสำหรับการศึกษาในแต่ละขั้นตอนที่มีการเรียนรู้ตลอดเวลาของทุกขั้นตอนในการประเมินคุณภาพผลการศึกษาจากนักเรียน 793 คนในระดับมัธยมศึกษาในราชอาณาจักรบาห์เรน คือ การแสดงให้เห็นว่ามุ่งเน้นไปที่การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจริงสามารถระบุปัญหาประเด็นสำคัญที่ต้องแก้ไขเพื่อเพิ่มคุณภาพการจัดการศึกษา ปัญหาในการสร้างความเข้าใจ และการไม่เน้นท่องจำเน้นการทำงานกลุ่มมากขึ้นและการสนทนาการแก้ปัญหาช่องว่างทางการเรียนรู้ที่มองเห็นหลักสูตรใหม่ และการตรวจสอบระดับชาติ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยสรุปได้ว่าการประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญ เนื่องจากสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องดำเนินการยกระดับคุณภาพการศึกษาในแต่ละปีการศึกษา เพื่อทำให้คุณภาพการศึกษาที่บริหารจัดการในสถานศึกษามีผลสัมฤทธิ์ มีผลลัพธ์ในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ซึ่งนวัตกรรมการบริหารการศึกษาที่ได้จากผลวิจัยสามารถนำไปขับเคลื่อนการประกันคุณภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนด

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY ในพระบรมราชูปถัมภ์

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

3.1 ระยะที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

3.2 ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

3.1 ระยะที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1.1 ประชากร ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 230,495 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566)

3.1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 400 คน ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการกำหนดตัวอย่าง กรณีทราบจำนวนประชากรของยามาเน (Yamane, 1973) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

ความหมายของสัญลักษณ์ในสูตร ได้แก่

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับให้เกิดขึ้นได้ กำหนดให้เท่ากับ .05

เมื่อแทนค่าลงในสูตรจะได้ผลดังต่อไปนี้

$$n = \frac{230,495}{+ 230,495\ (0.05^2)}\ 1$$

$$= 399.31$$

จากการแทนค่าสูตรดังกล่าว ได้กลุ่มตัวอย่าง 399.31 คน ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และเพื่อลดความคลาดเคลื่อนทางสถิติ ผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็น 400 คน จากนั้นจึงใช้วิธีการ

สุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) (อรสา โกศลานันทกุล, 2549) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเขตภูมิภาค จังหวัด และเขตพื้นที่การศึกษาเป็นชั้นภูมิ (Strata) และกำหนดให้ครูเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Units) ในการสุ่มจากหน่วยสุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยตามขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการกำหนดตัวอย่าง กรณีทราบจำนวนประชากรของยามาเน (Yamane, 1973) ด้วยระดับความเชื่อมันร้อยละ 95 ผู้วิจัยมีการสุ่มตัวอย่าง 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 กำหนดเขตภูมิภาค 6 ภูมิภาค ได้แก่ 1) ภาคกลาง 2) ภาคตะวันออก 3) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4) ภาคเหนือ 5) ภาคตะวันตก 6) ภาคใต้ และกำหนดจำนวนครูตามเขตภูมิภาค ตามสัดส่วนของจำนวนประชากร (Proportional Stratified Random Sampling) (อรสา โกศลานันทกุล, 2549) ได้จำนวนครูตามเขตภูมิภาค ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างสุ่มจำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	จำนวน สพป. (แห่ง)	จำนวน สถานศึกษา (แห่ง)	ครู (คน)	
			ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1. ภาคกลาง	41	5,116	46,151	80
2. ภาคตะวันออก	14	1,546	16,966	30
3. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	61	12,142	95,071	165
4. ภาคเหนือ	25	2,979	23,274	40
5. ภาคตะวันตก	12	1,377	13,392	23
6. ภาคใต้	30	3,799	35,641	62
รวม	183	26,959	230,495	400

ข้อมูล ณ วันที่ 8 ธันวาคม 2566 (สารสนเทศด้านการศึกษา ปีการศึกษา 2566 ศูนย์ข้อมูลการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ)

จากตารางที่ 5 ผู้วิจัยมีรายละเอียดในการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1. เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คนแล้ว ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified sampling) จำแนกตามภูมิภาค 6 ภาค

2. เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละภูมิภาคแล้ว จึงทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายด้วยวิธีการจับสลาก โดยจับสลากให้ได้ภูมิภาคละ 1 สพป.

3. เมื่อจับสลากได้ตัวแทน สพป. แล้วจึงทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายด้วยวิธีการจับสลากอีกครั้งหนึ่ง โดยจับสลากโรงเรียนใน สพป. ในกรณีที่จับสลากได้โรงเรียนขนาดเล็กหรือโรงเรียนขนาดกลางที่มีจำนวนครูไม่เพียงพอ ให้จับสลากได้อีกครั้งหนึ่งจนได้โรงเรียนที่มีครูเพียงพอที่จะเป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของ Likert (1987) โดยคะแนน 5 หมายถึง มากที่สุด คะแนน 4 หมายถึง มาก คะแนน 3 หมายถึง ปานกลาง คะแนน 2 หมายถึง น้อย และคะแนน 1 หมายถึง น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

3.1.3 การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1.3.1 ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็นการประกันคุณภาพภายใน เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย และสร้างแบบประเมิน

3.1.3.2 กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย และสร้างแบบประเมินให้สอดคล้องกัน

3.1.3.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของข้อคำถาม ความเหมาะสมของปริมาณคำถาม ความชัดเจนของภาษา และรูปแบบของแบบประเมิน แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.1.3.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ความสอดคล้องด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item-objective congruence: IOC) (ปราณี หลำเบ็ญสะ, 2559) และกำหนดเกณฑ์ ค่า IOC ตั้งแต่ 0.80 – 1.00 มากกว่า 0.5 จึงสามารถนำไปใช้ได้

3.1.3.5 นำข้อคำถามไปปรับปรุงตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และจัดทำเป็นแบบประเมิน

3.1.3.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try - out) กับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือโดยการตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โดยค่าความเชื่อมั่นที่คำนวณได้ต้องมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's coefficient alpha) (Cronbach, 1970) ตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป (ปราณี มีหาญพงษ์, 2561) ผลการหาค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 ทุกรายการ

3.1.3.7 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

3.1.4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.1.4.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือขอเก็บรวบรวมข้อมูลและแบบสอบถามในการวิจัยให้โรงเรียนที่สุ่มตัวอย่างมาได้ เพื่อให้ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยการส่งหนังสือขอเก็บรวบรวมข้อมูลทาง

ไปรษณีย์ พร้อมกันนี้ได้แนบแบบสอบถามออนไลน์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้แพลตฟอร์ม Google Forms โดยครูสามารถตอบแบบสอบถามได้โดยการแสกน QR Code

3.1.4.3 ผู้วิจัยรวบรวม และติดตามแบบสอบถามทางออนไลน์จนครบตามจำนวนที่กำหนด

3.1.4.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลต่อไป

3.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบข้อคำถาม และวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

3.1.5.1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และ ตำแหน่ง ด้วยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

3.1.5.2 วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ในการแปลผลค่าเฉลี่ยของข้อมูลตามเกณฑ์ของ Best (1977) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 แปลว่า มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 แปลว่า มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 แปลว่า มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 แปลว่า มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 แปลว่า มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.1.5.3 การประเมินความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ตามขั้นตอนแล้วเรียงลำดับของผลต่างของคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อยโดยใช้วิธี Modified Priority Needs Index ($PNI_{modified}$) โดยการหาค่าผลต่างระหว่างสภาพที่พึงประสงค์ (I) และสภาพปัจจุบัน (D) โดย (I – D) แล้วหารด้วยค่าสภาพปัจจุบัน (D) เพื่อถ่วงน้ำหนักก่อนที่จะมีการจัดเรียงลำดับความสำคัญ (สุวิมล ว่องวาณิช, 2558) สูตรการคำนวณดังนี้

$$PNI_{modified} = \frac{(I - D)}{D}$$

โดย $PNI_{modified}$ หมายถึง ดัชนีอันดับความต้องการจำเป็น
D (Degree of success) หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน
I (Importance) หมายถึง ระดับสภาพที่พึงประสงค์

3.2 ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มี 3 ขั้นตอนย่อย มีรายละเอียดดังนี้

1. ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

1.1 แหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสารการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในที่ได้รับรางวัลระดับดีเยี่ยม วิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 แห่ง ซึ่งมาจาก 3 ภูมิภาค โดยการเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ 1) โรงเรียนอนุบาลบ้านนา (วัดช้าง) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก 2) โรงเรียนบ้านเหล่าพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 และ 3) โรงเรียนบ้านป่าหัดขอนป่าลาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ตามกรอบของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหาจากการสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในที่ได้รับรางวัลระดับดีเยี่ยม วิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลไปยังสถานศึกษาที่เป็นผู้ให้ข้อมูล

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหาจากการสังเคราะห์ข้อมูลเอกสารการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practices)

2. ขั้นตอนที่ 2 การสร้างแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2.1 แหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสารการสังเคราะห์ข้อมูลในระยะที่ 1 และข้อมูลในระยะที่ 2 ขั้นตอนที่ 1

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยสรุปประเด็นแนวทางจากแหล่งข้อมูลสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดร่างแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหาจากการสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดร่างแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

3. ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

3.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการบริหารการศึกษา และครู จำนวน 9 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมีคุณสมบัติ ดังนี้

1) ศึกษานิเทศก์ที่มีประสบการณ์ในด้านระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นวิทยากรให้กับหน่วยงานของรัฐในด้านการนิเทศการศึกษาด้านระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 2 คน ดังนี้

1.1) นางบุญณิศา มะสิโกวา ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

1.2) นางสาวสุชาดา ทองอยู่ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

2) ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโททางด้านการบริหารการศึกษา มีตำแหน่งทางวิชาการระดับชำนาญการพิเศษหรือเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป และมีผลงานวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practices) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 4 คน ดังนี้

2.1) นายกิติพงษ์ ศิลาอาจ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดอารีราษฎร์

2.2) นางบุญจิรา ชูพันธ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนวัดเชี่ยวโอสถ

2.3) นางจุฬาลักษณ์ จิตอารี ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านป่าหัดขอนป่าลาน

2.4) นายสัมพันธ์ ญาณสุธี ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลบ้านนา (วัดช้าง)

3) ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ และมีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน ดังนี้

3.1) นางสาวชญากาณฑ์ สังฆธรรม ครูโรงเรียนวัดหนองรี

3.2) นางธัญญลักษณ์ แย้มผกา ครูโรงเรียนวัดหนองรี

3.3) นางประภาวรรณ สุวรรณไชยรบ ครูโรงเรียนวัดโบสถ์การ้อง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบประเมินมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ และอายุ

ตอนที่ 2 ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาซึ่งมีลักษณะของแบบประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับของ Likert (1987) โดยคะแนน 5 คือ มากที่สุด คะแนน 4 คือ มาก คะแนน 3 คือ ปานกลาง คะแนน 2 คือ น้อย และคะแนน 1 คือ น้อยที่สุด

3.3 การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 ศึกษาเอกสาร รายงานการวิจัย แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมิน

3.3.2 นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความชัดเจนด้านภาษา ครบถ้วนตามเนื้อหา จำนวนข้อที่เหมาสะม และรูปแบบของแบบประเมิน แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.3.3 นำแบบประเมินที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ความสอดคล้องด้วยการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item-objective congruence: IOC) และกำหนดเกณฑ์ ค่า IOC มากกว่า 0.5 (ปราณี หลำเบ็ญสะ, 2559) จึงสามารถนำไปใช้ได้

3.3.4 นำข้อคำถามไปปรับปรุง แก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญให้แนวคิด และแนะนำไว้ แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้ง จึงนำไปจัดพิมพ์เป็นแบบประเมินฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลไปยังผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้ให้ข้อมูล

3.4.2 ผู้วิจัยนำแบบประเมินแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล หลังจากจัดสนทนากลุ่ม (Focus group) ในวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2568 เวลา 13.00-16.00 น. สถานที่ ห้องประชุม โรงเรียนวัดหนองรี ตำบลบ้านพร้าว อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

3.4.3 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินมาวิเคราะห์ข้อมูลพร้อมนำเสนอรายงานข้อมูลที่ได้จากการประเมิน สรุปผลการประเมิน ตามลำดับต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบข้อคำถาม และวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

3.5.1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบประเมิน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และ ตำแหน่ง ด้วยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

3.5.2 วิเคราะห์ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ในการแปลความหมายของ ค่าเฉลี่ยของข้อมูลตามแนวของ Best (1977) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 แปลว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 แปลว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 แปลว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 แปลว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 แปลว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์น้อยที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY ในพระบรมราชูปถัมภ์

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยเรื่องแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

4.1 ระยะที่ 1 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

4.2 ระยะที่ 2 ผลพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

4.1 ระยะที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

4.1.1 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ผลการข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

ตอนที่ 3 ผลศึกษาความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 400)

ข้อมูลพื้นฐาน	ผู้ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	219	54.80
หญิง	181	45.20
รวม	**400**	**100.00**
อายุ		
20 - 30 ปี	116	29.00
31 - 40 ปี	91	22.80
41 - 50 ปี	155	38.70
51 ปีขึ้นไป	38	9.50
รวม	**400**	**100.00**
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	180	45.00
ปริญญาโท	212	53.00
ปริญญาเอก	8	2.00
รวม	**400**	**100.00**
ประสบการณ์การทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	106	26.50
5 - 10 ปี	141	35.30
มากกว่า 10 ปี	153	38.20
รวม	**400**	**100.00**
ตำแหน่ง		
ครูผู้ช่วย	71	17.80
ครู	85	21.20
ครูชำนาญการ	79	19.80
ครูชำนาญการพิเศษ	163	40.80
ครูเชี่ยวชาญ	2	0.50
รวม	**254**	**100.00**

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐาน	ผู้ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน	ร้อยละ
ภูมิภาค		
ภาคกลาง	80	20.00
ภาคตะวันออก	30	7.50
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	165	41.30
ภาคเหนือ	40	10.00
ภาคตะวันตก	23	5.70
ภาคใต้	62	15.50
รวม	**400**	**100.00**

จากตารางที่ 6 ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 400 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 219 คน คิดเป็นร้อยละ 54.80 มีอายุ 41 – 50 ปี จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 38.70 มีระดับการศึกษาปริญญาโท จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 53.00 มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 38.20 ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 40.80 ภูมิภาคของสถานศึกษา เป็นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 41.30

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ปรากฏดังตารางที่ 7 – 17

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาภาพรวมและรายด้าน (n = 400)

การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา	**สภาพปัจจุบัน**			**สภาพที่พึงประสงค์**		
	M	***SD***	**ระดับ**	***M***	***SD***	**ระดับ**
การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	2.50	.75	น้อย	4.67	.34	มากที่สุด
การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	2.53	.73	ปานกลาง	4.69	.36	มากที่สุด
การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	2.56	.74	ปานกลาง	4.68	.38	มากที่สุด
การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	2.59	.93	ปานกลาง	4.73	.37	มากที่สุด
การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	2.49	.93	น้อย	4.63	.41	มากที่สุด
การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา	2.60	.85	ปานกลาง	4.71	.40	มากที่สุด
ภาพรวม	**2.55**	**.75**	**ปานกลาง**	**4.69**	**.32**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 7 พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง (*M* = 2.55, *SD* = .75) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางและน้อย โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (*M* = 2.60, *SD* = .85) รองลงมา คือ การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (*M* = 2.59, *SD* = .93) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา (*M* = 2.49, *SD* = .93)

สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (*M* = 4.69, *SD* = .32) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (*M* = 4.73, *SD* = .37) รองลงมา การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (*M* = 4.71, *SD* = .40) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา (*M* = 4.63, *SD* = .41)

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ภาพรวมและรายด้าน (n = 400)

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	**สภาพปัจจุบัน**			**สภาพที่พึงประสงค์**		
	M	***SD***	**ระดับ**	***M***	***SD***	**ระดับ**
1. สถานศึกษามีการแต่งตั้งณะกรรมการการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	2.5	.88	น้อย	4.67	.47	มากที่สุด
2. สถานศึกษาจัดประชุมเชิงปฏิบัติการหรือชี้แจง สร้างความรู้ความเข้าใจและความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	2.65	1.03	ปานกลาง	4.64	.48	มากที่สุด
3. สถานศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนตามแนวทางเพื่อยกระดับคุณภาพตามเป้าหมายของสถานศึกษา	2.53	.86	ปานกลาง	4.65	.48	มากที่สุด
4. สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	2.46	.94	น้อย	4.70	.46	มากที่สุด
5. สถานศึกษามีการประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในภายนอก	2.36	.85	น้อย	4.69	.47	มากที่สุด
ภาพรวม	**2.50**	**.75**	**น้อย**	**4.67**	**.34**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 8 พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับน้อย *M* = 2.50, *SD* = .75) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางและน้อย โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ย

สูงสุด คือ สถานศึกษาจัดประชุมเชิงปฏิบัติการหรือชี้แจง สร้างความรู้ ความเข้าใจ และความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มาตรฐานการศึกษาของชาติมาตรฐานระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (*M* = 2.65, *SD* = 1.03) รองลงมา คือ สถานศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนตามแนวทางเพื่อยกระดับคุณภาพตามเป้าหมายของสถานศึกษา *M* = 2.53, *SD* = .86) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในภายนอก (*M* = 2.36, *SD* = .85)

สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด (*M* = 4.67, *SD* = .34) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (*M* = 4.70, *SD* = .46) รองลงมา สถานศึกษามีการประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในภายนอก (*M* = 4.69, *SD* = .47) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาจัดประชุมเชิงปฏิบัติการหรือชี้แจง สร้างความรู้ ความเข้าใจและความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มาตรฐานการศึกษาของชาติมาตรฐานระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (*M* = 4.64, *SD* = .48)

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ภาพรวมและรายด้าน (n = 400)

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	**สภาพปัจจุบัน**			**สภาพที่พึงประสงค์**		
	M	***SD***	**ระดับ**	***M***	***SD***	**ระดับ**
1. สถานศึกษามีการแต่งตั้งณะกรรมการร่วมจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	2.37	.88	น้อย	4.71	.46	มากที่สุด
2. สถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และความสำเร็จของสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน	2.61	.87	ปานกลาง	4.72	.45	มากที่สุด
3. สถานศึกษามีการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหา และความจำเป็น จุดอ่อน จุดแข็งเพื่อดำเนินการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา	2.48	.96	น้อย	4.69	.46	มากที่สุด
4. แผนพัฒนาการจัดการศึกษามีความชัดเจนสอดคล้องยุทธศาสตร์ที่สามารถปฏิบัติได้และส่งผลต่อเป้าหมายของสถานศึกษา	2.47	.90	น้อย	4.71	.45	มากที่สุด

ตารางที่ 9 (ต่อ)

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	M	*SD*	ระดับ	*M*	*SD*	ระดับ
5. สถานศึกษามีการสร้างความเข้าใจในรายละเอียดของแผนพัฒนาการจัดการศึกษาต่อผู้เกี่ยวข้องก่อนนำไปใช้	2.50	.85	น้อย	4.67	.47	มากที่สุด
6. แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	2.60	.85	ปานกลาง	4.66	.47	มากที่สุด
7. บุคลากรในสถานศึกษาศึกษาแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามเป้าหมายเพื่อสู่การจัดทำโครงการ/กิจกรรม ในแผนปฏิบัติการประจำปี	2.73	.85	ปานกลาง	4.74	.44	มากที่สุด
ภาพรวม	**2.53**	**.73**	**ปานกลาง**	**4.69**	**.36**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 9 พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง (*M* = 2.53, *SD* = .73) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางและน้อย โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บุคลากรในสถานศึกษาศึกษาแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามเป้าหมายเพื่อสู่การจัดทำโครงการ/กิจกรรม ในแผนปฏิบัติการประจำปี (*M* = 2.73, *SD* = .85) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและความสำเร็จของสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน (*M* = 2.61, *SD* = .87) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา (*M* = 2.37, *SD* = .88)

สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด (*M* = 4.70, *SD* = .36) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บุคลากรในสถานศึกษาศึกษาแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามเป้าหมายเพื่อสู่การจัดทำโครงการ/กิจกรรม ในแผนปฏิบัติการประจำปี *M* = 4.74, *SD* = .44) รองลงมา สถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และความสำเร็จของสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน (*M* = 4.72, *SD* = .45) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (*M* = 4.66, *SD* = .47)

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ภาพรวมและรายด้าน (n = 400)

การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	M	*SD*	ระดับ	*M*	*SD*	ระดับ
1. สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	2.54	.92	ปานกลาง	4.70	.46	มากที่สุด
2. สถานศึกษาเสนอแผนปฏิบัติการประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ และแจ้งให้หน่วยงานต้นสังกัดรับทราบ	2.49	.84	น้อย	4.68	.47	มากที่สุด
3. สถานศึกษามีการกำหนดขั้นตอน วิธีการงบประมาณ ส่งเสริมและสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ	2.60	.87	ปานกลาง	4.68	.47	มากที่สุด
4. สถานศึกษามีการดำเนินการตามกรอบโดยมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลเพื่อปรับปรุงแก้ไขระหว่างปฏิบัติงาน ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบรรลุผลตามเป้าหมาย	2.56	.79	ปานกลาง	4.68	.47	มากที่สุด
5. สถานศึกษามีการตรวจสอบ กำกับติดตาม สรุปผล รายงานผลการปฏิบัติงานตามโครงการหรือกิจกรรม	2.67	.84	ปานกลาง	4.72	.45	มากที่สุด
6. สถานศึกษามีการนำผลการประเมินตามแผน/โครงการ/กิจกรรม ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	2.50	.88	น้อย	4.67	.47	มากที่สุด
ภาพรวม	**2.56**	**.74**	**ปานกลาง**	**4.68**	**.38**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 10 พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง (M = 2.56, SD = .74) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางและน้อย โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการตรวจสอบ กำกับ ติดตาม สรุปผล รายงานผลการปฏิบัติงานตามโครงการหรือกิจกรรม ในแผนปฏิบัติการประจำปี (M = 2.67, SD = .84) รองลงมา คือสถานศึกษามีการกำหนดขั้นตอน วิธีการ

งบประมาณ ส่งเสริมและสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม อย่างมีประสิทธิภาพ (*M* = 2.60, *SD* = .87) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาเสนอแผนปฏิบัติการประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ และแจ้งให้หน่วยงานต้นสังกัดรับทราบ (*M* = 2.49, *SD* = .84)

สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด (*M* = 4.69, *SD* = .38) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการตรวจสอบ กำกับ ติดตาม สรุปผล รายงานผลการปฏิบัติงานตามโครงการหรือกิจกรรม (*M* = 4.72, *SD* = .45) รองลงมา สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (*M* = 4.70, *SD* = .46) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการนำผลการประเมินตามแผน/โครงการ/กิจกรรม ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (*M* = 4.67, *SD* = .47)

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ภาพรวมและรายด้าน (n = 400)

การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	M	*SD*	ระดับ	*M*	*SD*	ระดับ
1. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา	2.59	.98	ปานกลาง	4.70	.46	มากที่สุด
2. สถานศึกษามีการประชุมชี้แจง สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา แก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย	2.69	.99	ปานกลาง	4.76	.43	มากที่สุด
3. สถานศึกษามีการวางระบบการทำงานและมอบหมายการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเป็นระยะ ๆ ตลอดช่วงเวลาที่ปฏิบัติ	2.59	1.01	ปานกลาง	4.72	.45	มากที่สุด
4. ครูและบุคลากรรวบรวมร่องรอยหลักฐานการดำเนินงานและผลการตรวจสอบมาปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติไปสู่เป้าหมาย	2.58	1.06	ปานกลาง	4.74	.44	มากที่สุด

ตารางที่ 11 (ต่อ)

การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	M	*SD*	ระดับ	*M*	*SD*	ระดับ
5. ครูและบุคลากรปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีและดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงการดำเนินงานของตนเองให้เป็นไปตามแผน	2.57	.99	ปานกลาง	4.71	.45	มากที่สุด
6. คณะทำงานที่สถานศึกษาแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ติดตามตรวจสอบ รวบรวมข้อมูลและจัดทำรายงานเสนอเพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพต่อไป	2.54	.97	ปานกลาง	4.74	.44	มากที่สุด
ภาพรวม	**2.59**	**.93**	**ปานกลาง**	**4.73**	**.37**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 11 พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง (*M* = 2.59, *SD* = .93) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการประชุมชี้แจง สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา แก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย (*M* = 2.69, *SD* = .99) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการวางระบบการทำงานและมอบหมายการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเป็นระยะ ๆ ตลอดช่วงเวลาที่ปฏิบัติ (*M* = 2.59, *SD* = 1.01) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ คณะทำงานที่สถานศึกษาแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ติดตามตรวจสอบ รวบรวมข้อมูล และจัดทำรายงานเสนอเพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพต่อไป *M* = 2.54, *SD* = .97)

สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด (*M* = 4.73, *SD* = .37) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการประชุมชี้แจง สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา แก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย (*M* = 4.76, *SD* = .43) รองลงมา ครูและบุคลากรรวบรวมร่องรอยหลักฐานการดำเนินงานและผลการตรวจสอบมาปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติไปสู่เป้าหมาย (*M* = 4.74, *SD* = .44) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ระดับสถานศึกษา (*M* = 4.70, *SD* = .46)

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ภาพรวมและรายด้าน (n = 400)

การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	M	*SD*	ระดับ	*M*	*SD*	ระดับ
1. สถานศึกษากำหนดปฏิทินปฏิบัติงานอย่างชัดเจน	2.56	1.02	ปานกลาง	4.74	.44	มากที่สุด
2. สถานศึกษาแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงานของสถานศึกษา	2.41	1.00	น้อย	4.63	.48	มากที่สุด
3. สถานศึกษาติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	2.45	1.02	น้อย	4.62	.50	มากที่สุด
4. สถานศึกษาจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศและรายงานผลการติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	2.50	.97	น้อย	4.54	.53	มากที่สุด
5. สถานศึกษานำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	2.60	1.03	ปานกลาง	4.63	.50	มากที่สุด
6. สถานศึกษามีการจัดทำรายงานผลการติดตามนำเสนอต่อคณะผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบและใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้น	2.41	.96	น้อย	4.61	.52	มากที่สุด
ภาพรวม	**2.49**	**.93**	**น้อย**	**4.63**	**.41**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 12 พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับน้อย (M = 2.49, SD = .93) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางและน้อย โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษานำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง (M = 2.60, SD = 1.03) รองลงมา คือ สถานศึกษากำหนด

ปฏิทินปฏิบัติงานอย่างชัดเจน (*M* = 2.56, *SD* = 1.02) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการจัดทำรายงานผลการติดตามนำเสนอต่อคณะผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบและใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้น (*M* = 2.41, *SD* = .96)

สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด (*M* = 4.63, *SD* = .41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษากำหนดปฏิทินปฏิบัติงานอย่างชัดเจน (*M* = 4.74, *SD* = .44) รองลงมา สถานศึกษาแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงานของสถานศึกษา(*M* = 4.63, *SD* = .48) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศและรายงานผลการติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง (*M* = 4.54, *SD* = .53)

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ภาพรวมและรายด้าน (n = 400)

การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	M	*SD*	ระดับ	*M*	*SD*	ระดับ
1. สถานศึกษาแต่งตั้งผู้รับผิดชอบจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา	2.52	.97	ปานกลาง	4.68	.50	มากที่สุด
2. สถานศึกษารวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	2.61	.94	ปานกลาง	4.71	.49	มากที่สุด
3. สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์แปลผล ตรงตามสภาพของสถานศึกษา	2.56	.99	ปานกลาง	4.67	.48	มากที่สุด
4. สถานศึกษามีการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศตรงตามมาตรฐานของสถานศึกษา	2.60	.99	ปานกลาง	4.72	.45	มากที่สุด
5. สถานศึกษาจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพของสถานศึกษาได้เหมาะสม เข้าใจง่าย	2.56	.92	ปานกลาง	4.70	.46	มากที่สุด
6. สถานศึกษานำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ เพื่อรับรองผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	2.52	.92	ปานกลาง	4.68	.50	มากที่สุด

ตารางที่ 13 (ต่อ)

การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	M	*SD*	ระดับ	*M*	*SD*	ระดับ
7. สถานศึกษาจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	2.73	.90	ปานกลาง	4.75	.47	มากที่สุด
8. สถานศึกษาเผยแพร่รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อสาธารณชนทุกปี	2.71	.88	ปานกลาง	4.80	.41	มากที่สุด
ภาพรวม	**2.60**	**.85**	**ปานกลาง**	**4.71**	**.40**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 13 พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง (*M* = 2.60, *SD* = .85) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา *M* = 2.73, *SD* = .90) รองลงมา คือ สถานศึกษาเผยแพร่รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อสาธารณชนทุกปี (*M* = 2.71, *SD* = .88) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษานำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ เพื่อรับรองผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (*M* = 2.52, SD= .92)

สภาพที่พึงประสงค์ของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด (*M* = 4.72, *SD* = .40) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาเผยแพร่รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อสาธารณชนทุกปี (*M* = 4.80, *SD* = .41) สถานศึกษาจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา *M* = 4.75, *SD* = .47) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์แปลผล ตรงตามสภาพของสถานศึกษา (*M* = 4.67, *SD* = .48)

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ตารางที่ 14 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	ความต้องการจำเป็น	
	M	*M*	PNI	ลำดับที่
การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	2.50	4.67	.87	1
การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	2.53	4.69	.85	3
การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	2.56	4.68	.83	4
การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	2.59	4.73	.83	5
การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	2.48	4.63	.87	2
การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา	2.60	4.71	.81	6
ภาพรวม	**2.55**	**4.69**	**.85**	

จากตารางที่ 14 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยภาพรวมพบว่าค่าดัชนี PNI modified ของความต้องการจำเป็นเท่ากับ .85 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความจำเป็นในแต่ละด้านโดยเรียงลำดับความสำคัญเป็น คือ 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (PNI modified = .87) 2) การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา (PNI modified = .87) 3) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (PNI modified = .85) 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (PNI modified = .83) 5) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (PNI modified = .83) และ 6) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (PNI modified = .81)

ตารางที่ 15 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	ความต้องการจำเป็น	
	M	*M*	PNI	ลำดับที่
1. สถานศึกษามีการแต่งตั้งณะกรรมการการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	2.50	4.67	.86	3
2. สถานศึกษาจัดประชุมเชิงปฏิบัติการหรือชี้แจง สร้างความรู้ ความเข้าใจและความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	2.65	4.64	.75	5
3. สถานศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนตามแนวทางเพื่อยกระดับคุณภาพตามเป้าหมายของสถานศึกษา	2.53	4.65	.84	4
4. สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	2.46	4.70	.91	2
5. สถานศึกษามีการประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในภายนอก	2.36	4.69	.98	1
ภาพรวม	**2.50**	**4.67**	**.87**	

จากตารางที่ 15 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยภาพรวมพบว่าค่าดัชนี PNI modified ของความต้องการจำเป็นเท่ากับ .87 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น 3 อันดับแรก คือ สถานศึกษามีการประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในภายนอก (PNI modified = .98) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (PNI modified = .91) และสถานศึกษามีการแต่งตั้งณะกรรมการการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (PNI modified = .86) ตามลำดับ

ตารางที่ 16 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	**สภาพปัจจุบัน**	**สภาพที่พึงประสงค์**	**ความต้องการจำเป็น**	
	M	*M*	**PNI**	**ลำดับที่**
1. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	2.37	4.71	.99	1
2. สถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และความสำเร็จของสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน	2.61	4.72	.81	5
3. สถานศึกษามีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหา และความจำเป็น จุดอ่อน จุดแข็งเพื่อดำเนินการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา	2.48	4.69	.89	3
4. แผนพัฒนาการจัดการศึกษามีความชัดเจนสอดคล้องยุทธศาสตร์ที่สามารถปฏิบัติได้และส่งผลต่อเป้าหมายของสถานศึกษา	2.47	4.71	.91	2
5. สถานศึกษามีการสร้างความเข้าใจในรายละเอียดของแผนพัฒนาการจัดการศึกษาต่อผู้เกี่ยวข้องก่อนนำไปใช้	2.50	4.67	.87	4
6. แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	2.60	4.66	.79	6
7. บุคลากรในสถานศึกษาศึกษาแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามเป้าหมายเพื่อสู่การจัดทำโครงการ/กิจกรรม ในแผนปฏิบัติการประจำปี	2.73	4.74	.74	7
ภาพรวม	**2.50**	**4.7**	**.88**	

จากตารางที่ 16 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยภาพรวม พบว่าค่าดัชนี PNI modified ของความต้องการจำเป็นเท่ากับ .88 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าค่าดัชนี

ลำดับความต้องการจำเป็น 3 อันดับแรก คือ สถานศึกษามีการแต่งตั้งณะกรรมการร่วมจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา (PNI modified = .99) รองลงมา คือ แผนพัฒนาการจัดการศึกษามีความชัดเจนสอดคล้องยุทธศาสตร์ที่สามารถปฏิบัติได้และส่งผลต่อเป้าหมายของสถานศึกษา (PNI modified = .91) และสถานศึกษามีการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหา และความจำเป็น จุดอ่อน จุดแข็งเพื่อดำเนินการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา (PNI modified = .89) ตามลำดับ

ตารางที่ 17 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	**สภาพปัจจุบัน**	**สภาพที่พึงประสงค์**	**ความต้องการจำเป็น**	
	M	*M*	**PNI**	**ลำดับที่**
1. สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	2.54	4.7	.85	3
2. สถานศึกษาเสนอแผนปฏิบัติการประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ และแจ้งให้หน่วยงานต้นสังกัดรับทราบ	2.49	4.68	.88	1
3. สถานศึกษามีการกำหนดขั้นตอน วิธีการ งบประมาณ ส่งเสริมและสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ	2.60	4.68	.80	5
4. สถานศึกษามีการดำเนินการตามกรอบ โดยมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล เพื่อปรับปรุงแก้ไขระหว่างปฏิบัติงาน ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบรรลุผลตามเป้าหมาย	2.56	4.68	.83	4
5. สถานศึกษามีการตรวจสอบ กำกับติดตาม สรุปผล รายงานผลการปฏิบัติงานตามโครงการหรือกิจกรรม	2.67	4.72	.77	6

ตารางที่ 17 (ต่อ)

การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	ความต้องการจำเป็น	
	M	*M*	PNI	ลำดับที่
6. สถานศึกษามีการนำผลการประเมินตามแผน/โครงการ/กิจกรรม ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	2.50	4.67	.87	2
ภาพรวม	**2.56**	**4.69**	**.83**	

จากตารางที่ 17 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยภาพรวมพบว่าค่าดัชนี PNI modified ของความต้องการจำเป็นเท่ากับ .83 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น 3 อันดับแรก คือ สถานศึกษาเสนอแผนปฏิบัติการประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความ (PNI modified = .88) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการนำผลการประเมินตามแผน/โครงการ/กิจกรรม ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (PNI modified = .87) และสถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (PNI modified = .85) ตามลำดับ

ตารางที่ 18 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	ความต้องการจำเป็น	
	M	*M*	PNI	ลำดับที่
1. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา	2.59	4.70	.81	5
2. สถานศึกษามีการประชุมชี้แจง สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา แก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย	2.69	4.76	.77	6

ตารางที่ 18 (ต่อ)

การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	ความต้องการจำเป็น	
	M	*M*	PNI	ลำดับที่
3. สถานศึกษามีการวางระบบการทำงานและมอบหมายการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเป็นระยะ ๆ ตลอดช่วงเวลาที่ปฏิบัติ	2.59	4.72	.82	4
4. ครูและบุคลากรรวบรวมร่องรอยหลักฐานการดำเนินงานและผลการตรวจสอบมาปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติไปสู่เป้าหมาย	2.58	4.74	.84	2
5. ครูและบุคลากรปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีและดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงการดำเนินงานของตนเองให้เป็นไปตามแผน	2.57	4.71	.83	3
6. คณะทำงานที่สถานศึกษาแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ติดตามตรวจสอบ รวบรวมข้อมูล และจัดทำรายงานเสนอเพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพต่อไป	2.54	4.74	.87	1
ภาพรวม	**2.59**	**4.73**	**.83**	

จากตารางที่ 18 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยภาพรวม พบว่า ค่าดัชนี PNI modified ของความต้องการจำเป็นเท่ากับ .83 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น 3 อันดับแรก คือ คณะทำงานที่สถานศึกษาแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ติดตามตรวจสอบ รวบรวมข้อมูล และจัดทำรายงานเสนอเพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพต่อไป (PNI modified = .87) รองลงมา คือ 4. ครูและบุคลากรรวบรวมร่องรอยหลักฐานการดำเนินงานและผลการตรวจสอบมาปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติไปสู่เป้าหมาย (PNI modified = .84) และครูและบุคลากรปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีและดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงการดำเนินงานของตนเองให้เป็นไปตามแผน (PNI modified = .83) ตามลำดับ

ตารางที่ 19 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	**สภาพปัจจุบัน**	**สภาพที่พึงประสงค์**	**ความต้องการจำเป็น**	
	M	*M*	**PNI**	**ลำดับที่**
1. สถานศึกษากำหนดปฏิทินปฏิบัติงานอย่างชัดเจน	2.56	4.74	.85	4
2. สถานศึกษาแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงานของสถานศึกษา	2.41	4.63	.92	1
3. สถานศึกษาติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	2.45	4.62	.89	3
4. สถานศึกษาจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศและรายงานผลการติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	2.50	4.54	.82	5
5. สถานศึกษานำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	2.60	4.63	.78	6
6. สถานศึกษามีการจัดทำรายงานผลการติดตามนำเสนอต่อคณะผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบและใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้น	2.41	4.61	.91	2
ภาพรวม	**2.49**	**4.63**	**.86**	

จากตารางที่ 19 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โดยภาพรวมพบว่าค่าดัชนี PNI modified ของความต้องการจำเป็นเท่ากับ .86 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น 3 อันดับแรก คือ สถานศึกษาแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงานของสถานศึกษา (PNI modified = .92) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการจัดทำรายงานผลการติดตาม

นำเสนอต่อคณะผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบและใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้น (PNI modified = .91) และสถานศึกษาติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและ (PNI modified = .89) ตามลำดับ

ตารางที่ 20 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา	**สภาพปัจจุบัน**	**สภาพที่พึงประสงค์**	**ความต้องการจำเป็น**	
	M	*M*	**PNI**	**ลำดับที่**
1. สถานศึกษาแต่งตั้งผู้รับผิดชอบจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา	2.52	4.68	.86	1
2. สถานศึกษารวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	2.61	4.71	.80	5
3. สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์แปลผล ตรงตามสภาพของสถานศึกษา	2.56	4.67	.82	3
4. สถานศึกษามีการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศ ตรงตามมาตรฐานของสถานศึกษา	2.60	4.72	.82	4
5. สถานศึกษาจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพของสถานศึกษาได้เหมาะสม เข้าใจง่าย	2.56	4.70	.84	2
6. สถานศึกษานำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ เพื่อรับรองผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	2.52	4.68	.86	1
7. สถานศึกษาจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	2.73	4.75	.74	7
8. สถานศึกษาเผยแพร่รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อสาธารณชนทุกปี	2.71	4.80	.77	6
ภาพรวม	**2.60**	**4.72**	**.82**	

จากตารางที่ 20 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาโดยภาพรวมพบว่าค่าดัชนี PNI modified ของความต้องการจำเป็นเท่ากับ .82 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น 3 อันดับแรก คือ สถานศึกษาแต่งตั้งผู้รับผิดชอบจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (PNI modified = .86) และสถานศึกษานำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ เพื่อรับรองผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (PNI modified = .86) รองลงมา คือ สถานศึกษาจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพของสถานศึกษาได้เหมาะสม เข้าใจง่าย (PNI modified = .84) และสถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์แปลผล ตรงตามสภาพของสถานศึกษา (PNI modified = .82) ตามลำดับ

4.2 ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มี 3 ขั้นตอนย่อย มีรายละเอียดดังนี้

4.2.1 ขั้นตอนที่ 1 ผลศึกษาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ที่ได้รับรางวัล IQA AWARD ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 แห่ง ซึ่งมาจาก 3 ภูมิภาค สรุปประเด็นการสัมภาษณ์ ดังนี้

ตารางที่ 21 ผลการสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโรงเรียนบ้านป่าหัดขอนป่าลาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่านเขต 2 (สถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับยอดเยี่ยม ปีการศึกษา 2566)

ประเด็น	แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา
1. สถานศึกษามีการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	โรงเรียนบ้านป่าหัดขอนป่าลานได้ศึกษามาตรฐานการศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งมาตรฐานระดับปฐมวัย มาตรฐานระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2560 ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2561 และได้จัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามกรอบกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษาที่ระบุองค์ประกอบ ตัวชี้วัด และเกณฑ์การตัดสินคุณภาพ พร้อมทั้งกำหนดเป้าหมายด้านคุณภาพการจัดการศึกษาในระยะ 5 ปี อย่างเหมาะสม และเป็นไปได้ ซึ่งเป็นการดำเนินงานตามขั้นตอนระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ขั้นตอนที่ 2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
2. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	1. โรงเรียนมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียนทั้งภายในและภายนอกมีการทบทวน ปรับเปลี่ยนเป้าหมายคุณภาพให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ปรึกษาโรงเรียน และผู้ปกครองนักเรียน 2. โรงเรียนมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนด เป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3. โรงเรียนมีการประกาศมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางดำเนินการพัฒนามาตรฐานการศึกษาในระดับปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 4. โรงเรียนมีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ที่ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษา จุดเน้น ภารกิจ และค่าเป้าหมายความสำเร็จที่กำหนด โดยมีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะปานกลางระยะ 5 ปี

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ประเด็น	แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา
3. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	สถานศึกษามีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนด เป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ มีแผนปฏิบัติการประจำปี ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการการศึกษาระยะปานกลาง 5 ปี และจัดการศึกษาให้เป็นไปตามกลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 ยกระดับการจัดการเรียนการสอนคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะตามหลักสูตร กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมให้ผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม มีค่านิยมที่พึงประสงค์ และรู้ทันเทคโนโลยี กลยุทธ์ที่ 3 เร่งรัดพัฒนาครูและบุคลากรให้จัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สู่สมรรถนะผู้เรียน กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการส่งเสริมสนับสนุนความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน ดำเนินการโดยศึกษาวิเคราะห์จากสรุปผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมในรอบปี และนำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งระดับสถานศึกษา การประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (RT) การประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) และการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) มาใช้วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การศึกษาข้อมูลสารสนเทศจากผลการนิเทศติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา และจัดประชุมระดมความคิดเห็นจากบุคลากรในสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ปรึกษาโรงเรียน และผู้ปกครองนักเรียน

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ประเด็น	แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	โรงเรียนบ้านป่าหัดขอนป่าลานมีระบบการขับเคลื่อนคุณภาพสู่มาตรฐาน โดยการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระยะ 5 ปี และแผนปฏิบัติการประจำปีโดยมีโครงการหรือกิจกรรมเพื่อรองรับการพัฒนาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม และมีความเป็นไปได้ที่จะทำให้บรรลุตามเป้าประสงค์ แผนงานครอบคลุมเรื่องการจัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุนพัฒนาคุณภาพ มีปฏิทินการขับเคลื่อนคุณภาพในรอบปีที่ชัดเจน มีการนำแผนงานสู่การปฏิบัติ โดยมีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และนิเทศงาน และมีการรายงานความก้าวหน้าของงานเป็นระยะ ๆ ซึ่งเป็นการดำเนินงานตามขั้นตอนระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และขั้นตอนการติดตามผลการดำเนินการและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
5. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	โรงเรียนมีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงาน มีการทบทวนการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ ตามปฏิทินการขับเคลื่อนคุณภาพโดยมีการวางแผนให้มีผู้รับผิดชอบดำเนินการพัฒนาตามแผนงานการนิเทศภายใน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ บริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ เพื่อพัฒนาครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ มีการนิเทศ ติดตาม สรุปงานอย่างต่อเนื่อง มีการประเมินและรายงานความก้าวหน้าโครงการ กิจกรรมในแผนปฏิบัติการประจำปี โดยมีการสรุปโครงการกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปีที่ได้ดำเนินงานไปแล้ว เป็นระยะ ๆ มีการทบทวนการดำเนินงานนำผลไปพัฒนาในส่วนที่ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ และใช้กระบวนการสร้างองค์กรการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในการปรับปรุงพัฒนางานและบุคลากรทั้งในด้านการบริหารงานทั้ง 4 ฝ่าย ตลอดจนการจัดประสบการณ์และการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ประเด็น	แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา
6. การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	1. โรงเรียนมีระบบการประเมินคุณภาพภายในที่มีคุณภาพสอดคล้องตามบริบทของสถานศึกษาดำเนินการโดยการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง ใช้วิธีการประเมินผลการดำเนินงานโครงการ / กิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปี ใช้รูปแบบการนิเทศติดตามระหว่างการดำเนินงาน โดยการติดตาม สอบถาม ร่วมปฏิบัติ และให้คำแนะนำการดำเนินงาน และเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานทุกโครงการ/กิจกรรม นิเทศติดตามจากบันทึกสรุปผลรายงานโครงการ กิจกรรม แบบรายงานผลการปฏิบัติงานของครู (SAR) 2. โรงเรียนมีการวัดและประเมินผลการดำเนินงานประกันคุณภาพสถานศึกษา โดยการใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย และมีความน่าเชื่อถือ ดำเนินการโดยยึดโครงการห้องเรียนคุณภาพเป็นหลัก ซึ่งมีความครอบคลุมในทุกมิติของการพัฒนาและการประกันคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ซึ่งประเมินโดยคณะกรรมการจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง และนอกจากนี้โรงเรียนยังดำเนินการนิเทศภายใน ตรวจเยี่ยมชั้นเรียนและมีการสังเกตการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning โดยผู้บริหารและฝ่ายวิชาการภาคเรียนละ 1 ครั้ง และประเมินในภาพรวมเมื่อสิ้นปีการศึกษาโดยการประเมินจาก รายงานผลการดำเนินงานส่วนบุคคล (SAR) ของครูผู้สอน และนิเทศจากการสังเกตการสอนในห้องเรียนดำเนินการประเมินการปฏิบัติงานของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา (PA) โดยประเมินปีละ 1 ครั้ง 3. โรงเรียนมีระบบข้อมูลสารสนเทศของผลการประเมินที่เกี่ยวข้องกับระบบการประกันคุณภาพ มีระบบข้อมูลสารสนเทศและผลการประเมินตนเองที่ตรงมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดตรงตามสภาพจริงและเชื่อถือได้ โดยโรงเรียนมีการจัดเก็บระบบข้อมูลสาระสนเทศและผลการประเมินตนเองในด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านกระบวนการบริหาร และการจัดการด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีการจัดเก็บเอกสารในแบบเอกสารฝ่ายงานอิเล็กทรอนิกส์

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ประเด็น	แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา
7. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา	1. โรงเรียนมีการรายงานผลการประเมินตนเอง ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง จัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดและสื่อสารให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนได้จัดทำ รายงานผลการประเมินตนเอง (SELF - ASSESSMENT REPORT : SAR) ตามรูปแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 ได้รายงานผลในระบบ e-SAR และรายงานต่อคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน มีการชี้แจงในการประชุมผู้ปกครอง ชมรมผู้ปกครองนักเรียนและ ขึ้นเว็บไซต์ของโรงเรียน 2. โรงเรียนมีการปรับปรุงและพัฒนาจากผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยนำผลการประเมินตนเอง (SELF - ASSESSMENT REPORT : SAR) มาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงพัฒนา เช่น ค่าเป้าหมายตามมาตรฐาน/ตัวชี้วัดมาตรฐาน ด้านใดที่มีผลการประเมินสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้จะรักษาคุณภาพไว้ แต่ถ้าผลการประเมินต่ำกว่า ค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้โรงเรียนจะหาแนวทางในการพัฒนาเพื่อให้ได้คุณภาพตามที่เป้าหมายกำหนดไว้
การยกระดับคุณภาพการศึกษา	
1. ด้านคุณภาพของผู้เรียน	1. สถานศึกษามีการกำหนดโครงการพัฒนาคุณภาพวิชาการทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในแผนปฏิบัติการประจำปี 2. จัดกิจกรรมยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ผลการทดสอบระดับชาติเป็นฐาน 3. กิจกรรมรักการอ่าน 4. กิจกรรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ประเด็น	แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา
2. ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ	 สถานศึกษามีการใช้นวัตกรรมในการบริหารสถานศึกษา 3 แห่งโดยใช้รูปแบบกระบวนการ “SAAM MODEL” โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย 1. ครู บุคลากรในโรงเรียน - วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาเพื่อกำหนดเป้าหมายมาตรฐานการศึกษา - ดำเนินการขับเคลื่อนมาตรฐาน /ตัวชี้วัดให้บรรลุ ตามเป้าหมายมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ เช่น จัดการเรียนการสอนกระบวนการห้องเรียน คุณภาพและการสอนแบบเชิงรุก Active Learning - ดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ที่ปรากฏใน แผนปฏิบัติการประจำปี

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ประเด็น	แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา
	- สรุป / รายงานผลการจัดการเรียนการสอน กระบวนการห้องเรียนคุณภาพและการสอนแบบ เชิงรุก Active Learning ดำเนินงานตามโครงการ ต่าง ๆ ที่ปรากฏในแผนปฏิบัติการประจำปี 2. คณะกรรมสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน - ให้ความเห็นชอบในการกำหนดเป้าหมายมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา - ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา - ร่วมให้คำปรึกษา แนะนำและสนับสนุนในการ จัดการบริหารสถานศึกษา 3. ผู้ปกครองนักเรียน / ศิษย์เก่า - ให้การสนับสนุนงบประมาณในการจ้างครูอัตราจ้าง - ให้การสนับสนุนเงินทุนการศึกษาสำหรับนักเรียน - ให้การสนับสนุนงบประมาณในการก่อสร้างอาคารเรียนอนุบาล 4. ชุมชน /วัด - ให้การสนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่น/กลุ่มมิตรแก้วสหายคำมาสอนเรื่องการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น - สนับสนุนสถานที่ในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน เช่น ในวิหารวัด / ศาลาวัด 5. โรงเรียนต่าง ๆ ในสังกัด สพฐ. ทั้งในเขตพื้นที่ การศึกษาและต่างเขตพื้นที่การศึกษา - ส่งคณะครูเข้ามาศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา - ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระบบการประกันคุณภาพ

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ประเด็น	แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา
3. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริงมีรูปแบบการจัดการเรียนรู้เฉพาะสำหรับผู้ที่มีความจ้าเป็นและต้องการความช่วยเหลือพิเศษ ผู้เรียนได้รับการฝึกทักษะ แสดงออกแสดงความคิดเห็น สรุปองค์ความรู้ นำเสนอผลงานและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ ดังนี้ 1. ครูผู้สอนทุกคนมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาและวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการพัฒนาความสามารถของผู้เรียน โดยมีความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาที่ดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2. ครูผู้สอนในทุกระดับชั้นจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมองของผู้เรียน 3. ครูผู้สอนมีการปรับรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เข้ากับสถานการณ์ 4. มีการดำเนินโครงการส่งเสริมทักษะและพัฒนาคุณภาพนักเรียนด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย 5. การดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะผ่านกระบวนการลงมือปฏิบัติจริง
4. การเกิดวัฒนธรรมคุณภาพที่สะท้อนการพัฒนาที่ยั่งยืน	โรงเรียนบ้านป่าหัดขอนป่าลาน โดยการนำของผู้บริหารสถานศึกษาและทีมงานวิชาการ สามารถบริหารจัดการให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้ร่วมกันขับเคลื่อนระบบประกันคุณภาพภายในให้เป็นไปอย่างราบรื่นและต่อเนื่องจนเกิดเป็นวัฒนธรรมคุณภาพสะท้อนถึงการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยได้ดำเนินการประกันคุณภาพภายในตามขั้นตอนและปัจจัย ดังนี้ 1. ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการศึกษาและหลักสูตรการจัดการศึกษา 2. ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ประเด็น	แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา
	3. บุคลากรของโรงเรียนมีความรู้ความสามารถและมีบทบาทในการขับเคลื่อนระบบการประกันคุณภาพการศึกษา 4. โรงเรียนมีการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ 5. โรงเรียนใช้กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน 6. โรงเรียนมีโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา 7. โรงเรียนมีผลลัพธ์ (Outcome) สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ 8. โรงเรียนบริหารจัดการคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาแบบมีส่วนร่วม

จากตารางที่ 21 พบว่า โรงเรียนบ้านป่าหัดขอนป่าลาน มีแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สถานศึกษามีการบริหารจัดการคุณภาพแบบมีส่วนร่วมสนับสนุนให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้ามามีบทบาทในกระบวนการพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมการใช้นวัตกรรมในการบริหารสถานศึกษา เช่น รูปแบบ SAAM MODEL เพื่อการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาตามกรอบกฎกระทรวงการประกันคุณภาพและการพัฒนาแผนการดำเนินงานการศึกษา จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 5 ปี และแผนปฏิบัติการประจำปี โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ที่ชัดเจนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการส่งเสริมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) พัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาผ่านกระบวนการนิเทศ ติดตาม และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชนใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการและการประเมินผล ดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนผ่านการทดสอบระดับชาติ (O-NET, NT, RT) และการประเมินคุณภาพภายในใช้ผลการประเมินตนเอง (SAR) เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องจัดการนิเทศภายในและตรวจเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อประเมินคุณภาพการสอนและการเรียนรู้ ดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา (PA) ปีละ 1 ครั้ง มีการใช้กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ส่งเสริมให้ครูพัฒนาแนวทางการสอนผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการทำงานร่วมกัน ส่งเสริมการพัฒนาและนำเสนอนวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มคุณภาพผู้เรียน การยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนโดยการพัฒนาโครงการยกระดับคุณภาพการศึกษาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่งเสริมกิจกรรมรักการอ่านและกิจกรรมพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

จัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ในผู้เรียน โรงเรียนบ้านป่าหัดขอน ป่าลานมุ่งมั่นในการบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีความมั่นคงและยั่งยืน ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดและพร้อมเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่

ตารางที่ 22 ผลการสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโรงเรียนบ้านเหล่าพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 (สถานศึกษาขนาดกลาง ระดับยอดเยี่ยม ปีการศึกษา 2566)

ประเด็น	แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา
1. สถานศึกษามีการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	1. มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา คณะครู ผู้ปกครอง เพื่อวางแผนในการดำเนินงาน 2. จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี 3. ดำเนินงานตามกรอบตัวชี้วัด และค่าเป้าประสงค์ 4. วิเคราะห์ และสรุปผลการดำเนินงานตามแผน 5. จัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR)
2. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	มีการประชุมผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และคณะครู เกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพื่อเป็นกรอบในการดำเนินงาน
3. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	สถานศึกษาดำเนินการ. กำหนดเป้าหมายความสำเร็จ วางแผนตามเป้าหมายและดำเนินการพัฒนาตามมาตรฐานมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	สถานศึกษาจัดทำคำสั่งมอบหมายงานในหน้าที่ มีการออกนิเทศภายใน ให้ข้อเสนอแนะ และจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของครู และรายงานการปฏิบัติงานตามข้อตกลง (วPA)
5. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	สถานศึกษาใช้ระบบและกลไกการวัดและประเมินผลคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายสอดคล้องกับบริบทภายใต้วงจรคุณภาพ PDCA

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ประเด็น	แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา
6. การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงานเมื่อเสร็จสิ้นโครงการตามแผนปฏิบัติการและสรุปผลในการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา
7. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการ รวบรวมข้อมูลสารสนเทศ เขียนรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา และนำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และรายงานและเปิดเผยต่อผู้เกี่ยวข้อง
การยกระดับคุณภาพการศึกษา	
1. ด้านคุณภาพของผู้เรียน	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงานการจัดทำแผนยกระดับคุณภาพการศึกษากำหนดแนวทางการรักษาระดับคุณภาพ และพัฒนาผลการประเมินให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง สร้างบรรยากาศสถานศึกษาให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ และ รักษามาตรฐานการศึกษาให้บรรลุตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้
2. ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ	 สถานศึกษามีการใช้นวัตกรรมในการบริหารจัดการสถานศึกษาคือ NHONGDOK MODEL ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษา

ตารางที่ 22 (ต่อ)

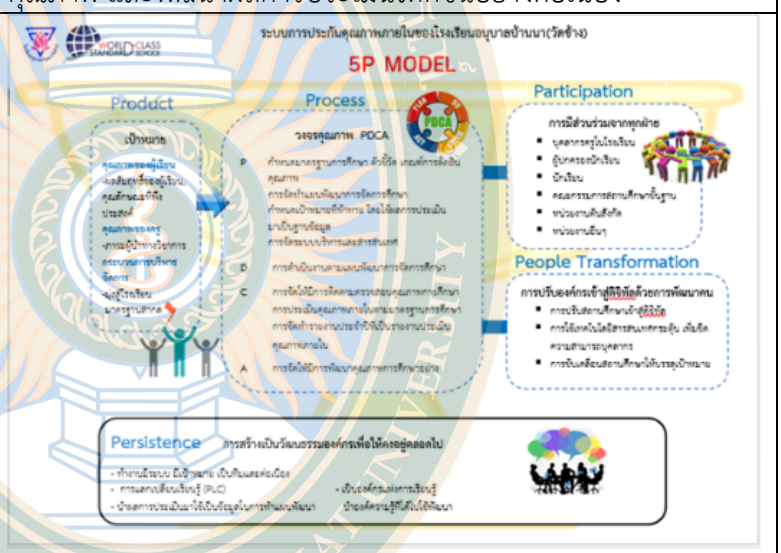
ประเด็น	แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา
3. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ครูมีนวัตกรรมที่ใช้ในการออกแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อยกระดับคุณภาพของผู้เรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
4. การเกิดวัฒนธรรมคุณภาพที่สะท้อนการพัฒนาที่ยั่งยืน	สถานศึกษามีการดำเนินงานตามกรอบเป้าหมายในการขับเคลื่อนระบบประกันคุณภาพภายในนำผลมาวิเคราะห์ปรับปรุงแก้ไขพัฒนา นำสถานศึกษาเข้าร่วมการประเมินคัดเลือกสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลต่าง ๆ ประชาสัมพันธ์ความสำเร็จของสถานศึกษาผ่านสื่อต่าง ๆ และเปิดโอกาสให้หน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาศึกษาดูงาน

จากตารางที่ 22 พบว่า โรงเรียนบ้านเหล่าพัฒนา มีแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยมีการขับเคลื่อนงานตามแนวทางที่กำหนด ใช้นวัตกรรมการบริหารจัดการ เช่น NHONGDOK MODEL เพื่อพัฒนาและรักษาระดับคุณภาพการศึกษา โรงเรียนจัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา คณะครู และผู้ปกครอง เพื่อร่วมกำหนดแนวทางการดำเนินงาน จัดทำ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ แผนปฏิบัติการประจำปี โดยกำหนดเป้าหมายให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3 ด้าน ได้แก่ คุณภาพของผู้เรียน กระบวนการบริหารและการจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การดำเนินงานเป็นไปตาม ตัวชี้วัดและเป้าหมาย ที่กำหนดร่วมกับผู้เกี่ยวข้อง โดยใช้ ระบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ตามวงจรคุณภาพ PDCA นอกจากนี้ โรงเรียนยังมีการจัดทำคำสั่งมอบหมายงาน การนิเทศภายใน การให้ข้อเสนอแนะ และจัดทำรายงาน การประเมินตนเองของครู (วPA) โรงเรียนมีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง โดยแต่งตั้ง คณะกรรมการติดตามผล เพื่อตรวจสอบการดำเนินงาน วิเคราะห์ และสรุปผลใน รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) รวมถึงรวบรวมข้อมูลสารสนเทศและนำเสนอให้คณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณา พร้อมเปิดเผยข้อมูลต่อผู้เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ โรงเรียนยังมีการ ยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนา ส่งเสริมให้ครูพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อยกระดับคุณภาพของผู้เรียน นำผลการดำเนินงานมาปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงส่งเสริมการเข้าร่วมการประเมินและคัดเลือกเพื่อรับรางวัลต่าง ๆ พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ความสำเร็จของสถานศึกษาผ่านสื่อต่าง ๆ และเปิดโอกาสให้หน่วยงานภายนอกเข้ามาศึกษาดูงาน เพื่อแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดีและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ยั่งยืน

ตารางที่ 23 ผลการสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโรงเรียนอนุบาลบ้านนา (วัดช้าง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก (สถานศึกษาขนาดใหญ่ ระดับยอดเยี่ยม ปีการศึกษา 2566)

ประเด็น	แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา
1. สถานศึกษามีการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	มีการศึกษามาตรฐานการศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 และจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย รวมทั้งดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการและประกาศมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางดำเนินการพัฒนามาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	สถานศึกษามีการกำหนด เป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ที่ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษา จุดเน้น ภารกิจ และค่าเป้าหมายความสำเร็จที่กำหนด โดยมีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะปานกลางระยะ 5 ปี
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	สถานศึกษามีระบบการขับเคลื่อนคุณภาพสู่มาตรฐาน โดยการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีโดยมีโครงการหรือกิจกรรมเพื่อรองรับการพัฒนาตามมาตรฐานการศึกษาของ มีการนำแผนงานสู่การปฏิบัติ
5. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงาน มีการทบทวนการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ ภายใต้วงจรคุณภาพ PDCA
6. การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	โดยมีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และนิเทศงาน และมีการรายงานความก้าวหน้าของงานเป็นระยะ ๆ ซึ่งเป็นการดำเนินงานตามขั้นตอนระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และขั้นตอนการติดตามผลการดำเนินการและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

ตารางที่ 23 (ต่อ)

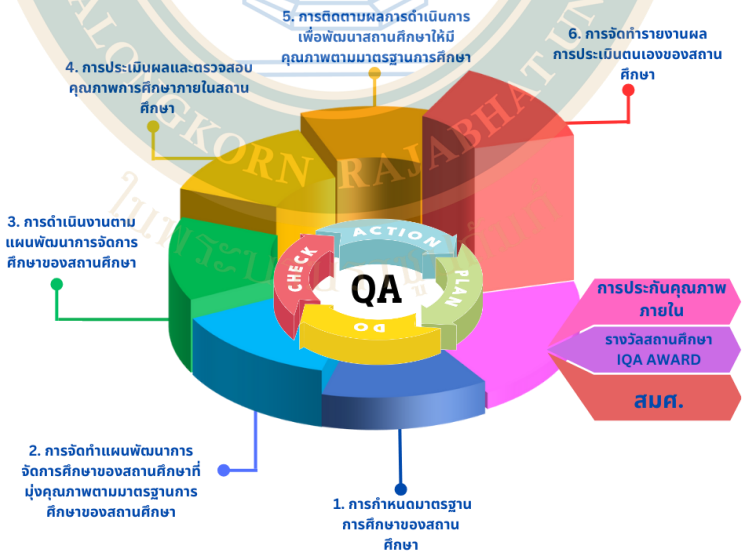
ประเด็น	แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา
7. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการ รวบรวมข้อมูลสารสนเทศ เขียนรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา และนำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และรายงานและเปิดเผยต่อหน่วยงานต้นสังกัดและผู้เกี่ยวข้องทราบ
การยกระดับคุณภาพการศึกษา	
1. ด้านคุณภาพของผู้เรียน	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงานการจัดทำแผนยกระดับคุณภาพการศึกษากำหนดแนวทางการรักษาระดับคุณภาพ และพัฒนาผลการประเมินให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง
2. ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ	 สถานศึกษามีการใช้นวัตกรรมในการพัฒนาการบริหารการศึกษา “5P Model” จัดการคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานการศึกษาเพื่อประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
3. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	สถานศึกษามีการใช้นวัตกรรมในการพัฒนาการบริหารการศึกษา “5P Model” จัดการคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานการศึกษาเพื่อประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
4. การเกิดวัฒนธรรมคุณภาพที่สะท้อนการพัฒนาที่ยั่งยืน	สถานศึกษามีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในทำให้ระบบประกันคุณภาพภายในเป็นไปอย่างต่อเนื่อง จนกลายเป็นวัฒนธรรมคุณภาพที่นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา

จากตารางที่ 23 พบว่า โรงเรียนอนุบาลบ้านนา (วัดช้าง) มีแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา มีการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพภายในตาม กฎกระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา และ มาตรฐาน

การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 โดย 1. มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ผ่านการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย พร้อมประกาศมาตรฐานและเป้าหมายความสำเร็จ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ 2. สถานศึกษากำหนด เป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ ในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยจัดทำ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 5 ปี ที่ครอบคลุมมาตรฐาน จุดเน้น ภารกิจ และค่าเป้าหมายความสำเร็จ รวมถึงขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาผ่าน แผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งมีโครงการและกิจกรรมรองรับการพัฒนาตามมาตรฐาน 3. สถานศึกษามีระบบ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานความก้าวหน้า ของการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยใช้ วงจรคุณภาพ PDCA พร้อมการนิเทศและทบทวนการดำเนินงานเป็นระยะ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่กำหนด 4. สถานศึกษามีการแต่งตั้ง คณะกรรมการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ และจัดทำ รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) เพื่อนำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษา พิจารณาให้ความเห็นชอบ และเปิดเผยข้อมูลต่อหน่วยงานต้นสังกัดและผู้เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ โรงเรียนยังดำเนินงาน ยกระดับคุณภาพการศึกษา ผ่านการแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะด้าน กำหนดแนวทางการรักษาระดับคุณภาพ และพัฒนาผลการประเมินให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยใช้นวัตกรรมการบริหารจัดการ เช่น "5P Model" ในการจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อให้ระบบประกันคุณภาพภายในดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมให้เกิด วัฒนธรรมคุณภาพ ที่นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา

4.2.2 สร้างแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยสังเคราะห์ข้อมูลในระยะที่ 1 และข้อมูลในระยะที่ 2 ขั้นตอนที่ 1 มีรายละเอียด ดังนี้

ภาพที่ 6 (ร่าง) แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

จากภาพที่ 6 (ร่าง) แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา 6 ประเด็น ได้แก่ 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และ 6) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา โดยใช้หลักการบริหารตามวงจรคุณภาพ PDCA ตามขั้นตอนการดำเนินงาน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(ร่าง) แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีการกำหนดรหัสของแนวทางตามรายละเอียด ดังนี้ P หมายถึง การวางแผน, D หมายถึง การปฏิบัติตามแผน, C หมายถึง การตรวจสอบ, A หมายถึง การปรับปรุง/นำไปใช้, Q1 หมายถึง ด้านคุณภาพของผู้เรียน, Q2 หมายถึง ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ, Q3 หมายถึง ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ, * หมายถึง การประกันคุณภาพภายใน , ** หมายถึง รางวัลสถานศึกษา IQA AWARD, *** หมายถึง สมศ. ดังตารางที่ 24

ตารางที่ 24 รายละเอียด (ร่าง) แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจากเอกสารสังเคราะห์ข้อมูลในระยะที่ 1 และข้อมูลในระยะที่ 2 ขั้นตอนที่ 1 จำนวน 68 ประเด็น

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการ กำหนดแนวทางหรือคู่มือการดำเนินงาน และส่งเสริมให้ครูและบุคลากรพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (PQ2)*,** 1.2 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรวิเคราะห์ข้อมูลบริบทของสถานศึกษา กำหนดมาตรฐานการศึกษาตามกรอบมาตรฐานขั้นพื้นฐาน และเพิ่มเติมจุดเด่นตามบริบท โดยกำหนดค่าเป้าหมายที่ชัดเจน ท้าทาย และเป็นไปได้ (PQ2)*,**

ตารางที่ 24 (ต่อ)

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา
	1.3 ครูและบุคลากรเข้าร่วมอบรมและพัฒนาเพื่อรับรู้ข้อมูลสารสนเทศ สร้างความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพ ร่วมวางแผนการดำเนินงาน และแบ่งงานตามบทบาทหน้าที่ (DQ2)* 1.4 สถานศึกษามีหลักสูตรสถานศึกษาและแผนการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (PQ3)* 1.5 ครูและบุคลากรรวบรวมข้อมูลผลการเรียนรู้และกิจกรรมโครงการ วิเคราะห์ข้อมูล และกำหนดค่าเป้าหมายด้านคุณภาพผู้เรียน (PQ1)*,** 1.6 ครู บุคลากร และผู้เกี่ยวข้องรับรู้และนำมาตรฐานการศึกษาพร้อมค่าเป้าหมายไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบการเรียนการสอนและจัดการศึกษา (DQ3)* 1.7 สถานศึกษามีหลักสูตรสถานศึกษาและแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน (DQ3)*,*** 1.8 ผู้บริหารประชุมพิจารณา ตรวจสอบความเหมาะสม และนำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ความเห็นชอบ และประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในภายนอก (CQ2)*,** 1.9 สถานศึกษามีการประเมินการใช้หลักสูตร และนำผลประเมินการใช้หลักสูตรมาปรับปรุงหลักสูตรให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง (CQ3)*,*** 1.10 ผู้บริหาร ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมติดตาม ประเมินผล ทบทวน และปรับปรุงมาตรฐานการศึกษา รวมถึงพัฒนาค่าเป้าหมายให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง (AQ2)*,** 1.11 สถานศึกษามีพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาและเป็นแบบอย่างที่ดี (Best Practice) (AQ3)*,***

ตารางที่ 24 (ต่อ)

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผน กำหนดแนวทาง แต่งตั้งคณะกรรมการ มอบหมายผู้รับผิดชอบกิจกรรมและโครงการ พร้อมส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรพัฒนาความรู้ด้านการจัดการศึกษา (PQ2)*,** 2.2 ครูและบุคลากรรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์สภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษา รวมถึงผลการดำเนินงานโดยใช้ เครื่องมือและเทคโนโลยีที่เหมาะสม พร้อมวิเคราะห์ปัญหาและข้อมูลในหลายแนวทาง SWOT (PQ2)*,** 2.3 ผู้บริหาร ครูและบุคลากรเข้าร่วมอบรมเพื่อรับรู้ข้อมูลสารสนเทศ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ร่วมวางแผนดำเนินงาน และแบ่งงานตามบทบาทหน้าที่ (DQ2)*,** 2.4 ผู้บริหาร ครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้เกี่ยวข้องร่วมกำหนดทิศทางการจัดการศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ความต้องการของสถานศึกษาและชุมชน โดยสะท้อนคุณภาพและความสำเร็จตามมาตรฐาน พร้อมพัฒนาจุดเด่นหรือความเป็นเลิศของสถานศึกษา (PQ2)*,**,*** 2.5 ครูและบุคลากรจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี วิเคราะห์แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และกำหนดโครงการตามกลยุทธ์ที่ครอบคลุมมาตรฐานและตัวชี้วัด พร้อมส่งเสริมจุดเด่นของสถานศึกษา กำหนดงบประมาณ จัดทำรายละเอียดโครงการกิจกรรม และเอกสารประกอบ รวมถึงการปรับปรุงและเพิ่มเติมโครงการเพื่อการพัฒนา (PQ2)*,**,*** 2.6 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาความรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษา (PQ2)*,**,*** 2.7 ผู้บริหารกำกับ ติดตาม และร่วมวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน พร้อมประเมินแผน โดยให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาและให้ความเห็นชอบก่อนนำไปใช้ (CQ2)*,**

ตารางที่ 24 (ต่อ)

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา
3. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	3.1 ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน แต่งตั้งผู้รับผิดชอบ และสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นต่อกิจกรรมและโครงการ (PQ2)*,** 3.2 ครูและบุคลากรร่วมวางแผน กำหนดวิธีดำเนินงาน จัดสรรทรัพยากร และแบ่งงานตามบทบาทหน้าที่ (PQ2)*,** 3.3 สถานศึกษามีมาตรการการจัดการด้านความเสี่ยง ความปลอดภัย รวมถึงการดูแลและคุ้มครองผู้เรียนจากอันตรายหรือการถูกรังแก (PQ2)*** 3.4 ครูและบุคลากรดำเนินโครงการและกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างเป็นระบบ ใช้การทำงานเป็นทีมและกระบวนการ PLC ในการวิเคราะห์ ปรับปรุง และพัฒนา พร้อมนำนวัตกรรมหรือแนวปฏิบัติที่ดีมาใช้เพื่อเสริมสร้างจุดเด่นของสถานศึกษา (DQ2)*,**,*** 3.5 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมบูรณาการส่งเสริมเจตคติที่ดีตามความต้องการและความถนัดของผู้เรียน (DQ1)*,*** 3.6 สถานศึกษาส่งเสริมการใช้สื่อ เทคโนโลยี และอุปกรณ์ที่เหมาะสมในการส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา (DQ2)*,*** 3.7 ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมการประกันคุณภาพทั้งระดับห้องเรียนและระดับสถานศึกษาเพื่อสะท้อนการเกิดวัฒนธรรมคุณภาพ (DQ2)*,**,*** 3.8 สถานศึกษาส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต การใช้เทคโนโลยีให้แก่ผู้เรียนเพื่อพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ ผลการพัฒนาสมรรถนะด้านใดด้านหนึ่งเป็นแบบอย่างที่ดี (Best Practice) (DQ1)*,*** 3.9 สถานศึกษาส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ที่เสริมสร้างสมรรถนะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ รวมทั้งมีจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (DQ1)*,***

ตารางที่ 24 (ต่อ)

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา
	3.10 สถานศึกษาพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม (DQ1)*,*** 3.11 สถานศึกษามีจัดกิจกรรมอนุรักษ์วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น สิ่งแวดล้อม ร่วมกับชุมชน (DQ1)*,*** 3.12 สถานศึกษาส่งเสริมผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีการวางแผน กำหนดวิธีการเรียนรู้ ตามความสนใจ ความถนัด ด้วยวิธีการและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย (DQ3)*,*** 3.13 สถานศึกษาส่งเสริมผู้เรียนให้สามารถนำแผนการเรียนรู้สู่การปฏิบัติได้ มีผลงาน ชิ้นงาน เชิงประจักษ์ (DQ1)*** 3.14 สถานศึกษามีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครอง องค์กรชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรอื่น ๆ เพื่อร่วมมือในการพัฒนาผู้เรียนและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (DQ2)*,*** 3.15 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมบูรณาการส่งเสริมเจตคติที่ดีตามความต้องการ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน (DQ3)*,*** 3.16 ผู้เรียนปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความเคารพ และมีความพร้อมใช้ชีวิตในบริบทต่าง ๆ ของการเป็นพลโลก (DQ1)*** 3.17 ผู้เรียนสามารถประเมินผลความก้าวหน้าการเรียนรู้ และนำไปสู่การพัฒนาตนองได้ (CQ1)*,***
4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.1 ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมวางแผนการประเมิน กำหนดวิธีการและคู่มือ แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบแต่ละตัวชี้วัดและคณะกรรมการประเมินผล พร้อมส่งเสริมการพัฒนาความรู้และทักษะของคณะกรรมการ (PQ2)*,** 4.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมการวางแผนดำเนินงาน กำหนดวิธีการ สร้างเครื่องมือ แบ่งงานกันตามบทบาทหน้าที่ และคณะกรรมการประเมินเข้ารับการอบรมพัฒนาให้มีทักษะในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (PQ2)*,**

ตารางที่ 24 (ต่อ)

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา
	4.3 สถานศึกษามีระบบสารสนเทศเพื่อติดตามวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนรายบุคคล และให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อการพัฒนาตนเอง (PQ3)*,**,*** 4.4 สถานศึกษามีระบบการส่งต่อ ติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียน (PQ1)*,*** 4.5 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าที่สถานศึกษากำหนด (CQ1)*,*** 4.6 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรร่วมติดตาม ตรวจสอบ และดำเนินการประเมินคุณภาพภายในอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง (CQ2)* 4.7 ผู้บริหารมีการกำกับ ติดตามผล และประเมินผลการดำเนินงานของแผนพัฒนา โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาการศึกษา (CQ2)* ,**,*** 4.8 ครูและบุคลากรรวบรวมข้อมูล ประเมินผลการดำเนินงานของตนเองและสถานศึกษา บันทึกสารสนเทศและหลักฐานอย่างเป็นระบบ โดยใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีที่เหมาะสม (CQ2)*,**,*** 4.9 คณะกรรมการประเมินผล ประเมินและตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐาน ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สะท้อนจุดเด่นและจุดที่ต้องพัฒนา โดยอ้างอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ สรุปและรายงานผลพร้อมข้อเสนอแนะ (CQ2)*,** 4.10 ครูวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลายโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง (CQ3)*,*** 4.11 ผู้บริหารสถานศึกษา กำกับ ติดตามให้บุคลากรมีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเข้มแข็ง (CQ2)*,**,*** 4.12 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรร่วมตรวจสอบ วิเคราะห์ผล และนำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนาการศึกษา โดยกำหนดวิธีการหรือนวัตกรรมใหม่ พร้อมจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (AQ2)*,**,*** 4.13 ครูและบุคลากรรายงานและสรุปผลการดำเนินโครงการหรือกิจกรรม โดยสะท้อนความสำเร็จตามเป้าหมาย มีการประเมินผลและนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงการดำเนินงาน (AQ2)*,**,***

ตารางที่ 24 (ต่อ)

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา
	4.14 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองในการเรียนรู้ และนำผลประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง (AQ1)*,**,*** 4.15 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรร่วมติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเป้าหมายและระยะเวลาที่กำหนด โดยใช้การประชุม การนิเทศ การสังเกตการณ์ หรือกระบวนการ PLC รวมถึงใช้วิธีการที่หลากหลาย (AQ2)*,**,***
5. การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	5.1 ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมวางแผน กำหนดระบบและปฏิทินการติดตาม แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามผล เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐาน (PQ2)*,** 5.2 ครูและบุคลากรร่วมวางแผน กำหนดวิธีการ สร้างเครื่องมือและกรอบการติดตาม พร้อมแบ่งงานตามบทบาทหน้าที่ (PQ2)* 5.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันพัฒนาการจัดการศึกษาโดยการทำวิจัย และสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย (DQ3)*,*** 5.4 สถานศึกษาสร้างเครือข่ายร่วมพัฒนาคุณภาพการศึกษา และพัฒนาระบบสารสนเทศที่ถูกต้องและทันสมัย (DQ2)*,*** 5.5 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการดำเนินงานประกันคุณภาพตามเป้าหมายของมาตรฐานการศึกษา และเพิ่มค่าเป้าหมายด้านคุณภาพการศึกษา (DQ2)*,**,*** 5.6 ครูและบุคลากรติดตามผลการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมโครงการ ทั้งระหว่างและหลังการดำเนินงาน ผ่านการประชุม PLC การนิเทศ หรือใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม (CQ3)*,**,*** 5.7 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรร่วมติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง (CQ2)* 5.8 ครูและบุคลากรรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ รายงานผลการติดตามตรวจสอบตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และนำข้อมูลไปใช้ปรับปรุงการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐาน (AQ2)*

ตารางที่ 24 (ต่อ)

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา
	5.9 ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงภาวะผู้นำและเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมขับเคลื่อนคุณภาพสถานศึกษา (AQ2)*
6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา	6.1 ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมวางแผน แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบตัวชี้วัดและคณะกรรมการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (PQ2)* 6.2 ครูและบุคลากรร่วมวางแผน กำหนดวิธีการเก็บข้อมูลและแนวทางการเขียนรายงาน โดยแบ่งงานตามบทบาทหน้าที่ (PQ2)* 6.3 ครูและบุคลากรร่วมจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา โดยสรุปสาระสำคัญ เช่น บทสรุปผู้บริหาร ผลการประเมินตนเอง ระดับคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา หลักฐานเชิงประจักษ์ และแผนพัฒนาคุณภาพ (DQ2)* 6.4 ครูและบุคลากรรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์เกี่ยวกับผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ทั้งด้านการเรียนการสอน กิจกรรมโครงการ การบริหารจัดการ และการดำเนินงานของบุคลากร ที่สะท้อนคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา (CQ2)* 6.5 ผู้บริหารสถานศึกษาตรวจสอบคุณภาพรายงานการประเมินตนเองในด้านความเหมาะสม คลอบคลุม พร้อมให้แนวทางปรับปรุงเพื่อให้ผลการดำเนินงานเป็นไปตามมาตรฐานและเป้าหมาย และติดตามการส่งรายงานให้หน่วยงานต้นสังกัด (CQ2)* 6.6 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณา รับรองรายงานผลการประเมินตนเอง และให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีความโดดเด่นตามบริบท (AQ2)* 6.7 ผู้บริหาร ครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องร่วมรับรู้รายงานผลการประเมินตนเอง และเผยแพร่ผ่านช่องทางที่เหมาะสมและหลากหลาย (AQ2)*,** 6.8 ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากร ร่วมวิเคราะห์ผลและนำผลการประเมินตนเองมากำหนดแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษา (AQ2)* 6.9 ผู้บริหารสถานศึกษา กำกับ ติดตาม ให้บุคลากรในสถานศึกษามีการการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเข้มแข็ง มีการวิเคราะห์ ประเมินผลการดำเนินงานและนำผลไปวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ต่อเนื่องและเป็นระบบ (AQ2)*,**

ตารางที่ 25 แสดงรายละเอียดของ (ร่าง) แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ขั้นตอนการดำเนินงาน	P			D			C			A			รวม
	Q1	Q2	Q3	Q1	Q2	Q3	Q1	Q2	Q3	Q1	Q2	Q3	
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	1.5	1.1 1.2	1.4		1.3	1.6 1.7		1.8	1.9		1.10	1.11	11
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา		2.1 2.2 2.5 2.6			2.3 2.4			2.7					7
3. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา		3.1 3.2		3.4 3.7 3.8 3.9 3.11 3.14	3.3 3.5 3.6 3.12	3.10 3.13	3.15	3.16			3.17		17
4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.4	4.1 4.2	4.3				4.5	4.6 4.7 4.8 4.9 4.11	4.10	4.14	4.12 4.13 4.15		15
5. การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา		5.1 5.2			5.4 5.5	5.3		5.7	5.6		5.8 5.9		9

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ขั้นตอนการดำเนินงาน	P			D			C			A			รวม
	Q1	Q2	Q3	Q1	Q2	Q3	Q1	Q2	Q3	Q1	Q2	Q3	
6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา		6.1 6.2			6.3			6.4 6.5			6.6 6.7 6.8 6.9 6.10		9
รวม	**2**	**16**	**2**	**6**	**9**	**6**	**2**	**10**	**3**	**1**	**10**	**1**	**68**

หมายเหตุ P หมายถึง การวางแผน, D หมายถึง การปฏิบัติตามแผน, C หมายถึง การตรวจสอบ, A หมายถึง การปรับปรุง/นำไปใช้

Q1 หมายถึง ด้านคุณภาพของผู้เรียน, Q2 หมายถึง ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ, Q3 หมายถึง ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

* หมายถึง การประกันคุณภาพภายใน , ** หมายถึง รางวัลสถานศึกษา IQA AWARD, *** หมายถึง สมศ.

จากตารางที่ 25 พบว่า (ร่าง) แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังเคราะห์แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย 6 ประเด็น 68 แนวทาง ดังนี้ ประเด็นที่ 1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 11 แนวทาง ประเด็นที่ 2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7 แนวทาง ประเด็นที่ 3 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 17 แนวทาง ประเด็นที่ 4 การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 15 แนวทาง ประเด็นที่ 5 การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 9 แนวทาง และประเด็นที่ 6 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา 9 แนวทาง

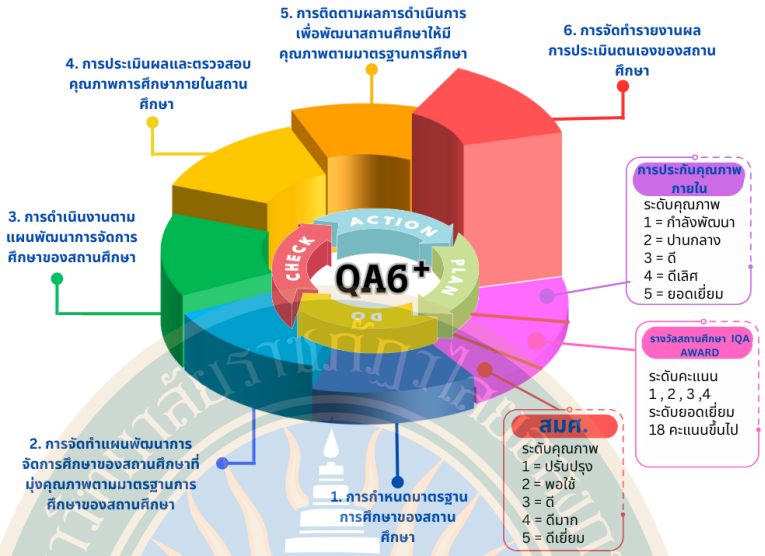
4.2.3 ตรวจสอบแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

1) ผลการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับร่างแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ตารางที่ 26 ผลการตรวจสอบประเมิน (ร่าง) แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

รายการตรวจสอบประเมิน	ผลการพิจารณา		รายละเอียดการแก้ไขปรับปรุง
	ผ่าน	ปรับปรุง	
ประเด็นแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา			
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	✓		เห็นความสอดคล้องของแนวทาง แต่ควรพิจารณาแนวทางที่ซ้ำซ้อน
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	✓		เห็นความสอดคล้องของแนวทาง แต่ควรพิจารณาแนวทางที่ซ้ำซ้อน
3. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	✓		เห็นความสอดคล้องของแนวทาง แต่ควรพิจารณาแนวทางที่ซ้ำซ้อน
4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	✓		เห็นความสอดคล้องของแนวทาง แต่ควรพิจารณาแนวทางที่ซ้ำซ้อน
5. การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	✓		เห็นความสอดคล้องของแนวทาง แต่ควรพิจารณาแนวทางที่ซ้ำซ้อน
6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา	✓		เห็นความสอดคล้องของแนวทาง แต่ควรพิจารณาแนวทางที่ซ้ำซ้อน
7. ประเด็นอื่น ๆ		✓	ควรรวบรวมแนวทางให้มีความชัดเจนและกระชับในการอธิบาย และระบุรหัสของแนวทางตามรายละเอียดแนวทางการยกระดับคุณภาพ เช่น 1.1, 5.1 เป็นต้น

รูปแบบแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยการสนทนากลุ่ม

ภาพที่ 7 แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

จากภาพที่ 7 พบว่า แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยการสนทนากลุ่ม มีการปรับปรุงดังนี้ 1) กำหนดรายละเอียดให้กระชับสอดคล้องกับเนื้อหา 2) สร้างเครื่องหมายในแนวทางให้เกิดความเชื่อมโยง 3) เพิ่มระดับคุณภาพของแต่ละการประเมิน เพื่อให้เกิดความมัดเจนในการนำไปใช้ และรูปแบบแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยการสนทนากลุ่ม โดยมีรายละเอียด ดังนี้ ประเด็นที่ 1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 10 แนวทาง ประเด็นที่ 2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7 แนวทาง ประเด็นที่ 3 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 17 แนวทาง ประเด็นที่ 4 การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 18 แนวทาง ประเด็นที่ 5 การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 9 แนวทาง และประเด็นที่ 6 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา 10 แนวทาง โดยแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ซึ่งเป็นนวัตกรรมในการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแบบ QA6+ ที่บูรณาการการบริหารคุณภาพ PDCA ในภารกิจงานประกันคุณภาพให้เกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีการกำหนดรหัสของแนวทางตามรายละเอียด ดังนี้ P หมายถึง การวางแผน, D หมายถึง การปฏิบัติตามแผน, C หมายถึง การตรวจสอบ, A หมายถึง การปรับปรุง/นำไปใช้, Q1 หมายถึง ด้านคุณภาพของผู้เรียน, Q2 หมายถึง ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ, Q3 หมายถึง ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้น

ผู้เรียนเป็นสำคัญ, * หมายถึง การประกันคุณภาพภายใน , ** หมายถึง รางวัลสถานศึกษา IQA AWARD, *** หมายถึง สมศ. ดังตารางที่ 4.22

ตารางที่ 27 รายละเอียดแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยการสนทนากลุ่ม ประเด็นมีการปรับปรุงเพิ่มเติม ดังนี้

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	**แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา**
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา แต่งตั้ง กำหนด จัดทำคู่มือการดำเนินงาน และให้ครูและบุคลากรเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา (PQ2)*,** 1.2 ผู้บริหาร ครู และบุคลากร วิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กรทั้งภายในและภายนอก มีการทบทวน ปรับเปลี่ยนเป้าหมายคุณภาพให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย(PQ2)*,** 1.3 ครูและบุคลากรเข้าร่วมอบรมและพัฒนาข้อมูลสารสนเทศเข้าใจด้านการประกันคุณภาพ ร่วมวางแผนการดำเนินงาน และแบ่งงานตามบทบาทหน้าที่ (DQ2)* 1.4 ครูและบุคลากรรวบรวมข้อมูลผลการเรียนรู้และกิจกรรมโครงการ วิเคราะห์ข้อมูล และกำหนดค่าเป้าหมายด้านคุณภาพผู้เรียน (DQ1)*,** 1.5 สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นของหน่วยงานต้นสังกัด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เอกลักษณ์ อัตลักษณ์ บริบทของสถานศึกษาอย่างครบถ้วนและชัดเจน โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย โดยนำผลการการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอก รวมถึงผลการประเมินจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดเป้าหมายความสำเร็จที่ท้าทาย (DQ2)*,**

ตารางที่ 27 (ต่อ)

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา
	1.6 สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาที่ครอบคลุมคุณภาพสำคัญ 3 ด้าน คือ คือ คุณภาพผู้เรียน คุณภาพการบริหารและการจัดการ และคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (DQ2)* 1.7 สถานศึกษาเสนอร่างมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (CQ2)*,** 1.8 สถานศึกษาประกาศมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ (AQ2)*,** 1.9 สถานศึกษามีการประเมินการใช้หลักสูตร และนำผลประเมินการใช้หลักสูตรมาปรับปรุงหลักสูตรให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง (CQ3)*,*** 1.10 ผู้บริหาร ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมติดตาม ประเมินผล ทบทวน และปรับปรุงมาตรฐานการศึกษา รวมถึงพัฒนาค่าเป้าหมายให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง (AQ2)*,**
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผน กำหนดแนวทาง แต่งตั้งคณะกรรมการ ผู้รับผิดชอบกิจกรรมและโครงการ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรพัฒนาความรู้ด้านการจัดการศึกษา (PQ2)*,** 2.2 ครูและบุคลากรรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์สภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษา รวมถึงผลการดำเนินงานโดยใช้ เครื่องมือและเทคโนโลยีที่เหมาะสม พร้อมวิเคราะห์ปัญหาและข้อมูลในหลายแนวทาง SWOT (PQ2)*,** 2.3 ผู้บริหาร ครูและบุคลากรเข้าร่วมอบรมเพื่อรับรู้ข้อมูลสารสนเทศ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ร่วมวางแผนดำเนินงาน และแบ่งงานตามบทบาทหน้าที่ (DQ2)*,**

ตารางที่ 27 (ต่อ)

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	2.4 ผู้บริหาร ครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้เกี่ยวข้องร่วมกำหนดทิศทางการจัดการศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ความต้องการของสถานศึกษาและชุมชน โดยสะท้อนคุณภาพและความสำเร็จตามมาตรฐาน พร้อมพัฒนาจุดเด่นหรือความเป็นเลิศของสถานศึกษา (DQ2)*,**,*** 2.5 ครูและบุคลากรจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี วิเคราะห์แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และกำหนดโครงการตามกลยุทธ์ที่ครอบคลุมมาตรฐานและตัวชี้วัด พร้อมส่งเสริมจุดเด่นของสถานศึกษา กำหนดงบประมาณ จัดทำรายละเอียดโครงการ กิจกรรม และเอกสารประกอบ รวมถึงการปรับปรุงและเพิ่มเติมโครงการเพื่อการพัฒนา (PQ2)*,**,*** 2.6 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาความรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษา (PQ2)*,**,*** 2.7 ผู้บริหารกำกับ ติดตาม และร่วมวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน พร้อมประเมินแผน โดยให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาและให้ความเห็นชอบก่อนนำไปใช้ (CQ2)*,**
3. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน แต่งตั้งผู้รับผิดชอบ และสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นต่อกิจกรรมและโครงการ (PQ2)*,** 3.2 สถานศึกษามีมาตรการการจัดการด้านความเสี่ยง ความปลอดภัย รวมถึงการดูแลและคุ้มครองผู้เรียนจากอันตรายหรือการถูกรังแก (PQ2)*** 3.3 ครูและบุคลากรดำเนินโครงการและกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างเป็นระบบ ใช้การทำงานเป็นทีมและกระบวนการ PLC ในการวิเคราะห์ ปรับปรุง และพัฒนา พร้อมนำนวัตกรรมหรือแนวปฏิบัติที่ดีมาใช้เพื่อเสริมสร้างจุดเด่นของสถานศึกษา (DQ2)*,**,***

ตารางที่ 27 (ต่อ)

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา
3. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	3.4 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมบูรณาการส่งเสริมเจตคติที่ดีตามความต้องการและความถนัดของผู้เรียน (DQ1)*,*** 3.5 สถานศึกษาส่งเสริมการใช้สื่อ เทคโนโลยี และอุปกรณ์ที่เหมาะสมในการส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา (DQ2)*,*** 3.6 ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมการประกันคุณภาพทั้งระดับห้องเรียนและระดับสถานศึกษาเพื่อสะท้อนการเกิดวัฒนธรรมคุณภาพ (DQ2)*,**,*** 3.7 สถานศึกษาส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต การใช้เทคโนโลยีให้แก่ผู้เรียนเพื่อพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ ผลการพัฒนาสมรรถนะด้านใดด้านหนึ่งเป็นแบบอย่างที่ดี (Best Practice) (DQ1)*,*** 3.8 สถานศึกษาส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ที่เสริมสร้างสมรรถนะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ รวมทั้งมีจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (DQ1)*,*** 3.9 สถานศึกษามีจัดกิจกรรมอนุรักษ์วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น สิ่งแวดล้อม ร่วมกับชุมชน (DQ1)*,*** 3.10 สถานศึกษาส่งเสริมผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีการวางแผน กำหนดวิธีการเรียนรู้ ตามความสนใจ ความถนัด ด้วยวิธีการและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย (DQ3)*,*** 3.11 สถานศึกษาส่งเสริมผู้เรียนให้สามารถนำแผนการเรียนรู้สู่การปฏิบัติได้ มีผลงาน ชิ้นงาน เชิงประจักษ์ (DQ1)*** 3.12 สถานศึกษามีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครอง องค์กรชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรอื่น ๆ เพื่อร่วมมือในการพัฒนาผู้เรียนและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (DQ2)*,***

ตารางที่ 27 (ต่อ)

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา
	3.13 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมบูรณาการส่งเสริมเจตคติที่ดีตามความต้องการ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน (DQ3)*,*** 3.14 ผู้เรียนปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความเคารพ และมีความพร้อมใช้ชีวิตในบริบทต่าง ๆ ของการเป็นพลโลก (DQ1)*** 3.15 ผู้เรียนสามารถประเมินผลความก้าวหน้าการเรียนรู้ และนำไปสู่การพัฒนาตนองได้ (CQ1)*,*** 3.16 สถานศึกษา มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานความก้าวหน้าของดำเนินงานมีการทบทวนการดำเนินงานและใช้กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) หรือกระบวนการอื่น ในการปรับปรุงพัฒนางาน และบุคลากรอย่างต่อเนื่อง (CQ2*,**) 3.17 สถานศึกษาเผยแพร่รูปแบบ หรือกระบวนการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาที่ใช้ในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ (AQ2*,**,***)
4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.1 ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมวางแผนการประเมิน กำหนดวิธีการและคู่มือ แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบแต่ละตัวชี้วัดและคณะกรรมการประเมินผล พร้อมส่งเสริมการพัฒนาความรู้และทักษะของคณะกรรมการ (PQ2)*,** 4.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมการวางแผนดำเนินงาน กำหนดวิธีการ สร้างเครื่องมือ แบ่งงานกันตามบทบาทหน้าที่ และคณะกรรมการประเมินเข้ารับการอบรมพัฒนาให้มีทักษะในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (PQ2)*,** 4.3 สถานศึกษามีระบบสารสนเทศเพื่อติดตามวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนรายบุคคล และให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อการพัฒนาตนเอง (PQ3)*,**,***

ตารางที่ 27 (ต่อ)

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา
4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.4 สถานศึกษามีระบบการส่งต่อ ติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียน (PQ1)*,*** 4.5 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าที่สถานศึกษากำหนด (CQ1)*,*** 4.6 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรร่วมติดตาม ตรวจสอบ และดำเนินการประเมินคุณภาพภายในอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง (CQ2)* 4.7 ผู้บริหารมีการกำกับ ติดตามผล และประเมินผลการดำเนินงานของแผนพัฒนา โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาการศึกษา (CQ2)* ,**,*** 4.8 ครูและบุคลากรรวบรวมข้อมูล ประเมินผลการดำเนินงานของตนเองและสถานศึกษา บันทึกสารสนเทศและหลักฐานอย่างเป็นระบบ โดยใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีที่เหมาะสม (CQ2)*,**,*** 4.9 คณะกรรมการประเมินผล ประเมินและตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐาน ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สะท้อนจุดเด่นและจุดที่ต้องพัฒนา โดยอ้างอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ สรุปและรายงานผลพร้อมข้อเสนอแนะ (CQ2)*,** 4.10 ครูวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลายโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง (CQ3)*,*** 4.11 ผู้บริหารสถานศึกษา กำกับ ติดตามให้บุคลากรมีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเข้มแข็ง (CQ2)*,**,*** 4.12 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรร่วมตรวจสอบ วิเคราะห์ผล และนำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนาการศึกษา โดยกำหนดวิธีการหรือนวัตกรรมใหม่ พร้อมจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (AQ2)*,**,***

ตารางที่ 27 (ต่อ)

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา
	4.13 ครูและบุคลากรรายงานและสรุปผลการดำเนินโครงการหรือกิจกรรม โดยสะท้อนความสำเร็จตามเป้าหมาย มีการประเมินผลและนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงการดำเนินงาน (AQ2)*,**,*** 4.14 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองในการเรียนรู้ และนำผลประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง (AQ1)*,**,*** 4.15 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรร่วมติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเป้าหมายและระยะเวลาที่กำหนด โดยใช้การประชุม การนิเทศ การสังเกตการณ์ หรือกระบวนการ PLC รวมถึงใช้วิธีการที่หลากหลาย (AQ2)*,**,*** 4.16 สถานศึกษามีพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาและเป็นแบบอย่างที่ดี (Best Practice) (AQ3)*,*** 4.17 สถานศึกษาเป็นผู้นำทางวิชาการ มีนวัตกรรม (Innovation) หรือการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ได้รับรางวัลความสำเร็จในระดับสูงกว่าสำนักสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขึ้นไปโดยเป็นผลงานย้อนหลังไม่เกิน 3 ปีการศึกษานับจากปีที่ประเมิน (AQ2)**,*** 4.18 สถานศึกษาเป็นต้นแบบ หรือแหล่งเรียนรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา หรือเป็นพี่เลี้ยงให้กับสถานศึกษาอื่นจนประสบความสำเร็จด้านการประกันคุณภาพการศึกษา (AQ2)**,***
5. การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	5.1 ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมวางแผน กำหนดระบบและปฏิทินการติดตาม แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามผล เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐาน (PQ2)*,** 5.2 ครูและบุคลากรร่วมวางแผน กำหนดวิธีการ สร้างเครื่องมือและกรอบการติดตาม พร้อมแบ่งงานตามบทบาทหน้าที่ (PQ2)* 5.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันพัฒนาการจัดการศึกษาโดยการทำวิจัย และสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย (DQ3)*,***

ตารางที่ 27 (ต่อ)

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา
5. การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	5.4 สถานศึกษาสร้างเครือข่ายร่วมพัฒนาคุณภาพการศึกษา และพัฒนาระบบสารสนเทศที่ถูกต้องและทันสมัย (DQ2)*,*** 5.5 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการดำเนินงานประกันคุณภาพตามเป้าหมายของมาตรฐานการศึกษา และเพิ่มค่าเป้าหมายด้านคุณภาพการศึกษา (DQ2)*,**,*** 5.6 ครูและบุคลากรติดตามผลการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมโครงการ ทั้งระหว่างและหลังการดำเนินงาน ผ่านการประชุม PLC การนิเทศ หรือใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม (CQ3)*,**,*** 5.7 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรร่วมติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง (CQ2)* 5.8 ครูและบุคลากรรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ รายงานผลการติดตามตรวจสอบตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และนำข้อมูลไปใช้ปรับปรุงการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐาน (AQ2)* 5.9 ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงภาวะผู้นำและเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมขับเคลื่อนคุณภาพสถานศึกษา (AQ2)*
6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา	6.1 ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมวางแผน แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบตัวชี้วัดและคณะกรรมการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (PQ2)* 6.2 ครูและบุคลากรร่วมวางแผน กำหนดวิธีการเก็บข้อมูลและแนวทางการเขียนรายงาน โดยแบ่งงานตามบทบาทหน้าที่ (PQ2)* 6.3 ครูและบุคลากรร่วมจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา โดยสรุปสาระสำคัญ เช่น บทสรุปผู้บริหาร ผลการประเมินตนเอง ระดับคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา หลักฐานเชิงประจักษ์ และแผนพัฒนาคุณภาพ (DQ2)* 6.4 ครูและบุคลากรรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์เกี่ยวกับผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ทั้งด้านการเรียนการสอน กิจกรรมโครงการ การบริหารจัดการ และการดำเนินงานของบุคลากร ที่สะท้อนคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา (CQ2)*

ตารางที่ 27 (ต่อ)

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา
6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา	6.5 ผู้บริหารสถานศึกษาตรวจสอบคุณภาพรายงานการประเมินตนเองในด้านความเหมาะสม คลอบคลุม พร้อมให้แนวทางปรับปรุงเพื่อให้ผลการดำเนินงานเป็นไปตามมาตรฐานและเป้าหมาย และติดตามการส่งรายงานให้หน่วยงานต้นสังกัด (CQ2)* 6.6 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณา รับรองรายงานผลการประเมินตนเอง และให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีความโดดเด่นตามบริบท (AQ2)* 6.7 ผู้บริหาร ครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องร่วมรับรู้รายงานผลการประเมินตนเอง และเผยแพร่ผ่านช่องทางที่เหมาะสมและหลากหลาย (AQ2)*,** 6.8 ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากร ร่วมวิเคราะห์ผลและนำผลการประเมินตนเองมากำหนดแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษา (AQ2)* 6.9 ผู้บริหารสถานศึกษา กำกับ ติดตาม ให้บุคลากรในสถานศึกษามีการการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเข้มแข็ง มีการวิเคราะห์ ประเมินผลการดำเนินงานและนำผลไปวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ต่อเนื่องและเป็นระบบ (AQ2)*,** 6.10 สถานศึกษามีผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ในภาพรวม ทุกระดับการศึกษาของสถานศึกษาและมีคุณภาพอยู่ในระดับ ย้อนหลัง ยอดเยี่ยม 3 ปีการศึกษา (AQ2)*,**

ตารางที่ 28 แสดงรายละเอียดของแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ขั้นตอนการดำเนินงาน	P			D			C			A			รวม
	Q1	Q2	Q3	Q1	Q2	Q3	Q1	Q2	Q3	Q1	Q2	Q3	
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา		1.1 1.2		1.4	1.3 1.5 1.6			1.7	1.9		1.8 1.10		10
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา		2.1 2.2 2.5 2.6			2.3 2.4			2.7					7
3. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา		3.1 3.2		3.4 3.7 3.8 3.9 3.11 3.14	3.3 3.5 3.6 3.12	3.10 3.13	3.15	3.16			3.17		17
4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.4	4.1 4.2	4.3				4.5	4.6 4.7 4.8 4.9 4.11	4.10	4.14	4.12 4.13 4.15 4.17 4.18	4.16	18

ตารางที่ 28 (ต่อ)

ขั้นตอนการดำเนินงาน	P			D			C			A			รวม
	Q1	Q2	Q3	Q1	Q2	Q3	Q1	Q2	Q3	Q1	Q2	Q3	
5. การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา		5.1 5.2			5.4 5.5	5.3		5.7	5.6		5.8 5.9		9
6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา		6.1 6.2			6.3			6.4 6.5			6.6 6.7 6.8 6.9 6.10		10
รวม	**1**	**14**	**1**	**7**	**12**	**3**	**2**	**11**	**3**	**1**	**15**	**1**	**71**

หมายเหตุ P หมายถึง การวางแผน, D หมายถึง การปฏิบัติตามแผน, C หมายถึง การตรวจสอบ, A หมายถึง การปรับปรุง/นำไปใช้

Q1 หมายถึง ด้านคุณภาพของผู้เรียน, Q2 หมายถึง ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ, Q3 หมายถึง ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

* หมายถึง การประกันคุณภาพภายใน , ** หมายถึง รางวัลสถานศึกษา IQA AWARD, *** หมายถึง สมศ.

จากตารางที่ 28 พบว่า แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สรุปได้ว่าประเด็นที่ 1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย 10 แนวทาง ประเด็นที่ 2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย 7 แนวทาง ประเด็นที่ 3 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย 17 แนวทาง ประเด็นที่ 4 การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 18 แนวทาง ประเด็นที่ 5 การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ประกอบด้วย 9 แนวทาง และประเด็นที่ 6 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ประกอบด้วย 10 แนวทาง รวมทั้งหมด 71 แนวทาง

2) ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยการสนทนากลุ่ม

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ตารางที่ 29 จำนวนและค่าร้อยละ ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มจำนวน 9 คน จำแนกตาม ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน (n=9)

ข้อมูลพื้นฐานของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	2	22.22
หญิง	7	77.78
2. ช่วงอายุ		
31 - 40 ปี	1	11.11
41 - 50 ปี	7	77.78
51 - 60 ปี	1	11.11
รวม	9	100

จากตารางที่ 29 พบว่า ข้อมูลพื้นฐานของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 9 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 77.78 และเป็นเพศชาย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 และส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 41 - 50 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 77.78 ช่วงอายุ 31 - 40 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 และ ช่วงอายุ 51 - 60 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

ตารางที่ 30 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ในภาพรวมและรายด้าน (n=9)

รายการประเมิน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
	M	*SD*	แปลผล	*M*	*SD*	แปลผล	*M*	*SD*	แปลผล
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.74	.21	มากที่สุด	4.72	.17	มากที่สุด	4.84	.19	มากที่สุด
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.56	.24	มากที่สุด	4.65	.27	มากที่สุด	4.81	.19	มากที่สุด
3. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.58	.31	มากที่สุด	4.57	.15	มากที่สุด	4.73	.26	มากที่สุด
4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.50	.37	มากที่สุด	4.56	.25	มากที่สุด	4.72	.29	มากที่สุด
5. การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	4.54	.34	มากที่สุด	4.59	.35	มากที่สุด	4.73	.22	มากที่สุด
6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา	4.56	.28	มากที่สุด	4.60	.36	มากที่สุด	4.74	.29	มากที่สุด
รวม	**4.58**	**.26**	**มากที่สุด**	**4.62**	**.20**	**มากที่สุด**	**4.76**	**.22**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 30 พบว่า ความคิดเห็นแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับ ดังนี้

ความเหมาะสม (*M* = 4.58, *SD* = .26) เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ระดับมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (*M* = 4.74, *SD* = .21) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (*M* = 4.58, *SD* = .31) และการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา *M* = 4.56, *SD* = .28)

ความเป็นไปได้ (*M* = 4.62, *SD* = .20) เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ระดับมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (*M* = 4.72, *SD* = .17) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (*M* = 4.65, *SD* = .27) และการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (*M* = 4.60, *SD* = .36)

ความเป็นประโยชน์ (*M* = 4.76, *SD* = .22) เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ระดับมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (*M* = 4.84, *SD* = .19) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (*M* = 4.81, *SD* = .19) และการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (*M* = 4.74, *SD* = .29)

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลของการวิจัยสามารถนำเสนอผลการวิจัย 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มี 3 ขั้นตอนย่อย มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2) เพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

5.1.2 สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามระยะหรือวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1) ความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

1.1 เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับน้อยและปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนี้ การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา รองลงมา คือ

การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

1.2 เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนี้ การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา รองลงมา การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

2. การศึกษาความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2.1 การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ทั้ง 6 ด้าน พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ตามลำดับ

2) ผลการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

1. ผลศึกษาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยการสัมภาษณ์ พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมร่วมกับการบริหารตามแนวคิดวงจรคุณภาพ PDCA ประกอบด้วย การวางแผน (Plan)การดำเนินงานตามแผน (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุงแก้ไข (Act) โดยการวางแผน ปฏิบัติตามแผน ตรวจสอบ ผลการดำเนินงาน ทบทวนแผนการดำเนินงาน โดยเริ่มต้นใหม่ ทำตามวงจรคุณภาพซ้ำอีก ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการปรับปรุงงานและมีผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนและสร้างคุณภาพการศึกษาในระดับสูงสุด ซึ่งหลักการดังกล่าวหากนำมาใช้ตามบริบทสถานศึกษาจะช่วยพัฒนาผู้เรียนและบุคลากรให้มีคุณภาพ นำไปสู่การจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practice) ขยายผลสู่ชุมชนแห่งการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านการสร้างเครือข่ายแห่งความร่วมมือในชุมชนแห่งการเรียนรู้ สถานศึกษาแต่ละแห่งมีนวัตกรรม (Innovation) หรือการปฏิบัติที่เป็นเลิศ/แบบอย่างที่ดี (Best Practice) ของสถานศึกษาที่เป็นรูปแบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ทำให้สถานศึกษาสะท้อนประสิทธิผลในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ได้อย่างชัดเจน ร่วมกับการใช้กระบวนการดำเนินงานโดยใช้วงจรคุณภาพ (PDCA) ที่มีรูปแบบวิธีการดำเนิน

งายตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบสามารถนำมาปรับใช้กับการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ได้เป็นอย่างดี เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยการสังเคราะห์ ข้อมูลในระยะที่ 1 และข้อมูลในระยะที่ 2 ขั้นตอนที่ 1 เพื่อสังเคราะห์ร่างแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย 6 ประเด็น ซึ่งแต่ละประเด็นมีแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา 6 ประเด็นโดยขับเคลื่อนด้วยกระบวนการวงจรคุณภาพ PDCA มีรายละเอียดดังนี้ ประเด็นที่ 1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย 10 แนวทาง ประเด็นที่ 2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย 7 แนวทาง ประเด็นที่ 3 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย 15 แนวทาง ประเด็นที่ 4 การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 15 แนวทาง ประเด็นที่ 5 การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ประกอบด้วย 9 แนวทาง และประเด็นที่ 6 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ประกอบด้วย 9 แนวทาง รวมทั้งหมด 65 แนวทาง

3. ผลการตรวจสอบแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับด้านการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 9 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยการสนทนากลุ่ม มีการปรับปรุงดังนี้ 1) กำหนดรายละเอียดให้กระชับสอดคล้องกับเนื้อหา 2) สร้างเครื่องหมายในแนวทางให้เกิดความเชื่อมโยง 3) เพิ่มระดับคุณภาพของแต่ละการประเมิน เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการนำไปใช้ และรูปแบบแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยการสนทนากลุ่ม โดยมีรายละเอียด ดังนี้ ประเด็นที่ 1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 10 แนวทาง ประเด็นที่ 2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7 แนวทาง ประเด็นที่ 3 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 17 แนวทาง ประเด็นที่ 4 การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 18 แนวทาง ประเด็นที่ 5 การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 9 แนวทาง และประเด็นที่ 6 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา 10แนวทาง

3) ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับ

คุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จากการสนทนากลุ่ม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 77.78 และเป็นเพศชาย จำนวน 22.22 และส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 41 - 50 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 77.78 ช่วงอายุ 31 - 40 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 และ ช่วงอายุ 51 - 60 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 และแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนี้ ความเหมาะสม เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ระดับมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ความเป็นไปได้ เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ระดับมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา และความเป็นประโยชน์ เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ระดับมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

1) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบันโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพของสถานศึกษา ผู้บริหารควรมีการสนับสนุนให้ครูมีโอกาสในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวบรวมข้อมูลผลการจัดการเรียนรู้ ผลการดำเนินงานกิจกรรมโครงการ ที่สำคัญครู มีความตระหนักในขั้นตอน และภารกิจของสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในมีเป้าหมายสำคัญในการสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ว่าผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้จากสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ ธนาเดช เขียวแก้ว และคณะ (2565) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบัน โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับสุภาวดี เข็มเงิน (2563) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพภายในสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโดยรวมอยู่ในระดับปาน

กลาง โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในประกอบด้วย 2 กิจกรรมหลัก ได้แก่ 1) การกำหนดมาตรฐาน การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 2) การกำหนดแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการติดตามตรวจสอบการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งสอดคล้องกับ กฤษณะ อรัญสาร (2565) ได้ศึกษา แนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14 พบว่า สภาพการบริหารงานระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การแต่งตั้งคณะทำงานกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี การดำเนินโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี มีการจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพภายใน

2) การศึกษาความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการวิเคราะห์ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความต้องการจำเป็นในแต่ละด้านโดยเรียงลำดับความสำคัญเป็น คือ 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 3) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และ 6) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูให้ความสำคัญต่อการกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานของสถานศึกษาที่ชัดเจนเป็นสิ่งจำเป็น เพราะเป็นขั้นตอนแรกในการที่จะขับเคลื่อนและกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งนี้สถานศึกษาควรประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในภายนอกสถานศึกษาทราบ ควรตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนด และสร้างความตระหนักและให้ความสำคัญเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายในให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ มีการพัฒนาความรู้ และทักษะเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพให้กับครูอย่างต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ ทิพย์ทิวา ปัญญาใส และและธนาศักดิ์ ศิริปุณยนันท์ (2567) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ขอนแก่น เขต 3 ความต้องการจำเป็นของแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ขอนแก่นเขต 3 อันดับแรกจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง การกำหนดมาตรฐานสถานศึกษา และการประเมินตรวจสอบคุณภาพการประกันภายใน สอดคล้องกับ เวทพิสิฐ วิสิทธิ์พจมาลย์ (2566) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในแนวใหม่สู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ ของโรงเรียนยุพราชวิทยาลัยจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ความต้องการในการพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า ความต้องการหลักอยู่ในด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ

สถานศึกษา โดยมีความต้องการให้มีการวางแผนการบริหารทรัพยากรบุคคล การกำหนดคุณลักษณะ ทิศทาง หลักเกณฑ์ และวิธีการปฏิบัติงาน เพื่อสร้างแนวทางในการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาให้สามารถนำไปใช้ได้จริงและเกิดประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

5.2.2 ผลการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ผลการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า 71 แนวทาง ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าแนวทางที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความประโยชน์ในภาพรวมและรายด้านมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ แนวทางที่พัฒนาเกิดจากมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้สถานศึกษาดำเนินการ และได้นำข้อเสนอจากการสนทนากลุ่มมาปรับให้เหมาะสมกับบริบท โดยสิ่งที่เสนอจะเหมาะสมกับการขับเคลื่อนการดำเนินการงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ซึ่งทุกคนจะสามารถนำไปปฏิบัติด้วยความเข้าใจ ซึ่งสอดคล้องกับ พรพักตร์ ปัญญายงค์ (2562) ศึกษาแนวทางการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ผลการหาแนวทางการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านคุณภาพผู้เรียน มีแนวทางการยกระดับคุณภาพ จำนวน 4 ข้อ ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา มีแนวทางการยกระดับคุณภาพ จำนวน 4 ข้อ และด้านกระบวนการจัดการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีแนวทางการยกระดับคุณภาพ จำนวน 4 ข้อและผลการตรวจสอบความเหมาะสมของแนวทางการยกระดับทั้ง 3 ด้าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากับ สถานศึกษาในสังกัดให้เกิดประโยชน์อันสูงสุด และเพื่อรับรองการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

2. สถานศึกษานำไปประยุกต์ใช้ให้ตรงกับบริบทของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรพัฒนากลยุทธ์ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2. ควรศึกษาพัฒนารูปแบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY
ในพระบรมราชูปถัมภ์

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กนกพร แสนสุขสม. (2561). *นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความมีชื่อเสียงขององค์การที่มีผลต่อการระดมทรัพยากรทางการศึกษา.* วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กรมวิชาการ. (2539). *ครูกับการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน.* คุรุสภาลาดพร้าว.

กฤษณะ อรัญสาร. (2565). *แนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

จิรประภา อัครบวร. (2552). *การบริหารความเปลี่ยนแปลง.* สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.

จีรพรรณ์ จันทร์วิเชียร. (2559). *เอกสารประกอบการสอนวิชานวัตกรรมการจัดการ.* สถาบันรัชต์ภาคย์.

จีราภา ประพันธ์พัฒน์. (2560). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี* [ปริญญานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

เฉลิมพร กุมภา, ทิปพิพัฒน์ สันตะวัน และสายทิพย์ ยะฟู. (2564). รูปแบบการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ, 6* (2), 17-33.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2559). *นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.* (พิมพ์ครั้งที่ 7). นนทบุรี : พี บาลานซ์ดีไซด์แอนปริ๊นติ้ง.

ณภัทร กุลจิตติธร. (2549). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร.* กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ณัฏฐพัน เขจรนันท์. (2545). *การจัดการทรัพยากรมนุษย์.* กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.

ณัฐตะวัน ลิ้มประสงค์. (2559). *นวัตกรรมการบริหารจัดการการประกันคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.* เพชรบูรณ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.

ณัฐนิภา คุปรัตน์. (2523). แนวคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงองค์การ. *วารสารการบริหารการศึกษา. 1*(2), 2.

ถวัลย์ มาศจรัส. (2556). *นวัตกรรมการศึกษา ชัดเอกสารประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.* ธารอักษร.

ทิศนา แขมมณี. (2545). *ศาสตร์การสอน.* จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทิศนา แขมมณี. (2548). *รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย.* (พิมพ์ครั้งที่ 3) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทิศนา แขมมณี. (2560). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.* จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทิพย์ทิวา ปัญญาใส และธนาศักดิ์ ศิริปุณยนันท์. (2567). แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ขอนแก่น เขต 3. *วารสารการบริหารการศึกษา มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด*, *4*(2), 45-60.

ธนพล ทองยัง. (2562). *แนวทางการบริหารและการจัดการ เพื่อพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3.* มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

ธนาเดช เขียวแก้ว และวิเชียร รู้ยืนยง. (2565). ความต้องการจำเป็นการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 12*(4), 30-45.

นเรศ เสนาพันธุ์. (2564). *ผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษาโลหะสงขลาเขต 3.* สารนิพนธ์. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

นิลรัตน์ นวกิจไพฑูรย์. (2557). การพัฒนาสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสอนแบบมีส่วนร่วม 4 P. *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 6*(2), 99-112.

ปราณี หลำเบ็ญสะ. (2559). *การหาคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินผล.* คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

พรพักตร์ ปัญญายงค์. (2562). *แนวทางการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542). ราชกิจจานุเบกษา.เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก (19 สิงหาคม 2542).

_____. (2545).*ราชกิจจานุเบกษา.* เล่ม 119 ตอนที่ 123 ก (19 ธันวาคม 2545).

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2542). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542.* ศิริวัฒนอินเตอร์พริ้น

ไพศาล หวังพานิช. (2543). *การวัดและประเมินผลระดับอุดมศึกษา.* สำนักงานมาตรฐานอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย.

ยลพรรษย์ ศิริรัตน์. (2561). *ตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560.* (พิมพ์ครั้งที่ 1). สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

รัตนา จันทร์รวม. (2560). *นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนระบบทวิศึกษาตามแนวคิดหลักสูตรการศึกษาเชื่อมโยงสู่อาชีพ.* วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554.* ราชบัณฑิตยสถาน.

ราชบัณฑิตสถาน. (2526). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525.* อักษรเจริญทัศน์.

รุ่ง แก้วแดง. (2543). *ประกันคุณภาพการศึกษาทุกคนทำได้ไม่ยาก.* วัฒนาพานิช.

รุ่ง แก้วแดง. (ม.ป.ป) *แนวคิดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.* กรุงเทพมหานคร.

ลดาวัลย์ ตั้งมั่น. (2561). *การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี.* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

วชิรศักดิ์ มัชฌิมาภิโร. (2559). บทบาทของนวัตกรรมการศึกษาต่อการเรียนรู้. *วารสารราชพฤกษ์, 12*(2), 1-9.

วรภัทร์ ภู่เจริญ. (2542). *แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา.* พิมพ์ดี.

วันชัย ศิริชนะ. (2537). *การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาสำหรับสถาบันอุดมสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย.* [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิฑูรย์ สิมะโชคดี. (2541). *คุณภาพคือความอยู่รอด.* สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).

เวทพิสิฐ วิสิทธิ์พจมาลย์. (2566). การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในแนวใหม่สู่ความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียนยุพราชวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่. *มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ปริทัศน์, 11*(1), 114-130.

ศิริชัย กาญจนวาสี. (2544). *การวัดและประเมินความสามารถในการคิด ในวิทยาการด้าน การคิด.* เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์.

ศุภชัย เมืองรักษ์. (2556). *หลักการพัฒนาองค์การสู่ความเป็นเลิศ (Quality & Strategic Management).* ww.plan.ru.ac.th/data/pmqa/document_pmqa.ppt

ศูนย์นวัตกรรมเพื่อพัฒนาระบบข้าราชการไทย. (2561). *ความหมายของนวัตกรรม.* https:/www.opdc.go.th/psic/main.php?url=content&gp=1 &mn=3.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก.* พิมพ์ดี.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). *ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา.* https://data.bopp-obec.info/emis/person-all-sum-list.php?Area_CODE=1302.

_____. (2566). *นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566.* http://bic.moe.go.th/images/stories/pdf/Education_Management_Policy_of_the_Ministry_of_Education__2566_20-1-2565.pdf

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2546). ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. พิมพ์ดี.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2555). *รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.*

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2567). *คู่มือกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอก พ.ศ. 2567 - 2571 ฉบับสถานศึกษาและผู้ประเมินภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.*

สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2561). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ.* โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด

_____. (2563). *แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561*. ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะ เทรดดิ้ง

_____. (2563). *การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอก.* ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะ เทรดดิ้ง

_____. (2566). *รายงานสรุปผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างศักยภาพด้านการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับศึกษานิเทศก์และสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยรูปแบบผสมผสาน (online และ face to face).* ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ. รัตนะ เทรดดิ้ง

สุกัญญา พรมมาศ, บุญช่วย ศิริเกษ และภารดี คำมา. (2559). สภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด, 10* (2), 137-142

สุรัตน์ ศรีดาเดช. (2559). กลยุทธ์กรบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2.*วารสารสังคมศาสตร์วิชาการ, 9* (2), 161-175

สุภาวดี เข็มเงิน และสุรางคนา มัณยานนท์. (2565). การพัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพภายในสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, *7*(3), 90-110.

สุวิมล ว่องวาณิช. (2542). *คู่มือการประเมินผลภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา: การออกแบบระบบการประเมินผลภายใน สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ.* สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

สุวิมล วองวาณิช. (2558). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น (พิมพครั้งที่ 3).* วี.พริ้นท (1991).

สมใจ ยอดปราง. (2561). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. *วารสารราชนครินทร์, 15* (34), 187-195

สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์, พักตร์ผจง วัฒนสินธุ์, อัจฉรา จันทร์ฉาย และประกอบ คุปรัตน์. (2553). นวัตกรรม: ความหมายประเภทและความสำคัญต่อการเป็นผู้ประกอบการ. *วารสารบริหารธุรกิจ, 33*(128), 49-65

อรสา โกศลานันทกุล. (2549). *เอกสารประกอบการสอนวิชาวิทยาการวิจัย (Research Methodology).* คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี.

อมรวิชช์ นาครทรรพ. (2540). *ในกระแสแห่งคุณภาพงานวิจัยโดยการสนับสนุนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.* ทีพีพรินท์.

อุทุมพร จามรมาน. (2542). *ชุดฝึกอบรมผู้ตรวจสอบคุณภาพการอุดมศึกษาภายในและภายนอก.* จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Almadani Khaled. (2011). *Quality Assurance: A Pressing Problem for Education in the 21st* Century. 31, 9-19

Bendel T., Boulter L. & Gatford K. (1997). *The Benchmarking Workout.* Glasgow: Pitman.

Cheng, Y. C. & Tam, W. M. (1997). *Multi-model of Quality in Education.* Quality Assurance in Education. 5(1).

Evan, R. J. & Lindsay, M. W. (2005). *The Management and Control of Quality.*: Thomson & Thomson.

Fatma, M. (2006). *A System Approach to Program Evaluation Model for Quality in Higher Education.* Quality Assurance in Education, 14(1), 37-53.

Fransiskus E. Daromes and Suwandi NGEmbedding. (2015). Embedding core value into the internal quality assurance systems in higher education. Procedia - Social and Behavioral Sciences 211 (2015). 660 – 664.

Frazier, A. (1997). *A Roadmap for Quality Transformation in Education*. Boca Raton: St. Lucie Press

Goetsch, D. L. & Davis, S. (1994). *Implementing Total Quality: Quality Productivity Competitiveness.* MacMillan.

Green, D. (1994). *Trends and Issues In Imternational Developments in Assuring Quality in Higher Education.* The Falmer Press.

Heilpern, J. & David Nadler. (1992). *ImplementingT quality Management: A Process of Cultural Change.* Jossey-Bass.

Harman, G. (1996). *Quality Assurance for Higher Education: Developing in Managing Quality Assurance for Higher Education System and Instructions in Asia and the Pacific.* Unessco.

Joseph. & Juseph, B. (1997). *Service Quality in Education. A Student Perspective Quality Assurance in Education.* Prentice Hall.

Juran, M. J. & DeFeo, A. (2010). *Juran's quality handbook: The Complete to Performance Excellence.* McGraw-Hill.

Juran, M. J. (2000). *Quality Control Handbook.* University of Michigan: McGraw Hill.

McKeown, M. (2008). *The truth about innovation.* Prentice Hall.

Murgatroyd, S. & Morgan, C. (1993). *Total Quality Management and the School.* Open University Press.

Pang. (2021). The Quality Assurance Movement: A Lesson from Hong Kong Schools. *Bulgarian Comparative Education Society,* (19), 83-90.

Olga Belash. (2015). *Research on University Education Quality Assurance: Methodology and Results of Stakeholders' Satisfaction Monitoring*. Procedia - Social and Behavioral Sciences 214 (2015). 344 – 358.

Perry, L. J. (1993). ISO 9000: *Meeting the New Internationals.* McGraw-Hill.

Richard. (2009). Measuring organizational performance towards methodological best practice. *Journal of Management,* 35, 718-804.

Robbin, S. P. Rolf Bergman, Mary Coulter. (2006). *Management.* Australia: Pearson Education Australia.

Rogers, E. M. (2003). *Diffusion of innovations* (5th ed.). Free Press.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis.* 3rd Ed. Harper and Row.

Sallis, E. (1993). *Total Quality Management in Education.*: Kogan Page Education Management Series.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการดำเนินการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. ๐ ๒๙๐๙ ๔๐๔๖

ที่ อว ๐๖๓๐.๑๒/๔๙๓ **วันที่** ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.กันต์ฤทัย คลังพหล

ด้วยนางสาวภาวิณี จันทร์แดง รหัสนักศึกษา ๖๕U๕๔๖๒๐๒๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย วงศ์สิรสวัสดิ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นางสาวภาวิณี จันทร์แดง หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๔-๓๒๑๕๖๔๘ จะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญวรัตน์ ปิ่นทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY
ในพระบรมราชูปถัมภ์

หมายเลขอ้างอิง 19011K4HED88768
URL https://esaraban.vru.ac.th/archive/identityTags

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. ๐ ๒๙๐๙ ๔๐๔๖

ที่ อว ๐๖๓๐.๑๒/๔๙๒ **วันที่** ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.สุภัชฌาน์ ศรีเอี่ยม

ด้วยนางสาวภาวิณี จันทร์แดง รหัสนักศึกษา ๖๕U๕๔๖๒๐๒๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย วงศ์สิรสวัสดิ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นางสาวภาวิณี จันทร์แดง หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๔-๓๒๑๕๖๔๘ จะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญวรัตน์ ปิ่นทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY
ในพระบรมราชูปถัมภ์

หมายเลขอ้างอิง 19011NC22117796
URL https://esaraban.vru.ac.th/archive/identityTags

ที่ อว ๐๖๓๐.๑๒/๑๑๑๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ.ประตูน้ำพระอินทร์
จังหวัดปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.สมชาย นาคนัด

ด้วยนางสาวภาวิณี จันทร์แดง รหัสนักศึกษา ๖๕๗๕๔๖๒๐๒๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย วงศ์สิรสวัสดิ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นางสาวภาวิณี จันทร์แดง หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๔-๓๒๑๕๖๔๘ จะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญวรัตน์ ปิ่นทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๒๙๐๙ ๔๐๔๖
โทรสาร. ๐ ๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

หมายเลขอ้างอิง 190110QP5L01899
URL https://esaraban.vru.ac.th/archive/identityTags

ที่ อว ๐๖๓๐.๑๒/๑๑๑๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ.ประตูน้ำพระอินทร์
จังหวัดปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นางบุญณิศา มะสิโกวา

ด้วยนางสาวภาวิณี จันทร์แดง รหัสนักศึกษา ๖๕U๕๔๖๒๐๒๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย วงศ์สิรสวัสดิ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นางสาวภาวิณี จันทร์แดง หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๔-๓๒๑๕๖๔๘ จะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญวรัตน์ ปิ่นทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๒๙๐๙ ๔๐๔๖
โทรสาร. ๐ ๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

หมายเลขอ้างอิง 19011C7A7616785
URL https://esaraban.vru.ac.th/archive/identityTags

ที่ อว ๐๖๓๐.๑๒/๑๑๑๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ.ประตูน้ำพระอินทร์
จังหวัดปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวสุชาดา ทองอยู่

ด้วยนางสาวภาวิณี จันทร์แดง รหัสนักศึกษา ๖๕U๕๔๖๒๐๒๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย วงศ์สิรสวัสดิ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นางสาวภาวิณี จันทร์แดง หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๔-๓๒๑๕๖๔๘ จะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญวรัตน์ ปิ่นทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๒๙๐๙ ๔๐๔๖
โทรสาร. ๐ ๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

หมายเลขอ้างอิง 19011YTQKN51001
URL https://esaraban.vru.ac.th/archive/identityTags

ที่ อว ๐๖๓๐.๑๒/๑๑๖๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ.ประตูน้ำพระอินทร์
จังหวัดปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลบ้านนา (วัดช้าง)

ด้วยนางสาวภาวิณี จันทร์แดง รหัสนักศึกษา ๖๕U๕๔๖๒๐๒๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา"โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย วงศ์สิรสวัสดิ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้องทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยคือแบบสอบถามในหน่วยงานของท่านเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยคือแบบสอบถาม โดยมอบให้ นางสาวภาวิณี จันทร์แดง หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๔-๓๒๑๕๖๔๘ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญวรัตน์ ปิ่นทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๒๙๐๙ ๔๐๔๖
โทรสาร. ๐ ๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

หมายเลขอ้างอิง 19011G20UF68114
URL https://esaraban.vru.ac.th/archive/identityTags

ที่ อว ๐๖๓๐.๑๒/๑๑๙๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ.ประตูน้ำพระอินทร์
จังหวัดปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ด้วยนางสาวภาวิณี จันทร์แดง รหัสนักศึกษา ๖๕U๕๔๖๒๐๒๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย วงศ์สิรสวัสดิ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลคือแบบสอบถามในหน่วยงานของท่านเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลวิจัยคือแบบสอบถาม โดยมอบให้ นางสาวภาวิณี จันทร์แดง หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๔-๓๒๑๕๖๔๘ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญวรัตน์ ปิ่นทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๒๙๐๙ ๔๐๔๖
โทรสาร. ๐ ๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

หมายเลขอ้างอิง 19011K2U4G83464
URL https://esaraban.vru.ac.th/archive/identityTags

ที่ อว ๐๖๓๐.๓๒/๘๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ.ประชานิเวศน์
จังหวัดปทุมธานี ๑๓๓๘๐

๓๙ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

เรียน นางจุฬาลักษณ์ จิตอารี

ด้วยนางสาวภาวิณี จันทร์แดง รหัสนักศึกษา ๖๕๑๑๕๔๖๒๐๒๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย วงศ์สิรสวัสดิ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ท่านเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์แก่นักศึกษา ทั้งนี้ได้มอบหมายให้ นางสาวภาวิณี จันทร์แดง หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๔ - ๓๒๓๕๖๔๘ เป็นผู้ประสานงานโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญวรัตน์ ปิ่นทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๒๙๐๙ ๔๐๔๖
โทรสาร. ๐ ๒๕๒๙ ๓๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ อว ๐๖๓๐.๓๒/๘๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ.ประชูน้ำพระอินทร์
จังหวัดปทุมธานี ๓๓๘๐

๓๙ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

เรียน นายพจนาถ แดงพิบูลย์

ด้วยนางสาวภาวิณี จันทร์แดง รหัสนักศึกษา ๖๕๑๕๔๒๒๐๒๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย วงศ์สิรสวัสดิ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ท่านเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์แก่นักศึกษา ทั้งนี้ได้มอบหมายให้ นางสาวภาวิณี จันทร์แดง หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๔ - ๓๒๓๕๖๔๘ เป็นผู้ประสานงานโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญวรัตน์ ปิ่นทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๒๙๐๙ ๔๐๔๖
โทรสาร. ๐ ๒๕๒๙ ๓๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY
ในพระบรมราชูปถัมภ์

ที่ อว ๐๖๓๐.๑๒/๓๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ.ประตูน้ำพระอินทร์
จังหวัดปทุมธานี ๓๓๘๐

๑๙ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

เรียน นายสัมพันธ์ ญาณสุธี

ด้วยนางสาวภาวิณี จันทร์แดง รหัสนักศึกษา ๖๕U๕๔๒๐๒๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย วงศ์สิรสวัสดิ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ท่านเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์แก่นักศึกษา ทั้งนี้ได้มอบหมายให้ นางสาวภาวิณี จันทร์แดง หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๙ - ๓๒๑๕๖๔๘ เป็นผู้ประสานงานโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญวรัตน์ ปิ่นทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๒๙๐๙ ๔๐๔๖
โทรสาร. ๐ ๒๕๒๙ ๓๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY
ในพระบรมราชูปถัมภ์

ที่ อว ๐๖๓๐.๑๒/๒๔๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ.ประตูน้ำพระอินทร์
จังหวัดปทุมธานี ๑๓๓๘๐

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม

เรียน นางบุญณิศา มะสิโกวา

ด้วยนางสาวภาวิณี จันทร์แดง รหัสนักศึกษา ๖๕๑๕๔๖๒๐๒๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย วงศ์สิรสวัสดิ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลในการประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย จึงเชิญท่านเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่มงานวิจัยดังกล่าวเพื่อเป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ในวันอังคารที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุม โรงเรียนวัดหนองรี ตำบลบ้านพร้าว อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ทั้งนี้ได้มอบหมายให้ นางสาวภาวิณี จันทร์แดง หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๔-๗๑๓๕๖๔๘ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญวรัตน์ ปิ่นทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๒๙๐๙ ๕๐๕๖
โทรสาร. ๐ ๒๕๒๙ ๓๖๓๘ ต่อ ๕๐๖

ที่ อว ๐๖๓๐.๑๒/๒๓๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ.ประตูน้ำพระอินทร์
จังหวัดปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม

เรียน นางสาวสุชาดา ทองอยู่

ด้วยนางสาวภาวิณี จันทร์แดง รหัสนักศึกษา ๖๕U๕๔๖๒๐๒๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย วงศ์สิรสวัสดิ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลในการประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย จึงเชิญท่านเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่มงานวิจัยดังกล่าวเพื่อเป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ในวันอังคารที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุม โรงเรียนวัดหนองรี ตำบลบ้านพร้าว อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ทั้งนี้ได้มอบหมายให้ นางสาวภาวิณี จันทร์แดง หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๔-๓๒๑๕๖๔๘ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัญญวัตน์ ปิ่นทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๒๙๐๙ ๔๐๔๖
โทรสาร. ๐ ๒๕๒๙ ๓๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ อว ๐๖๓๐.๑๒/๒๓๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ.ประตูน้ำพระอินทร์
จังหวัดปทุมธานี ๓๓๑๘๐

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม

เรียน นางจุฬาลักษณ์ จิตอารี

ด้วยนางสาวภาวิณี จันทร์แดง รหัสนักศึกษา ๖๕U๕๔๖๒๐๒๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง"แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย วงศ์สิรสวัสดิ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลในการประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย จึงเชิญท่านเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่มงานวิจัยดังกล่าวเพื่อเป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ในวันอังคารที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุม โรงเรียนวัดหนองรี ตำบลบ้านพร้าว อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ทั้งนี้ได้มอบหมายให้ นางสาวภาวิณี จันทร์แดง หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๔-๓๒๓๕๖๐๘ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญวรัตน์ ปิ่นทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๒๙๐๙ ๔๐๔๖
โทรสาร. ๐ ๒๕๒๙ ๓๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ อว ๐๖๓๐.๑๒/๒๓๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ.ประตูน้ำพระอินทร์
จังหวัดปทุมธานี ๓๓๘๑๐

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม

เรียน นายสัมพันธ์ ญาณสุธี

ด้วยนางสาวภาวิณี จันทร์แดง รหัสนักศึกษา ๖๕๑๕๔๖๒๐๒๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง"แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย วงศ์สิรสวัสดิ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลในการประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย จึงเชิญท่านเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่มงานวิจัยดังกล่าวเพื่อเป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาในวันอังคารที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุม โรงเรียนวัดหนองรี ตำบลบ้านพร้าว อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ทั้งนี้ได้มอบหมายให้ นางสาวภาวิณี จันทร์แดง หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๔-๓๒๑๕๖๐๘ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญวรัตน์ ปิ่นทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๒๙๐๙ ๔๐๔๖
โทรสาร. ๐ ๒๕๒๙ ๓๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ อว ๐๖๓๐.๑๒/๒๔๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ.ประตูน้ำพระอินทร์
จังหวัดปทุมธานี ๓๓๓๘๐

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม

เรียน นายกิตติพงษ์ ศิลาอาจ

ด้วยนางสาวภาวิณี จันทร์แดง รหัสนักศึกษา ๖๔๑๕๔๖๒๐๒๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง"แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย วงศ์สิรสวัสดิ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลในการประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย จึงเชิญท่านเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่มงานวิจัยดังกล่าวเพื่อเป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ในวันอังคารที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุม โรงเรียนวัดหนองรี ตำบลบ้านพร้าว อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ทั้งนี้ได้มอบหมายให้นางสาวภาวิณี จันทร์แดง หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๔-๗๐๓๕๖๔๘ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญวรัตน์ ปิ่นทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๒๔๐๙ ๕๐๕๖
โทรสาร. ๐ ๒๕๒๙ ๓๖๓๘ ต่อ ๕๐๖

ที่ อว ๐๖๓๐.๑๒/๒๔๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ.ประตูน้ำพระอินทร์
จังหวัดปทุมธานี ๓๓๑๔๐

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม

เรียน นางบุญจิรา ชูพันธ์

ด้วยนางสาวภาวิณี จันทร์แดง รหัสนักศึกษา ๖๕U๕๔๖๐๒๐๐ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง"แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย วงศ์สิรสวัสดิ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลในการประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย จึงเชิญท่านเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่มงานวิจัยดังกล่าวเพื่อเป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ในวันที่ พิจารณาที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุม โรงเรียนวัดหนองรี ตำบลบ้านพร้าว อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ทั้งนี้ได้มอบหมายให้ นางสาวภาวิณี จันทร์แดง หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๔-๓๒๑๕๖๔๘ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญวรัตน์ ปิ่นทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๒๙๐๙ ๔๐๔๖
โทรสาร. ๐ ๒๕๒๙ ๓๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ อว ๐๖๓๐.๑๒/๒๓๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ.ประตูน้ำพระอินทร์
จังหวัดปทุมธานี ๓๓๓๘๐

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม

เรียน นางประภาวรรณ สุวรรณไชยรบ

ด้วยนางสาวภาวิณี จันทร์แดง รหัสนักศึกษา ๖๕๑๕๔๖๒๐๒๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง"แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย วงศ์สิรสวัสดิ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลในการประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย จึงเชิญท่านเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่มงานวิจัยดังกล่าวเพื่อเป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ในวันอังคารที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุม โรงเรียนวัดหนองใน ตำบลบ้านพร้าว อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ทั้งนี้ได้มอบหมายให้ นางสาวภาวิณี จันทร์แดง หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๙-๓๒๑๕๖๔๘ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัญวรัตน์ ปิ่นทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๒๙๐๙ ๔๐๔๖
โทรสาร. ๐ ๒๕๒๙ ๓๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ อว ๐๖๓๐.๑๒/๒๓๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ.ประตูน้ำพระอินทร์
จังหวัดปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม

เรียน นางสาวชญากานต์ สังขธรรม

ด้วยนางสาวภาวิณี จันทร์แดง รหัสนักศึกษา ๖๕U๕๔๖๐๒๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง"แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย วงศ์สิรสวัสดิ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลในการประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย จึงเชิญท่านเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่มงานวิจัยดังกล่าวเพื่อเป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ในวันอังคารที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุม โรงเรียนวัดหนองรี ตำบลบ้านพร้าว อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ทั้งนี้ได้มอบหมายให้ นางสาวภาวิณี จันทร์แดง หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๔-๓๒๓๕๖๐๔๘ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญวัตน์ ปิ่นทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๒๙๐๙ ๔๐๕๖
โทรสาร. ๐ ๒๙๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ อว ๐๖๓๐.๑๒/๒๓๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ.ประตูน้ำพระอินทร์
จังหวัดปทุมธานี ๓๓๑๔๐

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม

เรียน นางธัญญลักษณ์ แย้มผกา

ด้วยนางสาวภาวิณี จันทร์แดง รหัสนักศึกษา ๖๕U๕๔๖๐๐๒๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย วงศ์สิรสวัสดิ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลในการประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย จึงเชิญท่านเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่มงานวิจัยดังกล่าวเพื่อเป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ในวันอังคารที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุม โรงเรียนวัดหนองรี ตำบลบ้านพร้าว อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ทั้งนี้ได้มอบหมายให้ นางสาวภาวิณี จันทร์แดง หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๙-๓๒๑๕๖๔๘ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญวรัตน์ ปิ่นทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๒๙๐๙ ๔๐๔๖
โทรสาร. ๐ ๒๕๒๙ ๓๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ภาคผนวก ข

แบบประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

แบบประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา
เรื่อง “แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา”

เรียนผู้เชี่ยวชาญ ที่เคารพ

ดิฉันนางสาวภาวิณี จันทร์แดง นักศึกษาระดับปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา” ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีความถูกต้องทางด้านเนื้อหา ความสอดคล้องตามคำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ดังนั้นดิฉันจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านผู้เชี่ยวชาญในฐานะที่มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ทางด้านการบริหารการศึกษาเป็นอย่างดียิ่ง ได้กรุณาตรวจสอบและประเมินข้อคำถามด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้เทคนิคการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับคำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ซึ่งดิฉันจะได้นำความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ รวมทั้งคำแนะนำต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ของท่านผู้เชี่ยวชาญไปปรับปรุงแบบสอบถามเพื่อให้ผลการวิจัยดังกล่าวบังเกิดผลดีและเป็นประโยชน์มากยิ่งขึ้น ซึ่งดิฉันหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
นางสาวภาวิณี จันทร์แดง
นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
ผู้วิจัย

แบบประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา
เรื่อง “แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา”
(สำหรับประกอบการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษา แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2. เพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาว่าข้อคำถามดังกล่าวเป็นไปตามหลักการ แนวคิด ทฤษฎีหรือไม่

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
นางสาวภาวิณี จันทร์แดง
นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY
ในพระบรมราชูปถัมภ์

<u>คำชี้แจง</u>

1. แบบสอบถามความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มี 6 ขั้นตอน จำนวน 37 ข้อ

2. กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

+1 หมายถึง มีความเห็นว่าข้อคำถามมีความตรงตามคำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความตรงตามคำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

-1 หมายถึง มีความเห็นว่าข้อคำถามไม่มีความตรงตามคำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

3. กรุณาเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็นในช่องข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

มหาวิทยาลัยราชภัฏอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

รายการ	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
	-1	0	+1	
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ เพื่อการประกันคุณภาพภายใน เพื่อใช้เป็นเป้ามายในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์และสังเคราะห์มาจากมาตรฐานการศึกษาของชาติมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต้องผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา รวมทั้งมีการประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในภายนอก				
1.1 สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา				
1.2 สถานศึกษาจัดประชุมเชิงปฏิบัติการหรือชี้แจง สร้างความรู้ความเข้าใจ และความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษามาตรฐานการศึกษาของชาติมาตรฐานระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
1.3 สถานศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์มาจากมาตรฐานการศึกษาของชาติมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา				
1.4 สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน				
1.5 สถานศึกษามีการประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในภายนอก				

รายการ	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
	-1	0	+1	
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาที่แสดงแผนงานโครงการ กิจกรรม วิธีการ งบประมาณ และผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน สอดรับกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้ โดยมีการกำหนดกรอบเวลาของการดำเนินงานอย่างน้อย 3 ปี เพื่อใช้เป็นกรอบ ทิศทางในการดำเนินงาน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันคิด วิเคราะห์และพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ และมีการนำแผนสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้				
2.1 สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา				
2.2 สถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และความสำเร็จของสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน				
2.3 สถานศึกษามีการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาและความจำเป็น จุดอ่อน จุดแข็งเพื่อดำเนินการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา				
2.4 แผนพัฒนาการจัดการศึกษามีความชัดเจนสอดคล้องยุทธศาสตร์ที่สามารถปฏิบัติได้และส่งผลต่อเป้าหมายของสถานศึกษา				
2.5 สถานศึกษามีการสร้างความเข้าใจในรายละเอียดของแผนพัฒนาการจัดการศึกษาต่อผู้เกี่ยวข้องก่อนนำไปใช้				
2.6 แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน				
2.7 บุคลากรศึกษาแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามเป้าหมายเพื่อสู่การจัดทำโครงการ/กิจกรรม ในแผนปฏิบัติการประจำปี				

รายการ	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
	-1	0	+1	
3. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่แสดงโครงการ กิจกรรม วิธีการ งบประมาณ ทรัพยากร และผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน และเสนอแผนปฏิบัติการประจำปี ต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ และนำแผนปฏิบัติการประจำปี สู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลา โครงการ กิจกรรม ที่กำหนดไว้ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติประจำปี				
3.1 สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา				
3.2 สถานศึกษามีการกำหนดขั้นตอน วิธีการ งบประมาณ ส่งเสริมและสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ				
3.3 สถานศึกษามีการดำเนินการตามกรอบ โดยมีการนิเทศ ติดตามและประเมินผล เพื่อปรับปรุงแก้ไขระหว่างปฏิบัติงาน เพื่อความสอดคล้องกับสถานการณ์และบรรลุผลตามเป้าหมาย				
3.4 สถานศึกษามีการตรวจสอบ กำกับ ติดตาม สรุปผล รายงานผลการปฏิบัติงานตามโครงการหรือกิจกรรม				
3.5 สถานศึกษามีการนำผลการประเมินตามแผน/โครงการ/กิจกรรม ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง				

รายการ	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
	-1	0	+1	
4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา วางระบบการทำงานและมอบหมายการติดตามตรวจสอบระดับสถานศึกษา โดยแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบซึ่งประกอบด้วย ครูและบุคลากรที่ปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ตามปฏิทินการปฏิบัติงานรวมทั้งดำเนินการแก้ไขให้เป็นไปตามแผนเป็นระยะ ๆ ตลอดช่วงเวลาที่ปฏิบัติ และจัดทำรายงานเสนอเพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพต่อไป				
4.1 สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ระดับสถานศึกษา				
4.2 สถานศึกษามีการประชุมชี้แจง สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา แก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย				
4.3 สถานศึกษามีการวางระบบการทำงานและมอบหมายการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเป็นระยะ ๆ ตลอดช่วงเวลาที่ปฏิบัติ				
4.4 ครูและบุคลากรรวบรวมร่องรอยหลักฐานการดำเนินงานและผลการตรวจสอบมาปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติไปสู่เป้าหมาย				
4.5 ครูและบุคลากรปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีและดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงการดำเนินงานของตนเองให้เป็นไปตามแผน				
4.6 คณะทำงานที่สถานศึกษาแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ติดตามตรวจสอบรวบรวมข้อมูล และจัดทำรายงานเสนอเพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพต่อไป				

รายการ	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
	-1	0	+1	
5. การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีการติดตามผลการดำเนินการและนำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนาดำเนินงานของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา จัดทำรายงานผลการติดตามนำเสนอต่อคณะผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบและใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้น				
5.1 สถานศึกษากำหนดปฏิทินปฏิบัติงานอย่างชัดเจน				
5.2 แต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงาน				
5.3 ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง				
5.4 จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศและรายงานผลการติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง				
5.5 นำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง				
5.6 สถานศึกษามีการจัดทำรายงานผลการติดตามนำเสนอต่อคณะผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบและใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้น				

รายการ	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
	-1	0	+1	
6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษารวบรวมข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์ สรุปผลและแปลผล จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณภาพตรงตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา เพื่อสรุปผลการดำเนินงานในภาพรวมของสถานศึกษา นำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเผยแพร่ต่อสาธารณชนต่อเนื่องทุกปี				
6.1 แต่งตั้งผู้รับผิดชอบจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา				
6.2 รวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ				
6.3 สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์แปรผลตรงตามสภาพของสถานศึกษา				
6.4 สถานศึกษามีการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศ ตรงตามมาตรฐานของสถานศึกษา				
6.5 สถานศึกษาจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพของสถานศึกษาได้เหมาะสม เข้าใจง่าย				
6.6 สถานศึกษานำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบเพื่อรับรองผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา				
6.7 สถานศึกษาจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา				
6.8 สถานศึกษาเผยแพร่รายงานต่อสาธารณชนทุกปี				

ข้อเสนอแนะผู้เชี่ยวชาญ

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ภาคผนวก ค
เครื่องมือวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำผลที่ได้มาในการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับข้อมูลของท่านมากที่สุด

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

เกณฑ์การประเมิน

5 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก
3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับปานกลาง
2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อย
1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

เมื่อท่านได้รับแบบสอบถามฉบับนี้แล้ว โปรดแสดงความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง ผู้วิจัยจะประมวลความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในภาพรวม และเก็บรักษาไว้เป็นความลับโดยไม่พาดพิงถึงผู้ตอบแบบสอบถามบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
ที่ท่านกรุณาเสียสละเวลาในการแสดงความคิดเห็นในการตอบแบบสอบถาม
คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการวิจัยครั้งนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง

2. อายุ

☐ 21 - 30 ปี ☐ 31 - 40 ปี

☐ 41 - 50 ปี ☐ 50 ปีขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษา

☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท

☐ ปริญญาเอก

4. ประสบการณ์ในการทำงาน

☐ น้อยกว่า 5 ปี ☐ 5 - 10 ปี

☐ มากกว่า 10 ปี

5. ตำแหน่ง

☐ ครูผู้ช่วย ☐ ครู

☐ ครูชำนาญการ ☐ ครูชำนาญการพิเศษ

☐ ครูเชี่ยวชาญ

6. ภูมิภาค

☐ ภาคกลาง ☐ ภาคตะวันออก

☐ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ☐ ภาคเหนือ

☐ ภาคตะวันตก ☐ ภาคใต้

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

รายการ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา										
1.1 สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา										
1.2 สถานศึกษาจัดประชุมเชิงปฏิบัติการหรือชี้แจงสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มาตรฐานการศึกษาของชาติมาตรฐานระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน										
1.3 สถานศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์มาจากมาตรฐานการศึกษาของชาติมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา										
1.4 สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน										
1.5 สถานศึกษามีการประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในภายนอก										
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา										
2.1 สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา										
2.2 สถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และความสำเร็จของสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน										
2.3 สถานศึกษามีการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหา และความจำเป็น จุดอ่อน จุดแข็งเพื่อดำเนินการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา										
2.4 แผนพัฒนาการจัดการศึกษามีความชัดเจนสอดคล้องยุทธศาสตร์ที่สามารถปฏิบัติได้และส่งผลต่อเป้าหมายของสถานศึกษา										

รายการ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
2.5 สถานศึกษามีการสร้างความเข้าใจในรายละเอียดของแผนพัฒนาการจัดการศึกษาต่อผู้เกี่ยวข้องก่อนนำไปใช้										
2.6 แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน										
2.7 บุคลากรศึกษาแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามเป้าหมายเพื่อสู่การจัดทำโครงการ/กิจกรรม ในแผนปฏิบัติการประจำปี										
3. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา										
3.1 สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา										
3.2 สถานศึกษามีการกำหนดขั้นตอน วิธีการงบประมาณ ส่งเสริมและสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ										
3.3 สถานศึกษามีการดำเนินการตามกรอบ โดยมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล เพื่อปรับปรุงแก้ไขระหว่างปฏิบัติงาน เพื่อความสอดคล้องกับสถานการณ์และบรรลุผลตามเป้าหมาย										
3.4 สถานศึกษามีการตรวจสอบ กำกับ ติดตาม สรุปผล รายงานผลการปฏิบัติงานตามโครงการหรือกิจกรรม										
3.5 สถานศึกษามีการนำผลการประเมินตามแผน/โครงการ/กิจกรรม ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง										
4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา										
4.1 สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ระดับสถานศึกษา										

รายการ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
4.2 สถานศึกษามีการประชุมชี้แจง สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา แก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย										
4.3 สถานศึกษามีการวางระบบการทำงานและมอบหมายการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเป็นระยะ ๆ ตลอดช่วงเวลาที่ปฏิบัติ										
4.4 ครูและบุคลากรรวบรวมร่องรอยหลักฐานการดำเนินงานและผลการตรวจสอบมาปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติไปสู่เป้าหมาย										
4.5 ครูและบุคลากรปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีและดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงการดำเนินงานของตนเองให้เป็นไปตามแผน										
4.6 คณะทำงานที่สถานศึกษาแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ติดตามตรวจสอบ รวบรวมข้อมูล และจัดทำรายงานเสนอเพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพต่อไป										
5. การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา										
5.1 สถานศึกษากำหนดปฏิทินปฏิบัติงานอย่างชัดเจน										
5.2 แต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงาน										
5.3 ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง										
5.4 จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศและรายงานผลการติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง										
5.5 นำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง										
5.6 สถานศึกษามีการจัดทำรายงานผลการติดตามนำเสนอต่อคณะผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบและใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้น										

รายการ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา										
6.1 แต่งตั้งผู้รับผิดชอบจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา										
6.2 รวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ										
6.3 สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์แปรผล ตรงตามสภาพของสถานศึกษา										
6.4 สถานศึกษามีการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศ ตรงตามมาตรฐานของสถานศึกษา										
6.5 สถานศึกษาจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพของสถานศึกษาได้เหมาะสม เข้าใจง่าย										
6.6 สถานศึกษานำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ เพื่อรับรองผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา										
6.7 สถานศึกษาจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา										
6.8 สถานศึกษาเผยแพร่รายงานต่อสาธารณชนทุกปี										

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวภาวิณี จันทร์แดง
วัน เดือน ปี เกิด	6 สิงหาคม 2533
สถานที่เกิด	พะเยา
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2556 วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขากายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. 2560 ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลย อลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
ที่อยู่ปัจจุบัน	75/1 หมู่ 9 ตำบลพรหมณี อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY
ในพระบรมราชูปถัมภ์